

**ÜNİVERSİTELERİN ŞEHİRLER ÜZERİNDEKİ
SOSYAL KÜLTÜREL ve EKONOMİK ETKİLERİNE
YÖNELİK BİR ALGI ARAŞTIRMASI**

Gökhan KÖMÜR

**Doktora Tezi
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı
Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ**

2019

Her Hakkı Saklıdır

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM ANABİLİM DALI**

Gökhan KÖMÜR

**ÜNİVERSİTELERİN ŞEHİRLER ÜZERİNDEKİ SOSYAL
KÜLTÜREL ve EKONOMİK ETKİLERİNE YÖNELİK BİR ALGI
ARAŞTIRMASI**

DOKTORA TEZİ

**TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ**

ERZURUM - 2019

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ BEYAN FORMU

25./06/2019

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum " Üniversitelerin Şehirlere Olan Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkileri ve Bayburt İlinde Bir Uygulama " adlı tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim *.

Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezimin/Raporumun makale için **altı ay**, patent için **iki yıl** süreyle erişiminin ertelenmesini istiyorum.

25.06.2019
Gözetim KOMUR

* LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ELEKTRONİK ORTAMDA TOPLANMASI, DÜZENLENMESİ VE ERİŞİME AÇILMASINA İLİŞKİN YÖNERGE

.....

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesi MADDE 6– (1) Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

Gizlilik dereceli tezler MADDE 7– (1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

F-83/00/22.12.2016

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ danışmanlığında, Gökhan KÖMÜR tarafından hazırlanan bu çalışma 25 / 06 / 2019 tarihinde aşağıda isimleri yazılı jüri tarafından Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı'nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Prof.Dr. Fatma GEÇİKLİ

İmza:

Jüri Üyesi : Prof.Dr. Derya ÖCAL

İmza:

Jüri Üyesi : Doç.Dr. Enes BAŞAR

İmza:

Jüri Üyesi : Dr.Öğr.Üyesi Hakan PABUÇCU

İmza:

Prof. Dr. Sait UYLAŞ

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII
TABLOLAR DİZİNİ	VIII
ÖNSÖZ.....	XIV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTELER ve EĞİTİMDEKİ ROLÜ

1.1. KAVRAM OLARAK ÜNİVERSİTE	4
1.2. TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE ÜNİVERSİTELER.....	6
1.2.1. Üniversitelerin Dünyada Gelişim Süreci.....	6
1.2.2. Üniversitelerin Türkiye’de Gelişim Süreci	9
1.3. ÜNİVERSİTELERİN KURULMA AMAÇLARI.....	13
1.4. ÜNİVERSİTELERİN İŞLEV VE GÖREVLERİ	14
1.5. ÜNİVERSİTE VE ŞEHİR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN GELİŞMESİ.....	19
1.6. ÜNİVERSİTE ŞEHİR İLİŞKİSİNİN TARAFLARA SAĞLADIĞI FAYDALAR	22
1.7. ÜNİVERSİTELERİN ŞEHİRLERE OLAN ETKİLERİ	24
1.7.1. Demografik Etkiler	25
1.7.2. Ekonomik Etkiler	27
1.7.3. Mekânsal Etkiler.....	31
1.7.4. Özel Sektör ve Sanayiye Etkileri.....	32
1.7.5. Sosyal ve Kültürel Yapıya Etkileri.....	34
1.7.6. Şehrin İmajı Üzerindeki Etkileri	37
1.8. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTEYE ETKİLERİ	38
1.9. ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİMDEKİ ROLÜ VE ÖNEMİ	40

İKİNCİ BÖLÜM

BAYBURT İLİ VE BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

2.1. BAYBURT İLİ	45
2.1.1. Bayburt İlinin Tarihi.....	45

2.1.2. Bayburt Adının Kaynağı	47
2.2. BAYBURT'UN COĞRAFI YAPISI.....	47
2.3. BAYBURT'UN İDARİ VE SOSYO-EKONOMİK YAPISI.....	48
2.3.1. Nüfus	48
2.3.2. Tarım ve Hayvancılık.....	49
2.3.3. Sanayi	49
2.3.4. Turizm	50
2.4. BAYBURT'UN DOĞAL, KÜLTÜREL VE TARİHİ DOKUSU.....	50
2.5. KURULUŞUNDAN BUGÜNE BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	52
2.5.1. Kuruluş	53
2.5.2. Vizyon	56
2.5.3. Misyon.....	56
2.5.4. Hizmet Sunumunda Temel Alınan Değerler	57
2.6. BAYBURT ÜNİVERSİTESİNİN SUNMUŞ OLDUĞU SOSYAL, SAĞLIK VE EĞİTİM İMKÂN LARI	58
2.6.1. Sağlık İmkânları	58
2.6.2. Engelsiz Kampüs.....	58
2.6.3. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi	58
2.6.4. Konaklama İmkânı	58
2.6.5. Burs ve Çalışma İmkânı	59
2.6.6. Kütüphane	59
2.6.7. Bilgisayar-İnternet.....	59
2.6.8. Laboratuvarlar	60
2.6.9. Kafeterya ve Sosyal Alanlar	60
2.7. ULUSLARARASI İLİŞKİLER OFİSİ	60
2.7.1. Erasmus Programı	61
2.7.2. Mevlana Programı	61
2.7.3. Farabi Programı	61
2.8. BİLİM, KÜLTÜR, SANAT VE SPOR FAALİYETLERİ	61
2.8.1. Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler	62
2.8.2. Spor Faaliyetleri	62
2.8.3. Öğrenci Kulüpleri.....	62

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BAYBURT ÜNİVERSİTESİNİN ŞEHRE OLAN ETKİLERİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	63
3.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	64
3.3. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI	64
3.3.1. Üniversite Şehir İlişkisini Ekonomik Katkıları Açısından Ele Alan Çalışmalar.....	66
3.3.2. Üniversite Şehir İlişkisini Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açısından Ele Alan Çalışmalar.....	69
3.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ.....	75
3.5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	78
3.6. ANKET FORMUNUN HAZIRLANMASI.....	78
3.7. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEME SÜRECİ	79
3.8. VERİ TOPLAMA VE UYGULAMA.....	79
3.9. ÖN ANALİZLER.....	80
3.9.1. Verilerin Girişi ve Hazırlanması	80
3.9.2. Örneklemin Demografik Özellikleri.....	81
3.9.3. Bağımsızlık Kontrolü	84
3.9.4. Güvenilirlik Analizi.....	87
3.9.5. Tanımlayıcı İstatistik ve Normallik Durumunun Test Edilmesi	89
3.10. VERİ ANALİZİ.....	91
3.10.1. Araştırmanın Bulguları.....	91
3.10.1.1. Frekans Analizi Bulguları.....	91
3.10.2. Fark Testleri Bulguları	123
3.10.2.1. Cinsiyete Göre T Testi Bulguları.....	123
3.10.2.2. Medeni Hale Göre T Testi Bulguları	127
3.10.2.3. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Bulguları.....	130
3.10.2.4. Gelir Durumuna Göre ANOVA Bulguları	133
3.10.2.5. İkamet Durumuna Göre ANOVA Bulguları.....	135
3.10.3. İlişki Testi Bulguları.....	138
3.10.3.1. Regresyon Analizi Bulguları	138

3.10.4. Katılımcılar Tarafından Ayrıca Eklenen Görüş ve Yorumlar	144
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	146
KAYNAKLAR	153
ÖZGEÇMİŞ.....	161

ÖZET**DOKTORA TEZİ****ÜNİVERSİTELERİN ŞEHİRLER ÜZERİNDEKİ SOSYAL KÜLTÜREL VE EKONOMİK ETKİLERİNE YÖNELİK BİR ALGI ARAŞTIRMASI****Gökhan KÖMÜR****Tez Danışmanı: Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ****2019, 161 sayfa****Jury: Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ****Prof. Dr. Fatma GECİKLİ****Prof. Dr. Derya ÖCAL****Doç. Dr. Enes BAŞAR****Dr. Öğr. Üyesi Hakan PABUÇCU**

Küreselleşen dünyanın gittikçe değişmesi ve eski düzenin yerini yenisine bırakması, yeni aktörlerin ortaya çıkması ve yeni anlayışların oluşması, ülkelerin ve şehirlerin giderek gelişmesini sağlamaktadır. Bu gelişimin bir parçası olarak üniversiteler de şehirlerin ekonomik, kültürel ve sosyal değişiminde son zamanlarda önem arz eden aktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal değişimin aktörleri olan üniversiteler, bu değişimin birer lokomotifidir. Günümüzde üniversiteler, geleneksel fonksiyonları olan, bilgi üretme, yayma ve toplum hizmetine sunma gibi görevlerinin yanında, kurulmuş oldukları şehirlerde ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan dolaylı veya doğrudan birçok etkiye sahiptirler. Bu bağlamda bakıldığında üniversitenin faaliyetleri günlük hayatın her alanına etki etmektedir. Bu özellikleriyle üniversiteler, bir ülkede toplumsal hayatı etkileyen önemli kurumlardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı; üniversite-şehir ilişkisini inceleyerek, üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerini ortaya koymaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin en genç üniversitelerinden biri olan Bayburt Üniversitesi ve Bayburt İli örnek olarak alınmıştır. Bu çalışmadan çıkacak sonuçlar, Bayburt Üniversitesi'nin geleceğe dönük stratejilerinin oluşturulmasında veri olarak kullanılmak üzere yöneticiler ile paylaşılacaktır. Bayburt ilinin geçen süre zarfında değişimini gösterecek, Bayburt ile ilgilenen araştırmacılara bir kaynak niteliği taşıyacak ve diğer il ve üniversitelere de örnek teşkil edecektir.

Anahtar Kelimeler: İmaj, Üniversite Şehir ilişkisi, Bayburt Üniversitesi, Algı Araştırması

ABSTRACT**Ph D. DISSERTATION****A RESEARCH OF PERCEPTION ON THE SOCIAL CULTURAL AND
ECONOMIC EFFECTS OF UNIVERSITIES OVER CITIES****Gökhan KÖMÜR****Advisor: Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ****2019, 161 pages****Jury: Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ****Prof. Dr. Fatma GECİKLİ****Prof. Dr. Derya ÖCAL****Assoc. Prof. Dr. Enes BAŞAR****Assist. Prof. Dr. Hakan PABUÇCU**

The change of the globalizing world and the replacement of the old order, the emergence of new actors and the appearance of new understandings lead to the development of countries and cities. As a part of this development, universities are also important actors in the economic, cultural and social changes of cities in recent times. Universities, as actors of social change, are the locomotives of this change. Nowadays, besides universities have traditional functions such as producing, disseminating, and presenting of information to the community service, they have many economic, social and cultural effects directly or indirectly in the cities where they are established. In this context, the activities of the university affect all areas of daily life. With these characteristics, universities emerge as one of the important institutions affecting social life in a country. The aim of this study is; examining the relationship between university and city, to reveal the social, cultural, and economic effects of universities to cities. In this context, Bayburt University, which is one of the youngest universities in our country, and Bayburt Province was taken as an example. The results of this study will be shared with the managers to be used as data for the future strategies of Bayburt University. It will show the change of Bayburt province during the time period; be a source for the researchers interested in Bayburt and serve as a model for other provinces and universities.

Keywords: Image, University and City Relations, Bayburt University, Perception Research,

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Üniversitelerin Kuruldukları Şehre Muhtemel Etkileri24
Şekil 2. Kentlerin ve Diğer Faktörlerin Üniversiteler Üzerindeki Muhtemel Etkileri ...39

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Üniversite-Kent Etkileşimi ile İlgili çalışmaların Kapsamı ve İçeriği.....	65
Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Özellikleri.....	81
Tablo 3. Katılımcıların Yaş Özellikleri.....	81
Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Özellikleri.....	82
Tablo 5. Katılımcıların Meslek özellikleri.....	82
Tablo 6. Katılımcıların Medeni Hal Durumları.....	83
Tablo 7. Katılımcıların Gelir özellikleri.....	83
Tablo 8. Katılımcıların İkamet özellikleri.....	84
Tablo 9. Bağımsızlık Testi (Ki-kare analizi) Sonuçları.....	85
Tablo 10. Güvenirlilik Analizi Sonuçları.....	87
Tablo 11. Çevresel Etkiyi Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları.....	88
Tablo 12. Nüfus üzerindeki etkiyi Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları.....	88
Tablo 13. Gelenek ve görenekler üzerindeki etkiyi Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları.....	89
Tablo 14. Anket Formunda Yer Alan Sorulara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler.....	90
Tablo 15. Bugüne kadar Bayburt Üniversitesi'nin külliyesi ve/veya tesislerinden birinde bulunma durumuna ait frekans tablosu.....	91
Tablo 16. Bayburt Üniversitesi ile ilgili bilgi edinilen kaynaklara ait frekans tablosu..	92
Tablo 17. Yerel basının üniversite hakkındaki gelişmeleri, haberleri ve bilgileri vermesini yeterli buluyor musunuz?.....	92
Tablo 18. Bayburt Üniversitesinde Eğitim Gören Bir Yakınınız/Akrabanız var mı?	92
Tablo 19. Çocuğunuzun veya bir yakınınızın Bayburt Üniversitesi'nde yükseköğrenim görmesini ister misiniz?.....	93
Tablo 20. Çocuğunuzun veya bir yakınınızın hangi nedenlerle BÜ'de yükseköğrenim görmesini istersiniz?.....	93
Tablo 21. Çocuğunuzun veya başka bir yakınınızın hangi nedenlerle BÜ'de yükseköğrenim görmesini istemezsiniz?.....	94
Tablo 22. Bayburt Üniversitesi'nde Çalışan bir yakınınız/ akrabanız var mı?.....	95
Tablo 23. Bayburt Üniversitesi'nden beklentileriniz nelerdir?.....	95

Tablo 24. Bugüne kadar BÜ' nün imkânlarından (sosyal etkinlikler, konserler, spor yarışmaları, bilimsel toplantılar, konferanslar vb.) hiç yararlandınız mı?	96
Tablo 25. Bir önceki soruya cevabınız "hayır" ise neden?	96
Tablo 26. Bir önceki soruya cevabınız "evet" ise; Üniversite tarafından düzenlenen etkinliklerden hangilerine katıldınız?	97
Tablo 27. Üniversite tarafından daha çok hangi konularda ne tür etkinliklerin gerçekleştirilmesini istersiniz?	97
Tablo 28. EKO1. Üniversite, Bayburt'un ekonomik yaşamını olumlu etkilemiştir.....	98
Tablo 29. EKO2.Üniversite sayesinde Bayburt'ta yeni iş yerleri (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) ve yeni meslek alanları ortaya çıkmıştır	99
Tablo 30. EKO3.Üniversite, ev ve işyeri kiralarının artmasına neden olmuştur	99
Tablo 31. EKO4.Üniversite, genel olarak mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasına neden olmuştur	100
Tablo 32. EKO5.Üniversite, işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur.....	100
Tablo 33. EKO6.Bayburt halkı üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadır	101
Tablo 34. NÜFUS7.Üniversiteye gelen öğrenci sayısı artmalıdır.....	101
Tablo 35. NÜFUS8.Üniversite, Bayburt dışına göçü azaltmıştır.....	102
Tablo 36. NÜFUS9.Bayburt halkı üniversite sayesinde şehrin büyümesinden ve gelişmesinden memnundur.....	102
Tablo 37. NÜFUS10. Üniversite, Bayburt'un nüfusunu arttırmıştır.....	103
Tablo 38. NÜFUS11. Üniversite sayesinde şehrin nüfusunun artması beraberinde karmaşaya neden olmaktadır.....	103
Tablo 39. SK12. Üniversite, şehrin sorunlarına yönelik politikalar üretmektedir	104
Tablo 40. SK13.Üniversite, kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunmaktadır.....	104
Tablo 41. SK14.Üniversite, halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi kültürel etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir	105
Tablo 42. SK15.Üniversite ve üniversite tarafından yapılan etkinlikler, Bayburt halkı tarafından yeterince takip edilmemektedir.....	105
Tablo 43. SK16.Üniversite, Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına neden olmuştur	106

Tablo 44. SK17. Üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekânları arttırılmalıdır ..	107
Tablo 45. SK18.Üniversite, şehre sosyal ve kültürel bir canlılık getirmiştir	107
Tablo 46. GG19. Üniversite, Bayburt halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir	108
Tablo 47. GG20. "Üniversite Bayburt'ta modern yaşamın gelişmesine olumlu katkıda bulunmuştur	108
Tablo 48. GG21. Ailelerin yaşadığı yerleşim yerlerinde veya yakınlarında öğrencilere ev kiralanmamalıdır	109
Tablo 49 GG.22. Bir öğrenciyle komşuluk yapmak beni rahatsız etmez.....	110
Tablo 50. GG.23. Üniversite, öğrencisi ve çalışanlarıyla birlikte çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkıları sağlamaktadır.....	110
Tablo 51. GG24.Üniversite, Bayburt'ta toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmuştur	111
Tablo 52. GG25. Öğrencilerin tutum ve davranışları, giyim ve alışkanlıkları kültürel ve sosyal değerlere uymamaktadır	111
Tablo 53. GG26. Bayburt dışından gelen üniversite öğrencileri halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.....	112
Tablo 54. GG27.Üniversite, Bayburt'ta yaşayan gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumunu olumlu yönde değiştirmiştir.....	112
Tablo 55. GG28.Üniversite öğrencileri sadece üniversite yurtlarında kalmalıdırlar ...	113
Tablo 56. HVO29.Üniversite, Bayburt'ta yaşayanların modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu etkide bulunmuştur.....	113
Tablo 57. HVO30. Bayburt Üniversitesi her açıdan hızla gelişen bir üniversitedir.....	114
Tablo 58. HVO31. Eğer üniversitenin yerel radyo ve televizyon kanalı olsaydı üniversiteden ve etkinliklerinden daha fazla haberdar olmamı sağlardı	114
Tablo 59. HVO32. Üniversite'nin Bayburt'a olumlu hiçbir katkısı yoktur	115
Tablo 60. HVO33.Üniversite Doğu Karadeniz'deki diğer üniversitelere göre daha gelişmiş ve niteliklidir.....	116
Tablo 61. HVO34. Halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal sergiler gibi kültürel etkinliklerin daha fazla düzenlenmesi üniversitenin tanıtılmasına katkı sağlayacaktır.....	116

Tablo 62. HVO35.Üniversite, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapmakta ve paylaşmaktadır.....	117
Tablo 63. HVO36. Üniversite yaptığı bilimsel araştırmalarla şehrin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır.....	117
Tablo 64. HVO37.Üniversitenin bölümleri, etkinlikleri, çalışmaları Bayburt halkı arasında yeterince bilinmemektedir	118
Tablo 65. HVO38. "Bayburt halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğü ve geliştiğinin farkındadır	118
Tablo 66. HVO39.Üniversitede güncel gelişmeleri hedef alan fakülte ve bölümler açılmaktadır.....	119
Tablo 67. HVO40. Üniversite, şehre duyarlıdır	119
Tablo 68. CD41.Üniversite öğrencilerinin sayısının artması trafik sorununa neden olmaktadır	120
Tablo 69. CD42. Üniversite sayesinde şehirdeki ulaşım imkânları gelişmiş ve iyileşmiştir.....	120
Tablo 70. CD43.Üniversite, yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağlamaktadır	121
Tablo 71. CD44. "Üniversite, şehrin dışında yer almalıdır	121
Tablo 72. CD45. Üniversitenin büyümesi sayesinde Bayburt da büyüyüp gelişmektedir	122
Tablo 73. CD46.Üniversite, Bayburt'un yurtiçi ve yurtdışı tanıtımında önemli katkılar sağlamaktadır	122
Tablo 74. CD47.Üniversite, şehrin hızlı büyümesindeki en önemli faktördür	123
Tablo 75. Kadın ve erkeklerin üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerinin karşılaştırılması.....	124
Tablo 76. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Nüfus Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	124
Tablo 77. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Gelenek ve Görenek Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	125
Tablo 78. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Sosyo Kültürel Açından Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	126

Tablo 79. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Hizmet ve Olanaklar Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	126
Tablo 80. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Çevresel Değişiklikler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	127
Tablo 81. Evli ve Bekârların Üniversitenin Ekonomi Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	128
Tablo 82. Evli ve Bekârların Üniversitenin Nüfus Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	128
Tablo 83. Evli ve Bekârların Üniversitenin Sosyo Kültürel Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	129
Tablo 84. Evli ve Bekârların Üniversitenin Gelenek ve Görenekler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	129
Tablo 85. Evli ve Bekârların Üniversitenin Hizmet ve Olanaklar Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	130
Tablo 86. Evli ve Bekarların Üniversitenin Çevresel Düzenlemeler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması	130
Tablo 87. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	131
Tablo 88. Ekonomik etkiye yönelik ifadelerin Ortalamaları	132
Tablo 89. Gelenek ve Görenek Etkilerine yönelik ifadelerin Ortalamaları	133
Tablo 90. Gelir gruplarına göre ANOVA sonuçları	134
Tablo 91. Ekonomik Etkiye yönelik ifadelerin Ortalamaları	135
Tablo 92. İkamet gruplarına göre ANOVA sonuçları	136
Tablo 93. Ekonomik Etkiye yönelik ifadelerin Gruplara Göre Ortalamaları	137
Tablo 94. Sosyo Kültürel Etkiye yönelik ifadelerin Gruplara Göre Ortalamaları	138
Tablo 95. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler	138
Tablo 96. Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi	138
Tablo 97. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları	139
Tablo 98. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler	139
Tablo 99. Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi	140
Tablo 100. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları	140
Tablo 101. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler	141
Tablo 102. Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi	141

Tablo 103. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları	141
Tablo 104. Hipotez Kabul/Red Durum Değerlendirilmesi.....	142

ÖNSÖZ

Üniversiteler hem nitelik hem de nicelik olarak toplumsal değişim ve kalkınmada eğitim kurumları içinde en önemlisidir. Üniversitelerin devlet ve toplum hayatı üzerinde, nitelikli insan gücü yetiştirme, teknoloji üretme, girişimcilik ruhu oluşturma, fırsat eşitliği oluşturma ve milli birlik ve beraberliği sağlama gibi olumlu etkileri bulunmaktadır.

Akademik hayata başlamamda bir kapı görevi gören üniversite daha sonra önüme başka fırsatlar sunarak akademik hayatın merdivenlerini tırmanmamda bana yol göstermiştir. Akademik kariyerimin bir başka basamağı olan Doktora eğitimim boyunca hiçbir desteğini esirgemeyen ve tezimin isminin ve içeriğinin oluşmasında da katkılarını gördüğüm danışman hocam Prof. Dr. Mehmet Serdar ERCİŞ başta olmak üzere akademik bilgilerinden faydalandığım Prof. Dr. Fatma GEÇİKLİ, Prof. Dr. Derya ÖCAL hocalarıma üzerimdeki tüm emeklerinden dolayı teşekkürü bir borç bilirim. Meslek hayatımın ilk yılında tanıştığım Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Hakan PABUÇCU'YA tezimin her safhasındaki yardımlarından ve cesaretlendirici desteklerinden dolayı çok teşekkür ederim. Yine tezimin birçok noktasında değerli bilgi ve tecrübesini esirgemeyen, yaptığı değerlendirmeler ve yardımlardan dolayı Bayburt Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/İşletme Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Şerife KAZANCI SUNAOĞLU'YA çok teşekkür ederim. Son olarak tezimin her safhasında her anlamda yanımda olan ve hiçbir desteğini eksik etmeyen değerli eşim Selin KÖMÜR'e ve canım kızım Zümra'ya teşekkürlerimi sunarım.

Erzurum- 2019

Gökhan KÖMÜR

GİRİŞ

Günümüz dünyasında hızla gelişen teknoloji ve onun yanında sunmuş olduğu imkânlar insan yaşamına sayısız katkı sunmaktadır. Bu katkılar dünyada ve Türkiye’de yaşanan rekabet koşulları arasında insanlara birbirleri ile rekabet etmek için de aynı zamanda birer araç oluşturmaktadır. Teknoloji sayesinde bilgiye ulaşmanın çok kolay olduğu, iletişim imkânlarının üstün bir seviyeye ulaştığı insanların artık dünyanın hangi köşesinde olursa olsun her türlü olaydan haberdar olduğu günümüzde evrensel bir değer olan üniversiteler, buldukları şehre iş, bilgi, eğitim, kültür, sosyal hizmetler ve ekonomik kalkınma konusunda çok önemli katkılar sağlamaktadırlar. Bunların yanında şehir kültürünün oluşmasına ve daha sonra şekillenmesi noktasındaki tüm değerlere etki etmektedirler. Bu bağlamda bakıldığında değişen dünya eğilimlerine ayak uydurmak için değişen ve çeşitlenen beklentiler ve ihtiyaçlar üniversitelere büyük görev atfetmektedir. Üniversiteler ise üzerlerine düşen bu görevleri buldukları şehre ve o şehrin insanına karşı büyük bir özveri ve sorumluluk ile yerine getirmek için büyük bir çaba sarf etmektedirler. Sunmuş oldukları eğitim, araştırma, proje üretme ve uygulama, sosyal sorumluluk faaliyetleri, topluma hizmet uygulamaları, istihdam oluşturma gibi hizmetleri ile değişen sistemin dinamiklerine cevap vererek üzerlerine almış oldukları sorumluluklarını yerine getirmektedirler.

2008 yılında kurulan Bayburt Üniversitesi fiziki yapısı, öğrenci ve personel sayısı, sosyal, kültürel ve ekonomik fonksiyonları ile Bayburt halkının hayatına önemli ve olumlu katkı sağlayan bir devlet kurumudur. İlk önce kurulmuş olduğu şehirde daha sonra uluslararası boyutta yükseköğretimin öneminin ve değerinin her geçen gün arttığı noktada üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmek için çalışmaktadır. Bayburt’un bulunduğu jeopolitik konumdan dolayı çevresi ile bağlantısının sınırlı olması, coğrafi şartlardan dolayı tarıma çok elverişli olmaması, sanayi sektörünün yok denecek kadar az olması ve hizmet sektörünün yüksek bir orana sahip olması Bayburt Üniversitesi’nin şehre ve topluma olan etkisini önemli bir hâle getirmiştir. Kuruluşundan bu yana Bayburt Üniversitesi, Bayburt’ta sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan değişimlerin meydana gelmesini sağlamıştır. Üniversitenin geldiği nokta (2019 yılı itibariyle) göz önüne alındığında fiziki ve sosyal olarak bir değişimin meydana geldiği görülmektedir. Birçok alanda kendini hissettiren bu değişim özellikle ticari olarak yeni iş yeri mekânlarının

açılmasını sağlamıştır. Öğrencilerin yeme içme, eğlenme, barınma, ulaşım gibi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yapılan çalışmalar ve bununla birlikte üniversitenin halka sunmuş olduğu eğitim, konferans, panel, seminer, konser vb. gibi aktiviteler, şehirde çevresel, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak bir değişim yaşatmakta ve şehrin giderek gelişen ve modern bir görünüm kazanmasına da katkı sağlamaktadır. Bayburt'ta sosyal değişimlerin süratle yaşandığı alanlar, fiziksel unsurların oluşturduğu maddi değişiklikler olmuştur. Çevresel değişimler olarak baktığımızda yeni binaların, konutların yapılması şehirde yeni yaşam alanlarının oluşmasını hızlandırmıştır. Şehrin genişlemesi ulaşım imkânlarının iyileştirilmesini sağlamıştır. Yeni yurt binalarının yapılması, bunlar etrafında yeni yaşam alanlarının ortaya çıkmasına ve yeni iş alanlarının kurulmasına zemin hazırlamıştır.

Üniversitelerin şehirler üzerindeki sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerine yönelik bir algı araştırması başlıklı doktora tez çalışması üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde üniversite kavramının tanımı yapılmış ve üniversitelerin dünya ve Türkiye'deki tarihsel gelişimi incelenmiş, amaçları, görevleri, detaylı bir şekilde ele alınarak şehirlere olan etkileri üzerinde durulmuştur. Çünkü bu kavramın çok iyi anlaşılması bu çalışmanın teorik temelini oluşturması bakımından önem arz etmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde Bayburt Üniversitesi tanıtılmış ve üniversite ile ilgili detaylı bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca üniversitenin kurulduğu il olan Bayburt ili hakkında genel bilgiler sunulmuş ve Bayburt ili tarihi, kültürel, sosyal ve ekonomik açıdan ele alınarak incelenmiştir. Konuya bir bütünlük sağlamak amacı ile bu iki kavrama bu bölümde beraber yer verilmiştir. Bayburt Üniversitesinin anlatılmasındaki amaç çalışmanın konusunun ana aktörü olan Bayburt Üniversitesinin daha iyi bilinip anlaşılmasını sağlamaktır. Çünkü üniversitenin sunmuş olduğu fırsat ve imkânlarını bilmek ve daha yakından tanımak Bayburt iline yaptığı katkıların daha kolay anlaşılmasını sağlayacaktır. Bayburt ilinin detaylı bir şekilde ele alınıp açıklanmasındaki amaç ise çalışmanın ana konusunu oluşturan aktörlerden bir diğeri olarak daha iyi tanınip bilinmesini sağlamaktır. Bayburt Üniversitesi'nin kurulduğu şehrin nasıl bir yer olduğunun bilinmesi çalışmanın anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise Bayburt Üniversitesinin şehre olan etkilerinin araştırılması için yapılan çalışmanın amacı, önemi, araştırmanın yöntemi ve veri toplama-

analiz teknikleri anlatılmıştır. Bu tezin amacı üniversite şehir ilişkisini inceleyerek üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerini araştırmaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin en genç üniversitelerinden biri olan Bayburt Üniversitesi ve Bayburt ili örnek olarak alınmıştır. Üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri ve Bayburt ilinde bir uygulama çalışması alan araştırmasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Anket çalışması, esnafa, şehir halkına, şehirde yaşayan Bayburtlulara ve il dışından gelen çeşitli meslek gruplarına uygulanmıştır. Elde edilen veriler, kişilerin anketleri kendilerinin okuyup, kendilerinin doldurdukları yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Son olarak, araştırmada kullanılan çok değişkenli istatistiksel yöntemler ile veriler analiz edilmiştir. Analiz edilen bu veriler daha sonra yorumlanarak araştırmanın sonuç ve öneriler bölümüne yazılmıştır. Ayrıca literatür taraması yapılarak üniversite şehir ilişkisini ele alan çalışmalar bu bölümde incelenmiştir.

Bu çalışma üniversitenin kültürel, sosyal ve ekonomik etkisine yönelik bir araştırma olduğu gibi aynı zamanda halkla ilişkilere yönelik bir araştırmadır. Bayburt Üniversitesi'nin şehre olan etkileri tek yönlü olmayıp karşılıklı bir ilişkinin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak ilişki karşılıklıdır ve her iki taraf da birbirinden etkilenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTELER ve EĞİTİMDEKİ ROLÜ

Bu bölümde üniversite kavramı detaylı bir şekilde ele alınarak açıklanmıştır. Çünkü bu kavramın çok iyi anlaşılması bu çalışmanın teorik temelini oluşturması bakımından önem arz etmektedir. Bu kavramın da sosyal bilimler literatüründe diğer bazı kavramlara benzer şekilde tam bir tanımı yapılamamaktadır. Bu doğrultuda literatürde üniversite kavramının da birçok tanımına rastlamak mümkündür.

1.1. KAVRAM OLARAK ÜNİVERSİTE

Toplumsal değişimin aktörlerinden birisi üniversitelerdir. Üniversiteler bu değişimin birer lokomotifi olmaktadır. Bu görevini bir taraftan bilimsel bilgi ve tecrübe üreterek, bir taraftan da toplumsal işbölümünün ihtiyaçları olan meslek elamanları yetiştirerek ve farklı kültürlerin bir araya gelerek kaynaşmasını sağlayarak gerçekleştirmektedir. Tüm bunları gerçekleştirirken temel amacın bilimsel bilgiler ışığında gerçeklere bağlı kalınarak hedeflere doğru ilerlenmesi üniversiteleri evrensel bir değere kavuşturmaktadır. Bunun yanında üniversiteler buldukları bölgelere kalkınma açısından doğrudan veya dolaylı yoldan farklı etkiler sunmaktadırlar (Karakaş, 2003-2004: 249). Evrensel değerlerin önem kazandığı dünyamızda üniversitelerin bu etkileri bölgesel rekabetlerin oluşmasını sağlayarak o bölgelerin kalkınmasına bir ivme kazandırmaktadırlar.

Üniversiteler, coğrafi ve kültürel farklılıklar sebebi ile farklı şekillerde toplumsal yapının kalbinde örgütlenmiş, siyasi ve ekonomik güçlerden bağımsız, üreten, inceleyen, sorgulayan, araştıran öğretim kurumlarıdır (Çatalbaş, 2007: 94). Üniversite kavramının manası ve tarihsel süreci, üniversitelerin esas görevlerinin ideolojilerden bağımsız, yerleşik menfaatlerden, siyasetten bağımsız bir tutum içerisinde görevlerini yapması ile tamamlandığını ortaya koymaktadır (Karakaş, 2003-2004: 252).Üniversitelerin özgür bir ortam oluşturması, bağımsız bir yapıya sahip olması kurulmuş oldukları bölgelerde daha güçlü bir etken olmalarını sağlamaktadır.

Yukarıdaki açıklamanın temelinde ele alınınca üniversiteler gerek fonksiyonları gerekse kurumsal yapıları ile diğer kurum ve kuruluşlara örnek olan kurumlar olarak

karşımıza çıkmaktadırlar. Üniversiteler demokratik sistemin temellerinin atıldığı, katılımcı demokrasi modellerinin uygulandığı örneklerdir. Bu özellikleri ile ele alındığında üniversiteler bir ülkede demokrasinin işleyişine direkt etki eden kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Durukan, 2004: 24). Bu açıdan bakıldığında üniversiteler demokrasi kültürünün oluşmasını sağlayarak insanların bir arada hoşgörü ve huzur ortamı içinde yaşamalarına önemli katkılar sağlamaktadırlar.

Demokrasi kültürünün oluşması temelinden hareketle Üniversiteler; gerçeğin özgür bir biçimde arandığı, araştırmanın, hak aramanın, sorgulamanın, eleştirel düşünmenin öğretildiği, bilimsel bilginin ve bilimsel düşünmenin öneminin ortaya konduğu ve içinde bulunduğu topluma bu becerileri aşlamaya çalışan yüksek eğitim kurumlarıdır (Çınar, 2008: 1). Üniversiteler birbirinden farklı düşünen ve yaşayan insanları kucaklayacak, çoğunlukta olanlar ile farklı düşünen ve yaşayan kültürel unsurları koruyacak bir kültürel yapı ve hukuki bir düzen oluşturma öncülüğünü yapan kurumların başında gelmektedir (Türkkahraman ve Tutar, 2009: 14). Üniversitelerin sosyal olarak oluşturduğu bu etkiler bir toplumun gelişmesinde önemli paya sahiptirler.

Üniversiteler günümüzde bilginin hükmettiği ulusal ve uluslararası arenada geçmişte olduğundan daha önemli bir konuma sahiptir. Çünkü küreselleşen dünyada artan rekabet koşullarında güç ve zenginlik, bilginin üretilmesi, paylaşılması ve daha iyi kullanılması ile elde edilmektedir. Gelişmiş toplumlara bakıldığında bilgiyi üreten, dağıtan ve kullanan toplumlar oldukları görülmektedir (Torun ve Öztürk, 2013: 203). Teknolojinin gelişmesi, yeni dünya düzeninin kurulması, uluslararası aktörlerin değişmesi ve de artan rekabet koşulları üniversitelerin bu öneminin giderek artmasına neden olmaktadır.

Üniversiteler bir ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının elde edilmesinde, bilginin üretilmesinde ve yayılmasında, topluma hizmette önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca üniversiteler hem ülkenin kalkınmasına hem de kurulmuş olduğu bölgenin sosyo-ekonomik yönden gelişmesine katkı sağlayan en önemli kurumlardır (Yılmaz ve Kaynak, 2011: 56). Üniversitelerin diğer fonksiyonlarının yanında ulusal ve bölgesel kalkınmaya yönelik hedefleri bulunmaktadır. Yapılan tanımlamalar içerisinde üniversitelerin bu yönü ile sık sık karşılaşılmaktadır.

Günümüzde birçok insan üniversiteleri geleneksel olarak yükseköğretim ve araştırma merkezleri olarak algılamaktadırlar. Yukarıdaki açıklamadan hareketle üniversiteler bilinen bu görevlerinin dışına çıkmayı başarmışlardır. Üniversiteler kuruldukları bölgelerdeki topluma, ekonomiye, toplumun refah seviyesine ve yaşam standartlarına, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan oldukça geniş bir açıdan fayda sağlarlar. Üniversitenin faaliyetleri günlük hayatın her alanına etki etmektedir (Charles, 2003: 9). Çünkü içinde bulunduğu toplumdan kopuk ve bağımsız hareket etmesi hiçbir şekilde üniversitenin misyonuna uymamaktadır. Aynı şekilde toplumun da üniversiteye karşı duyarsız kalması söz konusu olmamaktadır.

Üniversiteler küreselleşen ve gitgide küçülen dünyadaki insanları özellikle de genç kesimi fiziki olarak sosyal hareketliliğe zorlayan faktörlerin arasında bulunmaktadır. Üniversiteler fizyolojik, sosyolojik, psikolojik ve bilişsel gelişimin en yoğun döneminde bulunan gençler için kendilerini tanıyarak ispat etmelerini sağlayan ve hayat boyu ihtiyaç duyacakları farklı bilgi birikimiyle donandıkları mekânlardır (Dursun vd., 2016: 2-3). Gençlerinin kişiliklerinin oluşmaya ve oturmaya başladığı dönemlerde onları hayata hazırlayacak her türlü alt yapı üniversiteler sayesinde sağlanmakta ve onları hayata daha güçlü, daha donanımlı ve özgüvenli bireyler olarak yetiştirmelerine zemin oluşturmaktadır.

Üniversitelerin birbirinden farklı tanımları bulunsa da hemen hemen hepsi aynı ortak noktada buluşan ve birbirlerinin paralelinde olan tanımlamalar olarak ortaya çıkmışlardır. Bu temelden hareketle bir sonraki bölümde bu kavramın nasıl ortaya çıktığı ve geliştiği süreci incelenecektir.

1.2. TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE ÜNİVERSİTELER

Üniversiteler tarihsel ve toplumsal bir örgüt modeli olarak ortaya çıkmışlardır. Üniversiteler bilim üreten, onu paylaşan, hakikatleri arayan, kurumlar olarak gelişim göstermişlerdir (Timur, 2000: 13). Bu gelişim geçmişten günümüze kadar kesintisiz ve sürekli kendini geliştirerek devam etmiştir.

1.2.1. Üniversitelerin Dünyada Gelişim Süreci

Üniversite kavramının ilk örneği olan *Akademia* kavramının tarihi günümüzden yaklaşık 2500 yıl öncesine kadar uzanmaktadır (Eflatun, 1980: 15). Yapılan

araştırmalarda üniversite tarihinin çok eskilere dayandığı görülmektedir. Antik çağda ilk üniversitelerin Platon'un öğrencileri ile buluşup bir araya geldiği ve ders verdiği eski Atina'daki *Akademeia* (MÖ 387) ve Aristoteles'in kurduğu eski Atina'daki *Akademeia* (MÖ 387) ve Aristoteles'in kurduğu Lykeion'daki Peripalos (MÖ 335) okullarına dayandığı iddia edilmektedir (Hatipoğlu, 200: 503). Platon'un *Akademeia*'sı Atina civarında etrafı duvarlarla örülü bir zeytinlikte öğrencileriyle toplandığı bir bahçe ile ortaya çıkmıştır (Vergin, 1999: 43). Bu kavramı daha da eskilere götürmek mümkündür. Çünkü insan olgusunun bulunduğu her yerde sürekli bir merak, araştırma, öğrenme gibi istekler olduğundan en azından tam anlamı ile üniversite olmasa da buna benzer yapıların olmuş olabileceği aşikârdır.

Üniversite kavramının kökleri MÖ 4. yüzyıldaki Eflatun'un *Akademia*'sına kadar uzansa da, Türk tarihinde ilk üniversite örneği Selçuklular döneminde (11. yüzyıl) kurulan medreselerdir. Anadolu'da kurulan ilk üniversiteler ise Osmanlılar devrinde (14. yüzyılın ilk yarısı) Orhan Bey tarafından İznik'te kurulmuştur (Gül Sallan ve Gül 2014: 52). Bu açıdan bakıldığında Türkiye'de batılı anlamda yükseköğretim kurumlarının tarihsel gelişim serüveni, batı ülkelerine nazaran daha yenidir. Osmanlı Devletinin kuruluş yıllarına tesadüf eden bu kurumlar, eğitimin önemini göstermekle birlikte kendinden sonraki dönemlerde açılan kurumlara da birer örnek oluşturmuştur.

Toplumsal bir kurum olan üniversitelerin ilk olarak Batı dünyasında ortaya çıkmış ve tarihsel süreç içerisinde gelişim göstererek bugünkü yapısına kavuşmuştur. Bir İngiliz İlahiyatçısı olan Rashdall "Orta Çağ'da Avrupa Üniversiteleri" adlı eserinde üniversitelerin anayasal krallık, parlamento ve yargı gibi kurumlar gibi Orta Çağ Avrupa'sında ortaya çıktığını iddia etmektedir. Aynı zamanda üniversitelerin faaliyetlerinin ve ortaya koymuş olduğu ürünlerin entelektüel alanda Orta Çağ'ın büyük başarısını oluşturduğunu söylerken üniversitelerin örgütleri, gelenekleri ve çalışmaları ile de Avrupa'nın ilerlemesini ve entelektüel gelişimini daha güçlü bir şekilde etkilediğini dile getirmiştir (Rashdall, 1939: 5). Avrupa'da bu kurumlar ilk çıktığı zaman tamamen özgür kurumlar olmayıp genelde krallığın ve kilisenin güdümünde olan kurumlar olarak kendilerini göstermişlerdir.

Batıda modern anlamda kurulan ilk üniversite 1088 yılında kurulmuş olan Bologna Üniversitesi'dir. Bu üniversiteyi sırasıyla 1160 yılında kurulan Paris Üniversitesi ve 1167

yılında kurulan Oxford Üniversitesi takip etmiştir. Bu üç üniversite hemen hemen aynı dönemde şekillenen Montpellier Padua, Orleans ve Cambridge Üniversitesi ile beraber hâlen eğitim veren en eski yedi üniversitedir (Sargın, 2007: 134-135). Aktif eğitim hayatlarına devam eden bu üniversiteler günümüzde de dünyanın önde gelen üniversiteleri konumundadırlar.

Üniversiteler ilk etapta siyasi iktidarın temsilcisi olan kral ile dini otoritenin temsilcisi Papa'nın çıkarmış oldukları fermanlar ile kurulmuşlardır (Korkut, 1979: 69). Üniversitelerin önemi papalık, imparatorluk, krallık, prenslik ve şehir yönetimleri tarafından fark edilmiş ve özellikle İtalya, İspanya ve Fransa'da kısa zamanda birçok yerde kurulmaya başlanmıştır (Sargın, 2007: 135). Gün geçtikçe papa ve kralın üniversiteler üzerindeki etkisi gücünü kaybetmeye başlamış ve devlet üniversiteler üzerindeki etkisini artırmıştır. Bu kuruluşların yanında mesleki eğitim veren başka yükseköğretim kurumları da faaliyet göstermeye başlamıştır (Korkut, 1979: 69). Kendilerini papalığın ve krallığın otoritesinden kurtaran üniversiteler zamanla daha modern ve özgür bir yapıya kavuşarak giderek gelişen, değişen ve değiştiren kurumlar olmuşlardır.

ABD'de kurulan üniversiteler, İngiliz üniversite sisteminden etkilenmişlerdir. İlk Amerikan üniversiteleri dini gruplar tarafından din görevlisi yetiştirmek ve elit sınıfın çocuklarına eğitim vermek için kurulmuşlardır. Bu üniversitelerin gelir kaynakları ise koloniler tarafından sağlanmıştır (Korkut, 1979: 69). Anglo Sakson modele sahip bu üniversiteler zamanla ilk kuruldukları misyonlarından sıyrılıp evrensel değerler ile hizmet veren kurumlar olma özelliklerini göstermeye başlamışlardır.

Özellikle 20. yüzyılda İkinci Dünya savaşı sırasında üniversite öğrencisi sayılarında önemli ölçüde artışlar meydana gelmiş ve üniversitelerde uygulamalı alanlara ve danışmalık hizmetlerine ayrı bir önem verilmeye başlanmıştır (Korkut, 1979: 69).

Savaşlar ülkelerin kaderlerini çizmelerinde çok önemli rol oynamaktadırlar ve sonuçları birçok alanı etkilemektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın oluşturmuş olduğu etki insanların eğitim alanına yönelmesine neden olmuş ve bu bağlamda üniversitelerin önemini de artırmıştır.

Küreselleşmenin etkisi ile tüm ülkeleri etkisi altına alan teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler birtakım ihtiyaçların ortaya çıkmasına da sebep olmuştur. Bunların

başında gelen bölgesel kalkınma ihtiyacı, bölgelerin sosyal, kültürel ve ekonomik yapılarında olumlu farklılıklar oluşturma, yükseköğretime olan ilginin artırılması gibi nedenlerden dolayı yükseköğretim kurumlarının sayılarında hızlı bir artışın ortaya çıkmasına neden olmuştur (Doğan, 2013: 108). Ulusal ve uluslararası boyutta yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar üniversitelerin kurulmalarını ve sayılarının artmasını tetiklemiştir. Böylece giderek yayılan ve birçok alanda da hizmet vermeye başlayan üniversitelerin önemi her geçen gün daha da artmıştır.

Giderek önem kazanan ve sayıları hızla artan bu eğitim kurumlarının Türkiye’deki gelişim süreci bir sonraki başlıkta ele alınarak incelenmiştir.

1.2.2. Üniversitelerin Türkiye’de Gelişim Süreci

Türkiye’de üniversitelerin tarihsel gelişim süreci farklı ülkelerin etkisi altında bir seyir göstermiş ve sırasıyla, Fransa, Almanya ve ABD gibi ülkelerin etkileri altında kalmıştır. Üniversite kavramı Cumhuriyet öncesi ve sonrası olarak iki dönemde ele alınarak incelenmektedir (Timur, 2000: 81). Farklı ülkelerin etkisinde bir gelişim süreci gerçekleşmiş olsa da Türk yükseköğretimi zamanla kendi özgün yapısına kavuşmuştur. Zaman zaman kendini içinde yaşamış olduğu değişiklikler ile sürekli kendini yenilemiş ve bugünkü modern yapısına kavuşmuştur.

Türkiye’de modern biçimde ilk üniversitenin açılışı ile ilgili farklı görüşler bulunmaktadır. 1863 yılında fizik, kimya, astronomi, coğrafya ve jeoloji gibi alanlarda halkın katılımına açık olarak başlatılan konferanslarda ilk üniversitenin (darülfünun) temelleri atılmıştır. 1869 yılında Maarif-i Umumiye’de bölümleri ve çalışma şekli ortaya konmuş olan darülfünun 1870 yılında açılmıştır. 1919 nizamnamesi ile “İlmi muhtariyet”e sahip olan darülfünununa 1924 yılında tüzel kişilik tanınmıştır (Akt.Sargın, 2007: 135). Kadrosundaki akademisyenlerin büyük çoğunluğunu Alman profesörlerin oluşturduğu darülfünun bünyesinde birçok araştırma enstitüsü açılarak bugünkü üniversite kimliğine yaklaşmıştır (Korkut, 1979: 73). Görüldüğü üzere darülfünun ilk üniversite olma özelliği gösteren bir kurum olduğu farklı yazarlarca da ifade edilmiştir.

Özarslan’a göre Batı tarzı ilk yükseköğretim kurumu, Osmanlı donanmasının ağır bir yenilgi alması sonucu 1773 yılında kurulan bugünkü İstanbul Teknik Üniversitesi’nin temelini oluşturan Mühendishane-i Bahr-i Hümayundur. Daha sonra kurulan Tıbbiye

(1827) ve Harbiye (1834) Batı türü yükseköğretim kurumlarının Türkiye'deki ilk örnekleri olmuşlardır. Aynı zamanda Mülkiye (1876), Hukuk Mektebi (1878), Ticaret Mekteb-i Âlisi (1882) ve 1909'da kurulan Mühendis Mekteb-i Âlisi Batı türü yükseköğretim kurumlarına verilecek farklı örnekler olmuşlardır (Akt. Sargın, 2007: 135). Osmanlı döneminde kurulan ilk üniversite hakkındaki bu farklı görüş ise ilk üniversitenin temellerini farklı bir kuruma dayandırmaktadır.

Batı tarzı üniversite kurma fikrine yönelik modern tartışmalar, Tanzimat ile başlamış ve Cumhuriyetin ilanı ile de ülke gündemindeki yerini almıştır. Bununla beraber birçok siyasi tartışmanın unsurlarından birisi olmuş ve yerini bugüne kadar korumuştur (Karakas, 2003-2004: 252).

II. Meşrutiyet döneminde Yükseköğretim Dairesinin (Tedrisat-ı Âliye) kurulması çok önemli bir gelişme olmuştur. Ayrıca medreselerde daha modern eğitim verilmesi konusunda çalışmalar yapılmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında TBMM hükümeti 1921 yılında Medaris-i İlmiye Nizamnamesi çıkararak medreselerde dinî eğitimin yanında hukuk, sosyal bilimler ve fen bilimleri ile ilgili derslerin okutulması uygun görülmüştür (Gül Sallan ve Gül. 2014: 53). Kurtuluş savaşında bile eğitim konusuna ayrı bir önem verilmiş ve güncelliğini yitirmeye başlayan eğitim kurumlarına modern bir eğitim modeli yerleştirilmeye çalışılmıştır.

Üniversite kavramı ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına 31.05.1933 tarihli ve 2252 sayılı kanunla girmiştir. Üniversite kavramının Osmanlıca karşılığı külliye olup 1933 yılına kadar geçen sürede “fenlerevi veya bilimlerevi” anlamında darülfünun kelimesi olarak kullanılmıştır. Üniversiteler anlamında darülfünun fakülteler birliği olarak kullanılmıştır (Akt. Karataş. 2002: 93). İstanbul Darülfünun'u, bilimsel çalışmalara yer verilmediği, fakültelerdeki düşük eğitim kalitesi ve ülke sorunlarına yönelik çalışmaların yetersizliği gibi nedenlerden dolayı 1933 yılında kapatılarak yerine İstanbul Üniversitesi kurulmuştur (Korkut, 1979: 73).

İstanbul Üniversitesi'nden sonra 1773 yılında kurulan Mühendishane-i Bahr-i Hümayun da 1944 yılında bir kanunla İstanbul Teknik Üniversitesine dönüştürülmüştür (Korkut, 1979: 73). Yukarıdaki paragraflarda ilk üniversite olma konusunda farklı görüşlerin bulunduğu bu iki kurum daha sonra tam anlamıyla üniversite olma özelliğine sahip olmuşlardır.

Yukarıda verilen örneklerden anlaşılacağı gibi Batı tarzı yükseköğretim kurumları 19. yy. da ortaya çıkmaya başlamış ve cumhuriyetin ilanından sonra da devam etmiştir (Sargın, 2007: 135). Özellikle Cumhuriyet'in ilanından sonra yükseköğretim konusu ayrıca ele alınan önemli bir konu olmuş ve sürekli ülke gündeminde kendine yer bulmuştur.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında başlatılan eğitim hareketliliğine paralel olarak Ankara'da 1925'te Hukuk Mektebi, 1926'da Gazi Eğitim Enstitüsü, 1930'da Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. Bu dönemde bazı gerekliliklerden dolayı üniversiteler bilgi üretmekten ziyade devlet için rejimi destekleyen kurumlar olarak ele alınmıştır (Öncü, 2002: 523). Bunun nedeni ise yeni kurulan rejimin daha hızlı ve kolay yerleşmesini ve halk tarafından daha çabuk benimsenmesini kolaylaştırmak olmuştur

Türk devriminin hedefi olan muasır medeniyetler seviyesine ulaşmak için eğitime, bilime ve araştırmaya önem verilmesi gerekliliği iyice benimsenmiş ve Türk milletinin Batı dünyası karşısında kendine yer bulması için bilimsel kuruluşların sayısını artırmak fikri önem kazanmıştır (Korkut, 1979: 74). Bulduğu hem jeopolitik konum ile hem de dünya siyasetindeki yeri ve önemi nedeni ile Türkiye her zaman uluslararası boyuttaki gücünü korumak için dönemin şartlarına ve gelişmelerine uygun hareket etmiştir. Bu bağlamda kendisi kalkındırarak, Avrupa ve diğer dünya ülkeleri karşısında söz sahibi oluşturacak kurumların kurulması konusunda önemli çalışmalar yapmıştır.

Cumhuriyetin kurulması ve eğitim alanında yapılan köklü değişikliklerle birlikte eğitimin bütün aşamalarında yenilikler ortaya çıkmıştır. Her kesime yönelik bir eğitim seferberliği başlamıştır. Özellikle Arap alfabesinden Latin alfabesine geçilmiş olması eğitim alanında yapılan devrimlerin önünü açmış ve hız kazandırmıştır. Bu gelişmelerin sonucu doğal olarak yükseköğretime de yansımış ve Türk yükseköğretimini farklı bir boyuta taşımıştır (Sargın, 2007: 135). Farklı bir boyuta taşınan Türk yükseköğretim sistemi eğitim alanında yapılan değişikliklerden nasibini alarak farklı ülkelerin etkisi ile de sürekli gelişme göstermiştir.

Cumhuriyet'in kuruluşundan 1950'lere kadar üniversitelerde Batı Avrupa etkisi görülürken İkinci Dünya Savaşı sonrası bu etkinin yerini Amerikan eğitim sisteminin aldığı ve 90'lı yıllara kadar eğitim, öğrenim görevlerinden eğitime daha fazla önem verildiği görülmüştür. Bu yıllarda üniversitelerin eğitim verme görevi biraz da devlet

hizmetine sunulmuş ve bu hizmete resmi ideolojiyi aktarma ve benimsetme görevi de verilmiştir (Gürkaynak ve Kasımoğlu, 2004: 152). Görüldüğü gibi üniversitelerin görevleri zaman zaman farklılıklar göstermiş ve yerine göre de ideolojik kurumlar olma özelliği de göstermişlerdir.

1950'lilerde kalkınmacı bir ekonomi politikası yönünde ihtiyaç duyulan nitelikli insan gücünün sağlanması amaç edinilmiş ve bölge üniversitelerinin açılmasında karar kılınmıştır (Gül Sallan ve Gül, 2014: 53). Böylece bölgede kurulan üniversitelerin nitelikli insan gücü sağlanması sayesinde bölge ekonomisine katkı sağlayacağı fikri benimsenmiştir

Üniversitelerin 3 büyük şehir dışında (İstanbul, Ankara, İzmir) bir başka ifade ile Anadolu'da kurulup, ülke geneline dengeli yayılması fikri Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesinin kurulması ile hayata geçirilmiştir (Arap, 2010: 13). Bir üniversitenin Karadeniz Bölgesine bir üniversitenin de Doğu Anadolu Bölgesine kurulması ile üniversiteler bölgesel bir dağılım doğrultusunda kurulmaya başlamıştır. O zamanlar kurulan bu iki üniversite hâlen Türkiye'nin en kurumsal üniversiteleri arasında yer almaktadır.

Yükseköğretimin yaygınlaşması politikasından hareketle 2010 yılına gelindiğinde artık eski üniversite şehirlerine bile yenilerinin eklendiği görülmektedir (Sağır ve İnci, 2013: 52). Böylece Türkiye'nin üniversitesi olmayan şehri kalmamıştır. Bu üniversite yaygınlaşma politikası biraz da siyasi amaçlar doğrultusunda yapılmıştır fakat bu durum araştırmanın konusu dışında olduğu için ele alınmamıştır.

Türkiye'de üniversite açılmasını etkileyen bir diğer faktör ise insanların giderek eğitime olan eğilimlerinin artmasıdır. Bu doğrultuda Türkiye'nin demografik yapısı da göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'nin genç bir nüfus oranına sahip olduğu görülmektedir. Bu durum sosyal bir etki oluşturmakta ve bunun sonucunda ise daha çok üniversite açılması yönünde bir baskı oluşmaktadır (Özbay, 2013: 17). Değişen dünya trendlerinde eğitimin öneminin ve konumun artması ve bu ölçekte Türkiye'nin de bu duruma dâhil olup ayak uydurması Türkiye'de eğitimin önemini artırmıştır. İnsanların giderek bilinçlenmesi, bilgiye olan ihtiyacın artması, artık eğitimi bir lüks olmaktan çıkarıp bir gereksinim hâline getirmiştir. Özellikle genç nüfus oranının yüksek olduğu Türkiye'de gençlerin bilgi ve becerilerini artırmak, sosyal bir statüye sahip olmak, yeni

iş imkânlarının kapısını açmak için üniversiteler giderek tercih edilen kurumlar olmaktadır.

Yukarıda da bahsedildiği şekilde üniversite eğitimi Türkiye’de içinde bulunduğumuz yüzyılda eskiden olduğu gibi bir ayrıcalık olmaktan çıkmış ve sadece belirli kesimlerin evlatlarına yönelik bir imkân olmaktan kendini sıyırmıştır. Toplumsal talep herhangi bir statü ayrımı yapmadan herhangi bir toplumsal statü hedeflenmeden her lise mezunun üniversitede okuması yönündedir. Bu talep gelişen ve küreselleşen dünyada her türlü rekabetin artması ile geçmişten günümüze sürekli bir artış göstermiştir. Bu bağlamda Türkiye’de kurulan üniversite sayıları ve bu üniversitelere ayrılan öğrenci kontenjanları yıldan yıla artış göstermektedir (Arslan, 2016: 1104). Bu artışın paralelinde üniversitede açılan bölümlerde de artış ve çeşitlilik görülmeye başlanmıştır. Özellikle öğrencilerin hangi alanı tercih ettikleri göz önüne alınarak yeni bölümler açılmaktadır. Bununla beraber yine üniversitenin kurulmuş oldukları bölgelerdeki şartları da dikkate alınarak o bölgeye özgü tematik bölümler açılmaktadır. Bölgenin tarım ve hayvancılıkta gelişmiş bir bölge olması onu destekler nitelikte ziraat fakültelerinin açılmasına imkân sağlamaktadır.

Türkiye’de üniversitelerin kurulması eski ve zorlu bir süreçten geçerek günümüze ulaşmıştır. Fakat bu süreç henüz kendini tamamlamamış hâlâ sıcaklığı devam eden ve sürekli bir gündem konusu olarak yerini korumaktadır.

1.3. ÜNİVERSİTELERİN KURULMA AMAÇLARI

Anayasanın 130. maddesinde yükseköğretimin amacı; çağdaş eğitim- öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek olarak düzenlenmiştir (Anayasa, md:130). Bu madde üniversitelerin temel fonksiyonlarını özetleyen nitelikte bir madde olmuş ve kendisini anayasal bir güvencenin altına sokmuştur.

Üniversitelerin kuruluş amacı YÖK kanununun 4.maddesinde belirlenmiş ve yine aynı kanunun 5. maddesinin ana ilkelerinde üniversitelerin yükseköğretime hangi katkılarda bulunduğu ifade edilmiştir (YÖK, Kanun No:2547. Md:4-5). Görüldüğü üzere Türkiye’de üniversitelerin kurulma amaçları birden fazla kanun ile düzenlenmiştir.

Üniversitelerin temel hedefi bilginin üretilmesi, korunması, aktarılması ve paylaşılmasıdır. Üniversitelerde eğitim ve öğrenimin amacı; soran, sorgulayan, rasyonel ve bilimsel düşünen, özgür, sorumluluk sahibi, ahlaki değerlere önem veren ve aktüeli yakalayıp geliştiren bireyler yetiştirmektir. Aynı zamanda üniversiteler bünyesinde barındırdığı idari ve akademik personel, sahip oldukları öğrenci miktarı ve de iş dünyası ile yapmış oldukları ikili anlaşmalar nedeni ile bölge ekonomisinin gelişmesinde büyük katkı sağlanmaktadır. Aynı zamanda üniversiteler ekonomik faydalarının yanında, üniversitelerin yapmış olduğu çevresel düzenlemeler, hizmet ve olanaklar bölgeye fiziki açıdan önemli gelişmeler sağlamaktadır. Farklı coğrafyalardan farklı kültürlerden gelen personel ve öğrencilerin yöre halkı ile ilişkileri sonucu yörenin gelenek göreneklerine sosyo-kültürel yapısının gelişmesine de önemli ölçüde katkıları bulunmaktadır (Gültekin vd., 2008: 264). Üniversitelerin amaçlarının bu kadar fazla olması bu kurumların devlet nazarında ve halkın gözünde de önemini artırmaktadır.

Üniversitelerin kurulma amaçlarından bir tanesi de iş dünyası ve sanayi sektörü ile işbirliği sağlayarak ülke ekonomisine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda üniversitelerin kuruldukları şehirlerde sanayi ile ortaklık içinde olmaları şehir ekonomisine önemli faydalar sağlamaktadır. Üniversitelerin teknolojik alt yapısı, yetişmiş vasıflı ve ara eleman istihdamı, hizmet içi eğitim, danışmalık gibi sunmuş olduğu hizmetler şehir ekonomisi için önemli konularda girişimcilere destek olarak yol göstermektedirler. Bununla beraber yine üniversiteler şehir ekonomisi için önem taşıyan alanlarda kurmuş oldukları araştırma merkezleri ile şehirlerin geleneksel olarak üstün olduğu alanlarda daha akılcı ve bilimsel tekniklerin kullanılmasına öncülük ederek büyük avantaj elde edilmesini sağlamaktadır (Çalışkan, 2010: 171). Örneğin Bayburt ilinin arıcılık konusunda bölgede üstünlük göstermesi üniversite bünyesinde arıcılık araştırma ve geliştirme merkezinin kurulmasını sağlamış ve kurulan bu merkezin bölge ve ülke arıcılığına katkıda bulunması amaç edinilmiştir. Üniversitede kurulan bu birimler sadece ekonomik amaçlı olmayıp şehrin kültürel mirasını ele alan, şehir halkının sorunları ile ilgilenen ve buna benzer çeşitli alanlarda faaliyet gösteren idari ve akademik birimlerdir.

1.4. ÜNİVERSİTELERİN İŞLEV VE GÖREVLERİ

Üniversitelerin temel fonksiyonları geleneksel olarak öğrenim (bilgi geliştirme) eğitim (bilgi aktarma), servis (edinilen bilgilerin toplum hizmetine sunulması) gibi

faaliyetler gerçekleştirmek şeklinde tanımlanabilmektedir (Gürkaynak ve Kasımoğlu: 2004: 149). Bunlar üniversitelerin herkes tarafından bilinen geleneksel görev ve fonksiyonları olarak ortaya çıkmaktadır.

Üniversiteler günümüzde açık ve gizli birçok fonksiyona sahiptirler. Bilimsel fonksiyonlarının yanında kurulmuş oldukları şehirlerde ekonomik, sosyal, kültürel ve nüfus açısından dolayı veya doğrudan bir etkiye sahiptirler. Kısacası üniversiteler kuruldukları bölgelerin ticari ve ekonomik hayatını canlandırmaktadırlar. Aynı zamanda da ortak kimliği ve demokratik vatandaşlık anlayışının yerleşmesini de sağlayarak demokrasinin gelişmesine de katkı sağlamaktadırlar (Torun ve Öztürk, 2013; 200). Bilgi üretme ve eğitim dışındaki bu fonksiyonlar ekonomik kalkınmaya sağladıkları faydanın yanında hoşgörü ortamının oluşmasına katkı sağlayarak toplumsal barışa ve huzura da katkı sağlamaktadırlar.

Üniversitelerden ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerine fayda sağlamalarının yanında toplumsal eğitim ve kültür düzeyinin yükseltilmesi ve yaygın etkiye sahip bilimsel araştırmaların gerçekleştirilmesi de talep edilmektedir. Aynı zamanda bilgi üretmesi ve bunu tecrübeleri çerçevesinde yayması, nitelikli insan gücü oluşturması, teknolojik yenilikler sunması da üniversitelerin diğer fonksiyonlarından (Yılmaz ve Kaynak, 2011: 57). Üniversitelerin bu fonksiyonları özellikle ulusal ve uluslararası boyutta yaşanan rekabet ortamı karşısında üniversitelerin güçlü olmasına zemin hazırlamaktadır.

Yükseköğretim kurumları bölgesel eylem planları ve programlarının oluşturulmasında önemli rol oynamaktadırlar. Ayrıca, küresel bilgiye açılan bir kapı görevi görmekte ve bu bilgiyi bölgesel ekonominin farklı sektörlerinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlayabilmektedirler (Chatterton ve Goddard, 2000: 493). Aynı zamanda üniversitelerin bu fonksiyonları ile beraber, sosyal kalkınmanın amaçlarından biri olan bölgeler arası eşitsizlikleri de azaltacağı, bu hizmetin ülkenin az kalkınmış bölgelerinde sunulması ile düşük gelirli grupların eğitim ve kültür seviyesinin artacağı da hedeflenmektedir (Arap, 2010: 11). Artan kültür seviyesi toplumların demokratik yaşamına da etki ederek demokrasi kültürünün yerleşmesine de katkı sağlamaktadır.

19. yy. sonlarına doğru üniversitelerin fonksiyonlarına bir misyon daha eklenerek üniversitelere evrensel değerleri özümsemiş, toplumsal duyarlılık sahibi bilinçli

vatandaşlar yetiştirme görevi verilmiştir. Yükseköğretimin bu görevini sistematik şekilde ilk ele alanlardan birisi olan John Henry Newman olmuştur. Newman 1873 yılında yazmış olduğu bir yazısında üniversite eğitiminin amacını, bilgi almak ya da meslek edinmek değil, öğrenenin ufkunu genişletmek ve toplumsal yetisini artırmak olarak tanımlamıştır (Gürkaynak ve Kasımoğlu: 2004: 149). Newman'ın o zaman değerli olduğu bu konu Türkiye'de yeni yeni oluşmaya başlayan bir düşünce olmuştur. Çünkü Türkiye'de özellikle son yıllara doğru üniversite demek iş imkânı demek anlamına geliyordu. Üniversiteyi tercih eden binlerce öğrenci mezun olduktan sonra iyi bir iş ve iyi bir kariyer hayali kurarak bu tercihini gerçekleştiriyordu. Fakat artan üniversite sayısı, verilen binlerce mezun ve kamu ve özel sektördeki iş imkânlarının kısıtlı olması artık üniversite eğitimi iş bulma kapısı olarak görülmemesine neden olmuş ve üniversite eğitimi kültürel bir konu hâline gelmeye başlamıştır.

Günümüz rekabetçi bilgi ekonomisi ve bilgi toplumu, farklı şekiller ve büyüklüklerde, farklı görevleri yerine getirmeye çalışan, farklılıkları koruyabilen, tekdüzelik yerine çeşitliliği isteyen ve küresel aktörler olmayı amaçlayan üniversiteleri gerektirmektedir (Odabaşı, 2006: 102). Bu açıdan bakınca yükseköğretim kurumları gelecekteki teknolojik, ekonomik ve sosyal eğilimler hakkında birer bilgi deposu oluşturmaktadırlar ve bölgenin kendisinin dünyadaki konumunun belirlemesine ve gelecekteki pozisyonuna rehberlik etme görevi görmektedirler (Chatterton ve Goddard, 2000: 493). Bölgelerin ulusal ve uluslararası boyutta kendine yer edinmesine imkân sunan ve bu pozisyona ulaşmada yol gösterici konumda olan üniversiteler birer bilgi deposu özelliği göstererek bölgelerin geleceğe dönük stratejilerinin oluşmasını da sağlamaktadırlar.

Yükseköğretim kurumlarının buldukları yerlerin sosyal ve kültürel gelişimine her zaman katkıda bulunduğu bilinen bir gerçek olarak hep karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte, ortaya çıkmakta olan bölgesel kalkınma gündeminin, bölgesel katılımın resmen üniversitelerin önemli bir rolü olarak kabul edilmesini gerektirdiği söylenebilir. Ayrıca, UNESCO'nun "Yükseköğretimde değişim ve gelişim için öncelikli eylem çerçevesi" (1998) yükseköğretim kurumlarına:

Bölgesel ve ulusal kalkınmaya etkili bir şekilde katkıda bulunmasını sağlamak için yükseköğretim kurumları ve toplumun farklı sektörleri arasında yenilikçi işbirliği

anlaşmalarının geliştirilmesi gerektiği tavsiye edilmiştir (Chatterton ve Goddard, 2000: 493). Üniversitelerin bölgesel birer aktör olması temelinde bulunduğu bölgede farklı sektörler ile işbirliği gerçekleştirmesi her iki taraf için faydalı sonuçlar elde edilmesini sağlarken hem o bölgenin kalkınmasına da önemli ölçüde etki etmektedir.

Toplumda farklı düşünce ve anlayışların tartışıldığı ve dile getirildiği mekânlar arasında ilk sırayı üniversiteler almaktadır. Konusunda uzman olanların ve bilenlerin tartıştığı konular ve ortamlar, toplum için daha faydalı sonuçlar ortaya çıkarır. Bu doğrultuda üniversiteler, farklı düşünce ve anlayışların tartışılmasına, geliştirilmesine ve bunların bir zenginliğe dönüştürülmesine kurumsal bir alt yapı sağlamaktadırlar (Türkkahraman ve Tutar, 2009: 14). Bu bağlamda ortak kimliğin oluşması, demokrasi kültürünün benimsenmesi ve vatandaşlık bilincinin artması üniversite sayesinde kente gelen farklılıkların ortak katkısı ve üniversitedeki konunun uzmanları ile mümkün olmaktadır (Torun ve Öztürk, 2013; 202). Üniversiteler her türlü düşüncenin konuşulduğu, tartışıldığı özgür mekânlar olarak toplumun zihninde yer etmişlerdir.

Günümüzde, eğitim sayesinde teknolojiye ve bilimsel alanda yaşanan ilerlemeler toplumların ekonomik kalkınmasını belirleyen ve şekillendiren unsurlardır. Bilgi çağını yaşayan dünyamızda, teknoloji alanındaki değişim çok hızlı gelişmektedir. Yalnızca teknoloji ithal ederek sanayileşmeyi ve kalkınmayı hedefleyen gelişmekte olan ülkeler, artık bu imkânı kaybetmiş bulunmaktadır. Çünkü ithal edilen teknoloji, çok çabuk eskimekte ve güncelliğini koruyamamaktadır. Bu durum rekabet alanlarını da kısıtlamaktadır. Bu sebeple, bilimsel bilginin üretildiği ve insan kaynaklarının yetiştirildiği kurumlar olan üniversitelerin önemi her geçen gün daha fazla artmaktadır. Çünkü üniversitelerde temel araştırmaların yanında, uygulamalı araştırmalar ve geliştirme çalışmaları da aktif olarak yapılmaktadır (Çakmak, 2008: 39).

Üniversitelerin sosyal faydalarını tanımlamak ve tahmin etmek biraz güçtür. Geniş bir yelpazede kesişen ve bireylerin özel çıkarlarına dâhil olmayan ya da doğrudan araştırma sonuçları olan dolaylı faydalar sağlamaktadır, örneğin bunlar (Borland vd. 2000:7-8):

- ✓ Mezun öğrencilerin başarısı mezun olmayan öğrencilere örnek olarak onları başarıya teşvik eder

- ✓ Üniversiteler tarafından belirlenen kültürel ve sosyal standartlar toplum ve ekonominin uyumlu çalışmasını sağlayan sosyal alt yapıyı destekler
- ✓ Ticari, sosyal ve kültürel imkânlarla sahip farklı ülkeler ile ilişkiler kurulmasını sağlar
- ✓ Kamu politikaları oluşturulmasında tarafsızlık sağlar ve kamu politikalarının iyileştirilmesi yönünde siyasal katılım sağlar.
- ✓ Üniversiteden ayrılan personelin endüstride, kamu hizmetinde, yönetişimde veya toplumda yer alması için bir eğitim alanı oluşturur

Üniversitelerin ölçülmesi zor olan başka yararları da bulunmaktadır. Bu yararlar (Borland vd. 2000:7-8):

- ✓ Bilginin artması ile refah düzeyinin yükselmesi
- ✓ Kültürel kaynaklara katkı sağlaması
- ✓ Siyasal katılıma teşvik
- ✓ Personel ve öğrenci değişim programları ile yurt dışında yükseköğrenim görme fırsatı ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi.

Daha önce yapılan araştırmalara bakıldığında Goldstein, Maier ve Luger (1995) ekonomik kalkınmaya etki eden modern üniversitelerin 8 farklı işlevini ortaya koymuşlardır (Drucker ve Goldstein, 2007:22):

- I. Bilgi üretme
- II. İnsan kaynağı oluşturma
- III. Mevcut teknik bilginin aktarılması
- IV. Teknolojik Yenilik
- V. Sermaye yatırımı
- VI. Bölgesel liderlik
- VII. Altyapı bilgisi sağlama
- VIII. Bölgesel çevre üzerindeki etki

Bu listedeki işlevlerin her biri ayrı bir üniversite işlevini temsil etse de üniversite etkinlikleri açısından birbirini dışlayan değil aksine tamamen birbirleri ile ilişkileri olan ve destekleyen işlevlerdir.

1.5. ÜNİVERSİTE VE ŞEHİR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN GELİŞMESİ

Üniversiteler kuruldukları bölgenin ekonomileri açısından geniş bir perspektifte çok sayıda kişiyi istihdam ettikleri, yerel mal ve hizmetleri satın aldıkları, şehrin kültürel yaşantısının ve çevresinin ortakları oldukları için şehrin önemli kurumlarıdır (Yavuzçehre, 2016: 236). Bu kurumların önemi her geçen gün artmakta ve şehir halkı bu kurumları daha çok sahiplenmektedir.

Şehir ve üniversite arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde şehir ve üniversite yönetiminin, kentin siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısında etkili olan paydaşların şehre yönelik karar alma mekanizmalarında bulunan etkili dinamiklerin önemi büyüktür. Bununla beraber şehirde yaşayan halkın şehir ve üniversite yönetiminden bağımsız bireyler olarak üniversiteye yönelik fikirleri, üniversite şehir ilişkisinde dikkate alınması gereken en önemli hususlardan birisidir (Sankır ve Gürdal, 2014: 92). Şehirde yaşanan her türlü gelişme birbirinden bağımsız ve kopuk olamaz. Böyle bir ortamda taraflar hiçbir konuda anlaşamayacağı gibi ortak bir karar alma noktasında bir araya gelmeleri de imkânsız hâle gelmektedir. Böyle bir durumda süreç şehrin aleyhine sonuçlar doğuracağı için şehrin tüm paydaşlarının ortak hareket etmeleri üniversitenin o şehre sağlayacağı faydayı en üst seviyeye taşıyacaktır.

Yukarıdaki açıklamaya paralel olarak, üniversitelerin büyüüp gelişmesi, fonksiyonlarını düzgün bir şekilde yerine getirmesi, kurulmuş olduğu bölgeye ekonomik ve toplumsal fayda sağladığının algılanmasına, taleplerin karşılanmasına ve toplumun onay ve desteğini kazanmasına bağlıdır. Bu durumun oluşması için de üniversitelerin kurumsal bir imaja sahip olması gerekmektedir (Torun vd. 2009: 170). Üniversitenin bulunduğu şehirde olumlu bir etki oluşturması onun şehrin paydaşları tarafından daha çabuk benimsenmesini sağlayarak içinde bulunduğu toplumun desteğini almasına imkân sunmaktadır.

Üniversite şehir ilişkisi; üniversitelerin ve şehirlerin birbirlerine karşı yapmış oldukları pozitif ve kuvvetlendirici sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi yöndeki bilgi alışverişini ve işbirliğini kapsamaktadır. Üniversitelerin buldukları şehre bilgi akarımı ve proje üretme tecrübeleri yerine, şehrin ihtiyaçları ile şehrin kültürel, ekonomik ve sosyal yapısı dikkate alınarak şehrin ve bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine yönelik bilgi ve teknoloji alt yapı projeleriyle şehre fayda sağlaması beklenmektedir (Akt. Sankır

ve Gürdal, 2014: 91). Üniversite yaptığı ve yapacağı her türlü araştırma, proje, teknoloji geliştirme gibi faaliyetlerini mutlaka içinde bulunduğu şehrin şartlarını göz önüne alarak gerçekleştirmelidir. Aynı zamanda yukarıda değindiğininildiği gibi bölgedeki diğer paydaşların fikir ve görüşlerini almak bu konuda önem arz etmektedir.

Üniversite ile birlikte eğitim seviyesi yüksek, kültürlü, geniş bir ilgi alanına sahip bireyler (öğretim elamanı ve öğrenciler) buldukları bölgede çeşitli sosyal ve kültürel hizmetlerin sunulmasını istemektedirler. Tiyatro, sinema, eğlence vb. gibi sosyal ve kültürel hizmetlerin kısıtlı olduğu bölgeler ilk aşamada öğrenci ve öğretim elamanları için cazip gelmemektedir. Bu doğrultuda bu hizmetlere yönelik taleplerin artması bahsi geçen bölgelerde sosyal ve kültürel hizmetlere olan yatırımı artırmaktadır (Çatalbaş, 2007: 94). Böylece bu talepler bölgede yeni iş mekânlarının artmasını, yeni iş olanaklarının oluşmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda şehrin eğlence hayatına hareketlilik getirerek şehrin canlanmasına fırsat sunmakta ve bununla birlikte şehirde sosyal ve kültürel bir atmosferin oluşmasını da sağlamaktadır.

Üniversiteler yetenekli bireyler yetiştirerek sermaye stokuna önemli katkılar sağlar. Bir taraftan üniversite sayesinde şehrin yapısı değişirken, diğer taraftan hem yerel hem de ulusal çapta bilimsel etkinlikler artmakta ve şehirdeki ekonomik faaliyetlerde önemli bir artış meydana gelmektedir (Çatalbaş, 2007: 95-96). Üniversitelerin içinde bulunduğu şehre istihdam sağlaması şehrin yapısını olumlu olarak değiştirirken yapmış olduğu ulusal ve uluslararası bilimsel etkinlikler ile şehre ekonomik gelir sağlamaktadır. Bu durum şehir üniversite arasındaki ilişkinin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır.

Üniversiteler git gide artan oranda işgücü piyasasının yapısını değiştirerek bireyler ve işletmeler için birer cazibe merkezi, şehir ve bölgesel kamu tesisleri ağının ayrılmaz bir parçası hâline gelmişlerdir. Böylece sadece bilgi ve kültür üretmekle kalmayan üniversiteler bu ağ içerisinde yeni işbirlikleri kurulmasını teşvik ederek bölgesel kalkınmayı ve bölge ekonomisinin hareketlenmesine de katkı sağlarlar. Halkın yaşam standartlarını yükselterek kendine özgü sosyal ve kültürel bir hareket oluştururlar (Huggins ve Cook, 1997: 325). Oluşturulan bu hareket hem şehre hem de bölge halkını daha refah bir ortam sunarak özellikle şehirde yaşayan halkın yaşam standartlarının yükselmesini sağlamaktadır.

Üniversite ve şehir arasındaki ilişkinin gelişmesi sürecinde şu ana kadar hep olumlu konulara değinilmiştir. Fakat bu ilişkinin gelişmesi aşamasında illaki belli başlı sıkıntıların olması söz konusu olmaktadır. Bu sıkıntıların çok farklı sebepleri bulunmakla beraber bu sıkıntıları ortadan kaldırmak da pekâlâ mümkündür. Bu gibi sorunların temelinde öncelikle önyargı yatmaktadır. Tarafların ön yargılardan sıyrılıp birbirlerini iyi ifade etmeleri ve anlayışla karşılaşmaları öncelikle bu sorunları temelinden çözmeye yeterli olacaktır. Bu durumda üniversitelerin kendilerini çok iyi anlatmaları gerekirken aynı zamanda halkın talep ve isteklerini göz önüne almaları gerekmektedir. Bununla beraber halkın da üniversiteye karşı düşüncelerini ön yargılardan sıyrılarak değerlendirmesi bu ilişkilerin daha sağlam kurulmasına zemin hazırlayarak giderek gelişmesini de sağlayacaktır. Bu bağlamda yaşanan etkileşim sonucu ortaya çıkan sıkıntılara değinmekte fayda olacaktır.

Üniversite - şehir ilişkisi tarihsel süreç içerisinde her iki taraf için de gergin, önyargılı ve zorlu geçmiştir. Taraflar arasında meydana gelen bu ilişki literatürde Kent-Cübbe (town and gown) kavramı ile dile getirilmiştir. 20. yy.'ın son çeyreğine kadar üniversiteler ilişki anlamında kendilerini halktan ve mekândan soyutlamış, üniversite kampüsü neredeyse şehir içinde başka bir şehir hâline gelmiş ve fildişi kuleler (ivory towers) olarak tabir edilmiştir. Fakat günümüzde bu ilişki küreselleşme, yeni bilgi ekonomisi, yönetim bilgisi gibi gelişmelere bağlı olarak değişmekte ve her iki taraf açısından olumlu tutumlar oluşmaktadır. Şehir-üniversite ilişkisi yeni üniversite anlayışına paralel olarak üniversitelerin sahip olduğu sosyal sorumluluk, ulusal ve bölgesel kalkınmaya katkı ve topluma hizmet görevleri ile yeniden biçimlenmektedir (Yılmaz, 2011: 2). Görüldüğü üzere başlarda gergin başlayan şehir üniversite ilişkisi yerini zamanla olumlu tutumların oluşmasına bırakmıştır. Bunun temelinde ise bilgi vardır. Bilginin gücü, yayılması ve etkisi taraflar arasındaki ön yargıların ortadan kalkmasını ve bir etkileşimin oluşmasını sağlamıştır.

Türkiye'de şehir üniversite arasındaki etkileşime bakıldığında, bu etkileşimin yeterli bir düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu durumun bazı sebepleri bulunmaktadır. Bunlardan ilki üniversitelerin kendisi ile ilgili olup çevrelerine karşı yeterince duyarlı olmamalarıdır. İkinci olarak üniversitelerin bünyesinde yeterli nitelik ve sayıda personelinin olmaması ve bu durumun çevrede güven sarsmasına neden olmasıdır. Üniversitelerin kuruluş aşamasında yeterince destek alamaması ve bu durumun

yöneticilerin motivasyonunu düşürmesidir. Son olarak da üniversitelerin kültürel bozulmaya neden olduğu düşüncesi ile çevresel bir algının oluşarak iş birliğini azaltması olarak görülmektedir (Özby, 2013: 10). Yukarıda açıklanan durumdan hareketle bahsedilen sorunlar birbirleri ile örtüşmektedir ve bu sorunları ortadan kalkmasını sağlayacak çözüm önerilerine aynı çalışmanın sonunda değinilmiştir.

Üniversite şehir arasındaki ilişkinin gelişmesinde yaşanan olumsuz gelişmelerden biri de ilişkinin önemli aktörlerinden olan öğrencilerin bir anlamda gelip geçici turistler olarak görülmesi ve üniversite şehir ilişkisini değerlendirme ve geliştirme aşamasında sürece çok fazla dâhil edilmemeleridir (Ergun, 2014: 217). Hâlbuki öğrencilerin şehirlere katmış oldukları hareket ve canlılık hem şehrin ekonomisine hem de sosyal ve kültürel yaşamına etki etmektedir.

Günümüzdeki yeni üniversiteleri tasvir eden “yeni göçmenlik mekânları” kavramı öğrencilerin birer göçmen olarak düşünülmesine neden olmaktadır. Bu bağlamda eğitim almak için yaşadıkları şehirden ve ailelerinden ayrılarak üniversiteye gelen öğrenciler geldikleri şehrin, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamını büyük ölçüde değiştirmektedirler (Sağır ve Dikici, 2011: 221). Bu bağlamda bakıldığında büyük çoğunluğu gençlerden oluşan üniversite öğrencilerinin, eğitim amaçlı ve kısa süreli de olsa geldikleri şehri dönüştürme gücüne sahip oldukları görülmektedir.

Üniversite ve şehir arasındaki ilişkinin gelişmesi ve olumlu bir seyir alması her iki tarafa da önemli ölçüde faydalar sağlayacaktır.

1.6. ÜNİVERSİTE ŞEHİR İLİŞKİSİNİN TARAFLARA SAĞLADIĞI FAYDALAR

Şehirleri şekillendiren birçok etmen olmasına rağmen üniversiteler bu unsurlar arasında hızla yükselişe geçmiş bulunmaktadır. Bugün Türkiye’de üniversitesi olmayan hiçbir şehir bulunmamaktadır. Bu üniversitelerin şehrin gelişiminde lokomotif görevi görmesi beklenmektedir. Üniversitelerin şehirlere olan etkileri büyük şehirlerden çok küçük şehirlerde daha fazla görülmektedir. Özellikle Anadolu’da kurulan üniversitelerin oradaki şehirlere olan etkileri gözle görülür boyutlardadır (Yavuzçehre, 2016: 246). Çünkü Anadolu’daki şehirler genelde büyük şehirlere nazaran daha az gelişmiş, sanayi yönünden zayıf hatta yüz ölçüm olarak küçük bir yapıya sahiptirler. Bu açıdan

üniversitelerin etkilerinin küçük şehirlerde hissedilmesi gayet normal bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Üniversiteler giderek bilgiyi üreten paylaşılan kurumlar olma özelliklerinden sıyrılarak farklı alanlara da hizmet etmeye başlamışlardır. Özellikle kuruldukları bölgelere ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan birçok katkı yapmaktadırlar (Gültekin ve diğ. 2008: 264). Buldukları bölgeler için ekonominin birer lokomotifleri olarak özellikle istihdama büyük katkılar sağlarken sosyo-kültürel alanda da birçok kültürü bünyesinde barındırarak ulusal bir kültür sentezi oluşturmaktadırlar. Bu durum hem bölge halkı için hem de dışarıdan gelen personel ve öğrenciler için olumlu gelişmelerdir.

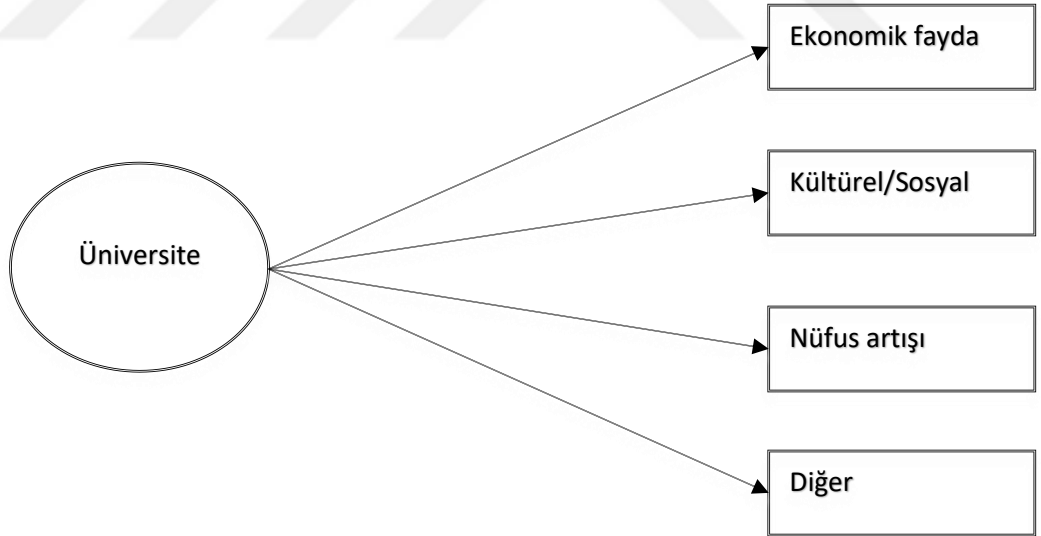
Türkiye’de kurulan yeni üniversiteler özellikle bölgeler arasındaki gelişmişlik düzeyleri arasındaki farkın azaltılması, gelir adaletsizliğin giderilmesi, büyük şehirlere olan göçün azaltılması, şehirleşme ve demokratik olgunluğun oluşmasında önemli bir araç görevi görmektedirler (Torun ve Öztürk, 2013: 203). Üniversitelerin şehirlere olan bu etkisi şehirde ve bölge halkında olumlu değişimlerin yaşanmasını sağlarken barış ve huzurlu bir ortam sunarak şehirlerin güvenilir ve daha yaşanabilir hale gelmelerine etki etmektedirler.

Değişim çağının yaşandığı ve hız kazandığı günümüzde, ekonomide, siyasal kurumlarda, sosyal-kültürel değerlerde, teknolojiye ve bilimsel alanda ve daha birçok dinamik alanda yaşanan değişimlere şahit olunmaktadır. Tüm bu değişimler yükseköğretim sistemini, yükseköğretim hizmetlerini, üniversite kavramını, yükseköğretim yönetim modellerini, eğitim ve öğretim tekniklerini katı bir şekilde değişime uğratmaktadır. Bu değişim trendlerine ayak uydurmak zorunda kalan üniversitelerin, doğrudan veya dolaylı olarak ilişkilerde bulunduğu tüm paydaşlar ile yakın işbirliği içerisinde olması gerekmektedir (Aktan, 2007: 1-21). Bu ilişki üniversitelerin kurulduğu bölgedeki sanayi ve hizmet sektörü, şehir halkı, üniversiteye okumaya gelen öğrenciler ile üniversitede çalışan akademik ve idari personel arasında kurulmaktadır. Bu paydaşlar arasında kurulan ilişkiler ekonomik anlamda bölgenin kalkınmasına, akademik anlamda bilimin yaygınlaşmasına, kültürel anlamda ise farklı kültürlerin kaynaşarak bölgenin sosyo-kültürel yapısının zenginleşmesine katkı sağlamaktadır.

1.7. ÜNİVERSİTELERİN ŞEHİRLERE OLAN ETKİLERİ

Üniversitelerin kurulmuş oldukları şehrin ilk başta demografik yapısına, zaman geçtikçe ekonomisine, çevresel yapılanmasına, toplumsal olgunlaşmasına, mesleki gelişimine, spor ve fiziksel aktivite mekânlarına doğrudan ve dolaylı katkıları bulunmaktadır. Üniversitelerin bu katkıları büyük şehirlerde daha az görülürken küçük şehirlerde bu katkı daha çok hissedilmektedir (Yavuzçehre, 2016: 236). Görüldüğü üzere üniversitelerin şehirlere olan katkıların sayıları ve çeşitleri bir hayli fazladır ve bunun da ötesinde mutlaka değinilmeyen ve gözden kaçan katkıları bulunmaktadır.

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde o bölge ile sıkı ilişki içine girmenin sağlayacağı faydaları Cox'un (2000) modelini Türkiye'ye göre değiştirip yorumlayarak aktaran Gürkaynak ve Kasımoğlu (2004) bu faydaları şu şekilde sıralamışlardır: Beşeri sermayenin iyileştirilmesi, sosyal sermayenin hareketlendirilmesi, fiziksel çevrenin iyileştirilmesi, ekonomik yapının güçlendirilmesi, yurttaşlık bilinç ve becerilerinin kazanılması.

Şekil 1. Üniversitelerin Kuruldukları Şehre Muhtemel Etkileri (Özbay, 2013: 17)

Üniversitelerin şehirlere olan etkileri kurulmuş olduğu şehre, bölgeye üniversitelerin büyüklüğüne göre değişiklik göstermektedir. Bu etkileri demografik, ekonomik, sanayi, çevresel, sosyal ve kültürel etkiler olmak üzere beş başlık altında incelenip ele alınacaktır.

1.7.1. Demografik Etkiler

Üniversitelerin şehrin çekiciliğini arttırması ve şehri bir cazibe merkezi hâline getirmesi, yetişmiş insan gücü çekme, nüfusun artmasını sağlama gibi demografik özellikleri bulunmaktadır (Aydemir, 1994: 196-205). Bu özellikler özellikle nüfusu düşük olan şehirlerde daha fazla kendini göstermektedir.

Üniversitelerin şehirlere kurulmasından sonra en hızlı ve belirgin etkileri demografik etkiler olmaktadır. Özellikle üniversite küçük ölçekli bir şehirde kurulduysa bu etki çok daha belirgin şekilde göze çarpmaktadır. Üniversitelerin zamanla büyümesi, üniversite öğrenci ve personel sayısının giderek artması sonucu şehirlerin göç ve nüfus özelliklerindeki değişimleri de beraberinde getirmektedir. Üniversitelerin şehirlere kurulmasından sonraki geçen zaman diliminde nüfus yoğunluğunun öğrenci lehine artışı, toplumsal değişimi, şehrin öğrencileşmesi olarak adlandırılmaktadır (Yavuzçehre, 2016: 236). Bu kavram özellikle öğrenci sayısının çok fazla olduğu küçük şehirlerde öğrencilerin etkilerinin çok fazla olması ve şehirde gözle görülür bir değişim sağlaması sonucu ortaya çıkmıştır.

Üniversitelerin, özellikle küçük ölçekli şehirlerdeki önemli katkılarının başında şehrin özelliklerinde yaşanan sıra dışı değişim gelmektedir. Büyük ve genç bir nüfus potansiyeli, bulunduğu şehirde tüketime yönelik alışkanlıkları değiştirmekte ve daha önce olmayan birçok ekonomik etkinlik oluştururken, şehirde bulunan diğer iş sahalarının da gelişmesini sağlamaktadır. Kısa zamanda şehrin bir cazibe merkezi hâline gelmesi sayesinde nüfusun giderek artması yoğun bir konut talebi oluşturmakta ve bu durum şehrin giderek genişlemesini sağlamaktadır. Bu şekilde küçük ve orta ölçekli illerde kurulan üniversiteler şehrin büyümelerine hızlı bir ivme kazandırmaktadırlar (Işık, 2008: 162). Türkiye'nin sahip olmuş olduğu genç nüfus potansiyelinin meslek sahibi olma ihtiyaçları, onları üniversite okumaya yönlendirmektedir. Bu durumda üniversiteler bu genç nüfusun eğitime olan gereksinimlerini karşılamaktadır. Böylece bu üniversiteler kurulmuş oldukları şehirlere genç bir nüfusun yerleşmesini sağlamaktadır.

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerdeki etkileri arasında göç konusu da önemli yer tutmaktadır. Üniversitelerdeki öğrenci sayılarının her geçen yıl gelişmeye bağlı olarak artması, şehirlerin göç oranlarında önemli değişimler meydana getirmektedir (Işık, 2008: 173). Bu açıdan bakıldığında küçük ölçekli şehirlerde üniversitelerin kurulmasını izleyen

yıllarda şehirlerin nüfus miktarında, yaş yapısında ve göç ile ilgili istatistiklerinde çok önemli değişimler olduğu gözle görülmektedir (Akengin ve Kaykı, 2013: 503). Örneğin Bayburt'un Türkiye'nin yüz ölçümü olarak en küçük ili olması ve en düşük nüfusa sahip ili olması bu değişimin gözle görülür derecede ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Şehirlerde meydana gelen bu nüfus artışı beraberinde olumlu ve olumsuz birçok etmenin ortaya çıkmasına da neden olmaktadır. Örneğin küçük şehirlerde hızlı nüfus artışı trafik sorununa neden olurken aynı zamanda yeni işyeri mekânlarının açılması ile de ekonomik bir katkı sağlamaktadır (Arslan, 2016: 1106). Özellikle de yukarıda bahsedildiği gibi küçük ve orta ölçekli şehirlerde kurulan üniversiteler kısa sayılabilecek bir zaman diliminde binlerce öğrenciye ev sahipliği yaparak buldukları şehirlerin nüfus artış hızının ve net göç oranlarının yükselmesine neden olmaktadır. Bu bağlamdan hareketle Türkiye'de şehirlerin büyümesine ve kalkınmasına katkı sağlayan sanayi, ticaret, turizm gibi faktörlere yeni kurulan üniversiteleri de eklemek mümkündür (Işık, 2008: 177). Üniversiteler sayesinde artan nüfusun ekonomiye olan etkisi üniversitelerin giderek bacasız sanayi olarak görülmesine neden olmaktadır.

Üniversiteye yerleşmede uygulanan mevcut sınav ve puan sistemi, öğrencileri ikamet ettiği şehirlerden farklı şehirlere taşınmasını zorunlu hâle getirmektedir. Böylece gençler ailelerinden ayrılarak farklı coğrafyalarda hayat sürmeye başlamaktadırlar. Bu durum ülke içerisinde önemli bir yatay toplumsal harekete sebep olmaktadır. Büyük bir çoğunluğunun gençlikten yetişkinliğe geçen milyonlarca öğrencinin oluşturduğu bu önemli göç potansiyeli geçici bir süre de olsa bu öğrencilerin bu şehirlerde bir yaşam kurmalarını gerektirmektedir. Bu durum öğrencilerin şehir halkı ile ekonomik ve sosyal ilişkiler içine girmesini ve her iki tarafın da birbirlerinden etkilenmesini sağlamaktadır (Arslan, 2016: 1106). Göç ile öğrenciler sadece fiziki olarak bir hareketlilik gerçekleştirmemektedirler aksine yanlarında getirdikleri farklı sosyal, kültürel özellikleri ile de şehirde kültürel ve sosyal bir hareketliliğin oluşmasını sağlamaktadırlar.

Göçün ayrı bir tarafını oluşturan eğitim göçü yalnızca üniversite öğrencileri için değil akademik ve idari personel içinde geçerlidir. Eski çağlardan bu yana bilim öğrenmek için şehirden şehre, ülkeden ülkeye gezen insanların yerini şuan öğrenciler sahiplenmiştir. Bunun yanında yine akademik personelde araştırma yapmak, bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmak gibi çeşitli sebepler ile geçici veya uzun süreli olarak bu

göçün bir parçası olmaktadır (Dursun vd., 2016: 2). Üniversite personelinin göçü öğrencilere nazaran daha kalıcı olmaktadır. Çünkü öğrencilerin neredeyse tamamına yakını mezun olduktan sonra okuduğu şehri terk etmektedir. Fakat üniversite personeli mesleğini üniversitede bulduğu için o şehre bir hayat kurmaya gelmektedir. Bu taraflar üzerinde daha uzun süreli sonuçlar bırakmaktadır. Kendi kültür ve alışkanlıkları ile o bölgeyi etkilerken o bölgenin sosyo-kültürel hayatı, gelenek ve görenekleri de onların yaşam tarzlarını etkilemektedir.

Üniversitelerin kurulması ile şehirlerde meydana gelen nüfus artışının önemli etkilerinden biri de konuta olan ihtiyacın artmış olmasıdır. Bu durum o bölgede öğrencilerin barınma sorununu çözmek için birçok konutun, apartın ve özel yurdun yapılmasını sağlamıştır (Yavuzçehre, 2016: 239). Devletin sunmuş olduğu yurt imkânlarının yetersiz olması maalesef birçok şehirde öğrencilerin karşılaşmış olduğu önemli bir sorundur. Fakat özel sektör bu açığı önemli ölçüde karşılayarak öğrencilere barınma imkânı sunmaktadır.

1.7.2. Ekonomik Etkiler

Üniversitelerin şehirlere olan katkısı içerisinde belki de en önemlisi ekonomik etkilerdir. Üniversite-şehir ilişkisini inceleyen çalışmaların çoğunun ekonomik etkiler üzerine olması bunun açık bir göstergesidir. Bu etkiler içerisinde gözle görülür bir etkiye sahip olması ekonomik etkileri önemli kılmaktadır. Bu açıdan ekonomik etkiler üzerinde önemle durmakta fayda vardır.

Yükseköğretim Kanununun 5. maddesinde eğitim ve öğretim programları planlanırken üniversitelerin kuruldukları bölgelerin kalınmasına ve gelişmesine yönelik ihtiyaçlarının da dikkate alındığı belirtilmektedir (YÖK, Kanun No:2547. Md:5). Bu durumda üniversitelerde bölgelerin kalkınmasındaki faktörler arasında yer alarak bu görevi kanun tarafından belirlenmiştir.

7. Milli Eğitim şurasında alınan bir kararla az gelişmiş bölgelere üniversite kurarak bu bölgelerde ekonomik bir kalkınma gerçekleştirme düşüncesi ortaya çıkmıştır. DPT ile işbirliği yapılarak ve bölge planlama kurallarına uygun olarak üniversitelerin kurulması bu bölgelerin cazibe merkezi olmasına imkân sağlayacaktır fikri benimsenmiştir (Akt. Gültekin ve diğ. 2008: 266).

Yukarıdaki açıklamalardan hareketle Türkiye’de 1980 ve özellikle de 1992 yılından sonra kurulan üniversiteler, bölgesel kalkınma ve gelişmenin lokomotifi olarak tanımlanmıştır (Yılmaz, 2011: 4). Üniversitelerin temel görevi kişisel gelişim ve insanların entelektüel hayatlarına katkı sağlamak olsa da üniversitelerin ekonomik etki potansiyelleri de bulunmaktadır (Görkemli, 2009: 171). Bu potansiyeller aşağıdaki paragraflarda net bir şekilde açıklanmıştır. Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere bu ekonomik etkilerin çok çeşitli olduğu görülmektedir.

Üniversitelerin ekonomi üzerindeki olumlu etkileri; direkt etkiler, dolaylı etkiler ve uyarılmış etkiler olmak üzere üç grupta toplamak mümkündür. Bu etkiler istihdam ve gelir olmak üzere iki açıdan ele alınmaktadır. Bu doğrultuda bir üniversitede istihdam edilen akademik ve idari personelin toplamı direkt istihdam etkisini gösterirken personele ödenen maaşların toplamı direkt gelir etkisini göstermektedir. Bir bölgede üniversite kurulması, üniversiteye mal ve hizmet sunan diğer sektörlerin faaliyet alanlarını da genişletir. Üniversitelerin bölge ekonomisine sağladığı bu katkılar üniversite sayısının her geçen gün hızla arttığı Türkiye’de beklenen temel faydalardır (Atik, 1999: 99). Görülüşü üzere üniversitelerin ekonomi üzerine olan etkileri arasında istihdam etkisi ve gelir etkisi önemli bir yer tutmaktadır.

Üniversiteler, bireysel ve sosyal gelişim yanında, kuruldukları bölgenin ekonomik olarak ilerlemesine de önemli katkılar sağlar. Üniversitelerin araştırma, bilgi üretme ve öğretim gibi temel görevleri olsa da, işsizliği azaltmak, toplumda verimliliği artırmak, bireylere gelir kapısı olmak ve bunların neticesinde de ülkenin ekonomik gelişimine katkı sağlamak gibi birçok sosyokültürel ve ekonomik gelişim de sağlamaktadır (Görkemli, 2009: 169). Üniversitelerin kurulması ile öncelikle üniversite kendi bünyesindeki personel ihtiyacını karşılamak için bir istihdam alanı oluştururken kendisi ile doğrudan ve dolaylı bağları bulunan kurum ve kuruluşlara da bu alanı açmaktadır.

Tüm meslek gruplarında üniversitelerin etkileri konusunda sosyal-kültürel etkiler ön planda gelirken, esnaf, sanayici, serbest meslek gruplarında ilgili üniversitenin ekonomik boyutu daha çok öne çıkmaktadır (Özbay, 2013: 19). Çünkü üniversite sayesinde bölge esnafı (Lokanta, kafe, eğlence amaçlı oyun salonları, internet kafe vb.) ciddi bir müşteri potansiyeline kavuşmakta hatta artan öğrenci sayısına paralel olarak yeni iş yerlerinin ve eğlence mekânlarının açılması sağlanmaktadır.

Üniversiteler kuruldukları bölgede istihdam oluşturma, üretim ve iş gücü geliştirme, teknoloji transferi, vergi kaynağı ve marka değeri oluşturma gibi görevler üstlenerek ekonomik gelişime katkıda bulunurlar (Munnich ve Nelson; 2003: 11-19). Özellikle üniversitelerin marka değeri oluşturmaları kuruldukları şehir açısından belki de en önemli katkı olarak görülmektedir. Çünkü ulusal ve uluslararası alanda adını sıkça duyuran üniversite bulunduğu bölgeyi de ön plana çıkararak adından sıkça söz ettirecektir. Bu durumda o bölgenin bir cazibe merkezi hâline gelmesine katkı sağlayacaktır.

Türkiye’de yeni kurulan üniversitelerin kuruldukları şehirlerin gelişimine sağlayacakları faydalarının dikkate alındığından hatta bunun kanun ile belirlendiğinden daha önceki paragraflarda değinilmişti. Bu noktadan hareketle de yeni kurulan üniversitelerin Türkiye’deki bölgesel eşitsizliği ortadan kaldıracacağı düşünülmüştür (Sargın, 2007: 134). Bir üniversite kurulduğu bölge için insan, bilgi, eğitim, iş ve sosyal hizmetler konusunda çok önemli bir kaynaktır (Sankır ve Gürdal, 2014: 90). Bu kaynakların etkili ve verimli bir şekilde kullanılması sürdürülebilir bir kalkınma imkânı sunmaktadır.

Kırsal alanlarda kurulan üniversiteler kurulmuş oldukları bölgelerde yeni iş mekânları, yeni ticaret sahaları oluşturduğu için bölgenin istihdamını pozitif yönde arttırmaktadır (Phelps, 1998: 149-150). Ayrıca bu üniversitelere gelen personel ve öğrenci sayılarındaki artış bölgede ihtiyaç duyulan farklı sektörlerin ortaya çıkmasına ve bölge ekonomisinin gelişmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde hem yaptığı harcamalar ile hem de bünyesine kattığı personel ile de o bölgede önemli bir istidam alanı oluşturmaktadırlar. Böylece yaptığı bu katkı ile de doğrudan yerel ekonomiye katkı sağlamaktadırlar. Dolayısıyla o bölgedeki işsizlik sorununa önemli bir çözüm kaynağı sunmaktadırlar (Gültekin ve diğ. 2008: 266).

Bir ülkenin tüm bölgelerinin aynı seviyede kalkınma imkânına sahip olması coğrafi ve ekonomik değişkenlerdeki farklılıklardan dolayı neredeyse imkânsızdır. Bu imkansızlık bölgesel kalkınma kavramının önemini ortaya çıkarmaktadır (Dalğar vd. 2009: 40). Bu bağlamda üniversiteler ve üniversiteye bağlı birimler buldukları yörelerde bölgesel kalkınmayı destekleyen en önemli faktörlerden biridir. Ekonomik ve

sosyo-kültürel katkılarının herkesçe bilinmesi üniversiteleri bu konuda önemli bir aktör hâline getirmektedir. Aynı zamanda bu katkıların uzun soluklu olması sürdürülebilir bir bölgesel kalkınma modelinin gerçekleşmesine de olanak sağlamaktadır (Albeni, 2000: 152).

Yükseköğretim kurumları olan üniversiteler bölgesel kalkınmada çok güçlü rol oynamaktadırlar. Temel görevleri eğitim ve araştırma olan üniversiteler bu birinci fonksiyonlarının ötesine geçerek kurulmuş oldukları şehirlere önemli ekonomik katkılar sağlamaktadırlar. Bununla beraber giderek, büyümeleri, çok geniş alan kaplamaya başlamaları, istihdam oranlarının artması ve oldukça yüksek bütçe harcamalarının olması üniversitelerin karmaşık bir yapıya sahip olmasına neden olmaktadır (Felsentein, 1996: 1565).

Üniversitelerin bölgesel ekonomiye katkılarını araştırmak için birçok çalışma yapılmıştır. Bu araştırmaların temel görevlerinden biri üniversitelerin, potansiyel olarak bölgesel ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan diğer eğitim kurumlarından hangi yollarla farklı olduğunu ayırt ederek ortaya koymaktır. Modern üniversiteler geleneksel eğitim ve öğretim fonksiyonlarının dışında, özel sektör kuruluşları ile işbirliği yaparak farklı araştırma faaliyetleri sürdürmekte ve ulusal ve uluslararası lisanslı buluşlar üreterek hem yakın çevrelerine hem de dışarıya olan etkileri ile farklı görevler üstlenmişlerdir (Akt. Drucker ve Goldstein, 2007: 22).

Farklı cazibe merkezleri ile bir arada bulunarak ya da kendi hallerinde birer tercih noktası hâline gelen üniversiteler dışarıdan çok sayıda insanın gelmesine neden olmaktadır. Üniversiteler tarihi ve doğal mekânları ziyarete gelenlerden farklı olarak daha uzun vadeli konukları misafir etmektedirler. Başka bir ifade ile üniversiteye gelen öğrenciler ve personel o şehrin zorunlu turistleri olmaktadır. Bu turistlerin kalma süreleri ve ekonomik katkıları o bölge için çok önemli boyutlara ulaşmaktadır (Dursun vd., 2016: 4). Daha öncelerde de ifade edildiği gibi üniversiteler turizm sektörünün unvanını elinden almış ve giderek bacasız sanayi sektörüne dönüşmüştür. Bu ifade ile günümüzde sık sık karşılaşmak normal bir hâle gelmiştir.

Sonuç olarak baktığımızda Türkiye’de özellikle son 25 yıldır üniversiteler az gelişmiş ve orta büyüklükteki şehirlere kurulmaktadır. Şehrin ileri gelenleri, siyasi temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarının üniversite kurulması yönündeki istekleri, büyük

oranda öğrencisi, akademik ve idari personeli ve diğer çalışanları ile üniversiteleri önemli bir ekonomik kaynak olarak görülmesinden kaynaklanmaktadır (Sargın, 2007: 133). Zaten bir devlet politikası olarak ele alınan her ile bir üniversite fikri temel olarak bu isteklerden kaynaklanmaktadır.

1.7.3. Mekânsal Etkiler

Üniversitelerin şehirlere olan etkilerinin bir diğeri de mekânsal etkilerdir. Mekânsal etkiler de ekonomik etkiler kadar önem arz etmektedir. Aynı zamanda bu etkilerin birebirleri ile bağlantıları olduğundan benzer özellikler göstermeleri de söz konusu olmaktadır.

Üniversitelerin kurulması ile şehirleşme ve şehirlileştirme kavramları kullanılmaya başlanmıştır. Buradan hareketle üniversitelerin kuruldukları bölgeye daha bir şehir havası verdiği vurgulanmak istenmiştir. Üniversitelerin şehirlerin gelişmesini bu anlamda sağlarken sosyal ve kültürel olarak da değişim sağlamaktadırlar (Sargın, 2006: 191).

Üniversiteler kuruldukları şehrin sosyo-ekonomik hayatını önemli ölçüde etkilemekte ve şehrin ekonomik hayatına canlılık kazandırarak o bölgede şehirleşme sürecine bir ivme kazandırmaktadır. Bu durumun farkında olan şehirler siyasi iradelere baskı yaparak kendi şehirlerinde üniversite kurulmasını talep etmektedirler. Hatta bir üniversiteye sahip olan şehirler ikinci, üçüncü üniversite talep etmektedirler (Sargın, 2007: 134). Çünkü üniversitelerin kurulması ve gelişmesine paralel olarak artan nüfus, barınma ve konaklama ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Bu sayede yeni konutların, sitelerin, binaların yapılması şehrin giderek genişleyip büyümesini sağlamaktadır. Üniversitenin etkisi ile sunulan alt yapı hizmetleri, sosyal ve kültürel alanlar ve çevresel düzenlemeler o şehri daha yaşanabilir kılmaktadır. Bu konudaki taleplerin temelinde bu durumun yattığı görülmektedir.

Üniversiteler, özellikle az gelişmiş bölgelerde bulunan hantallaşmış, modern hayatın gerekliliklerine uyum sağlayamamış yapıların ortadan kalkmasını sağlarken aynı zamanda çağdaş yapıların ortaya çıkmasına da etki ederler. Bunun yanında Üniversiteler kuruldukları bölgenin alt kültürleri ile ulusal kültürünü aynı potada eriterek yeni kültür yapılarının oluşmasına da katkı sağlarlar (Gültekin ve diğ. 2008: 266). Böylece şehre modern binaların yapılması, şehrin yeni bir görünüm kazanması ve farklı bir şehirleşme

modelinin ortaya çıkmasını sağlamış olur. Ayrıca yeni ve standartları yüksek binaların yapılması şehre modern bir hava katmaktadır. Bu durumda o şehir bölge şehirleri arasında daha önemli bir noktaya gelerek daha tercih edilebilir bir yer olma imkânı sunmaktadır.

Üniversitelerin kurulması ile beraber çeşitli mal ve hizmetlere yönelik talepler de artmakta ve değişmektedir. Yukarıda da değinildiği gibi nüfus artışı ile beraber konut ihtiyacına olan talep artmakta bu da yeni yapılan konutlarla şehrin daha da büyümesine neden olmaktadır. Ayrıca, yiyecek, kırtasiye, eğlence, giyim, barınma ve hizmet sektöründe faaliyet sergileyen işletmeler de bu durumdan önemli oranda fayda sağlamaktadır (Bilginoğlu vd., 2002: 92).

1.7.4. Özel Sektör ve Sanayiye Etkileri

Üniversitelerin şehirlere olan etkilerinden bir tanesi de özel sektör ve sanayi sektörüne yaptığı etkidir. Özellikle sanayi bölgelerinde kurulan üniversitelerde bu etki diğer bölgelerde kurulan üniversitelerden daha fazladır. Çünkü o bölgede sanayi üniversite iç içe ve yakın temas hâlinindedir.

Üniversiteler kuruldukları şehrin sanayi kuruluşları ile işbirliği yaparak, sahip oldukları bilgi birikimlerini sanayi tarafı ile paylaşarak daha etkili ve verimli olmaları için önemli faydalar sağlarlar (Gültekin ve diğ. 2008: 266). Aynı zamanda üniversitelerin yetiştirip mezun etmiş olduğu öğrenciler sanayi kuruluşları için birer insan kaynağı olmaktadır.

Üniversitelere çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren firmaların personeline eğitim vererek onların gelişimine yönelik faaliyetleri ile de firmalara önemli ölçüde destek sağlamaktadırlar (Çalışkan, 2010: 171). Bu sayede firmalar alanlarında uzman kişilerden eğitim alma imkânına sahip olmaktadır. Aynı zamanda üniversitelerin sahip olduğu teknolojik imkânlar da firmalara verilen bu eğitimler için çok önemli fırsatlar sunmaktadır.

Artan rekabet ortamında teknoloji, girişimcilik, inovasyon gibi konular üniversite ve şehirler için ortak unsurlardır. Bu kavramlar ayrıca sanayi ve üniversitelerin kesişme noktasını oluşturmaktadırlar. Yukarıdaki açıklamaya benzer bir ifade ile üniversiteler, sahip olmuş oldukları bilimsel laboratuvarları ile araştırma uygulama merkezleri,

teknoparkları ile akademisyenlerin araştırmaları ile sanayi sektörüne destek olma kapasitesine sahiptirler (Yavuzçehre, 2016: 241).

Üniversiteler geleneksel olarak bilgiyi üreten ve paylaşan kurumlardır. Bu bilgileri üretime dönüştüren ise piyasa ve bu piyasada rol alan piyasa aktörleridir. Kısaca üniversiteler bilgiyi üretir ve piyasaya sürer. Piyasa aktörleri ise paylaşılan bu bilgi ile üretim yapar. Bu ayırmadan dolayı artık bilgiyi üretmek tek başına kâfi gelmemektedir. Çünkü üretilen bu bilginin üretime dönüştürülecek piyasası ve girişimcileri yoksa veya buna müsait ekonomik bir ortam bulunmuyorsa bilimsel gelişim çok bir anlam ifade etmemektedir. Hatta bilime ve eğitime yapılan harcamalar beyin göçü nedeni ile ülke sermayesinin dışarıya gitmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle üniversiteler günümüzde sadece bilgiyi üreten kurumlar olmaktan çıkıp ürettiği bu bilgiyi üretime dönüştüren piyasa ve aktörlerinin çözüm ortağı olan girişimci üniversite hâlini almaktadırlar (Torun ve Öztürk, 2013: 200).

Yukarıdaki açıklamaya paralel olarak üniversiteler yapmış oldukları bilimsel yayınlar ile bilimsel yenilikler sağlarken aynı zamanda kurulmuş oldukları bölgedeki sanayi kuruluşları ile işbirliği kurarak ülke ekonomisine ve kalkınmasına fayda sağladılar. Bu faydalar uzun süreli ve dinamik etkiye sahiptir. Aynı zamanda üniversiteler buldukları bölgede toplam talep ve istihdam seviyesinin artmasını sağladılar (Erkekoğlu, 2000: 211).

Türkiye’de yeni üniversitelerin açılması kamu harcamalarının dezavantajlı bölgelere ve topluma ulaşmasını sağlarken aynı zamanda da sosyal adaletsizliğin giderilmesinde de çok önemli rol oynamaktadırlar. Sosyal adaletsizliğin giderilmesi kamu harcamalarının eğitime sağladığı katkı sayesinde olmaktadır. Devletin yapmış olduğu bu harcamaların yanında özel sektörlerin de bu girişimi desteklemesi bu katkıyı daha da etkili hâle getirmektedir (Torun ve Öztürk, 2013: 201). Özel sektörün ve sanayinin devletin yetişemediği noktalarda üniversitelere destek olması hem kendi alanlarının hem de dezavantajlı bölgelerin gelişmesini sağlamaktadır.

Üniversiteler yatırımlar ve yeni iş alanları için küresel rekabet sürecinin gereksinimlerine uyum sağlayarak bölgeleri adına mücadele eden bölgesel kurumsal sistemlerin bir unsurudur. Üniversitelerin asıl önemi yüksek katma değerli faaliyetler geliştirme ve bu faaliyetleri elde tutma başarısını etkileyen bilgi üretmesi ve transferi

sürecindeki rollerinden kaynaklanır. Üniversiteler yalnızca öğrenme kültürü ve kurumsal adaptasyonu sağlamaz, aynı zamanda kendi bölgelerine yararlı olabilecek şekilde kendilerini düzenleme özelliğine sahiptirler (Charles, 2001: 8). Üniversitelerin kuruldukları bölgelerde yatırıma yönelik faaliyetler gerçekleştirmesi ve sanayi sektörünü o bölgeye çekmesi üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki görevlerini tasvir etmektedir.

Sanayi sektörü üniversitelere yeni ve en uygun teknolojilerin girmesini sağlarken üniversitelerin teknik öğretim elamanlarının bilgi ve tecrübelerinden yararlanmaktadır. Çünkü araştırma ve geliştirme maliyetli bir iştir. Üniversitelerin bilim adamları ve araştırma kadroları ile zaman kaybı olmadan yeni bilgiler teknolojiye dönüşebilmektedir. Bilimsel ve teknolojik uygulamalar ile üretim kalitesinin yükselmesi, maliyetin düşmesi ve verimliliğin artması sağlanmaktadır. Böylece iç ve dış pazar oranı genişleyecek ve kârlılık oranı da maksimum seviyeye ulaşabilecektir (Dura, 1994: 101-102). Bu durumda üniversite sanayi kuruluşlarına hem ekonomik hem teknik yönden çok önemli katkılar sunmaktadır. Sanayi kuruluşlarının bu katkıdan yararlanıp iş ve üretim kapasitelerini artırmaları bölgesel ve ulusal kalkınmaya da olumlu etki etmektedir.

1.7.5. Sosyal ve Kültürel Yapıya Etkileri

Üniversitelerin şehirlere olan etkilerinin bir tanesi de sosyal ve kültürel yapıya olan etkileridir. Bu etkiler şehrin sosyal ve kültürel yaşamını etkilerken daha çok bölge halkı üzerinde kendini göstermektedir.

Üniversiteler geçmişten günümüze bakıldığında Türkiye’de, Cumhuriyet tarihinden itibaren değişik süreçler ve değişik şekillerde toplumsal değişimleri ve gelişmeleri etkileyen önemli kurumlar olarak ortaya çıkmaktadır. Geçen bu süre zarfında üniversitelerin ilişki kurduğu şehirlerde kurmuş oldukları doğrudan ilişkilerini ve meydana getirdikleri değişimleri görmek mümkündür. Bu doğrultudan hareketle özellikle şehir dışından gelen üniversite personelinin ve üniversite öğrencilerinin beraber getirdikleri kültürel değerler ile şehre alışma çabaları şehirde yaşanan değişimin rotasını çizmekte ve hızını ayarlamaktadır (Sağır ve İnci, 2013: 51). Farklı kültürlerin ve alışkanlıkların oluşturmuş olduğu çeşitlilik şehirlerde farklı kültürel esintilerin dolaşmasını sağlamaktadır.

Bilim ve teknolojide büyük bir aşama kat ederek belli bir seviyeye gelen Avrupa ve Amerika Üniversiteleri çok sayıda öğrenci için birer cazibe merkezi olmayı başarmışlardır. Günümüzde birçok batı Avrupa kökenli üniversite yabancı dil ve üniversite eğitimi vererek birçok öğrencinin pazarı hâline gelmektedirler. Böylece ortaya çıkan kültürler arası etkileşim çok kültürlü ortamların oluşmasına fırsat sunarak üniversiteleri yoğun kültürel alışverişin yaşandığı sosyal mekânlara dönüştürmektedir (Dursun vd., 2016: 2-3). Böylece üniversiteler öğrencilere verdikleri eğitimin yanında kendi kültürlerini daha yakında tanıtmaya fırsatı da elde etmektedirler. Özellikle dil eğitimi konusunda kültürel öğeler daha fazla öne çıkmaktadır. Çünkü yabancı bir dil öğrenmek demek o dile ait kültürün de öğrenilmesi anlamına gelmektedir.

Üniversitelerin sosyo-kültürel katkıları bölgenin refah düzeyinin yükselmesine yönelik mevzuları içermektedir. Bu bakımdan ekonomik ve sosyo-kültürel katkılar birbirlerini destekleyen niteliklere sahiptirler (Dalğar vd. 2009: 40). Yani üniversiteler kurulduktan sonra kuruldukları bölgelere kamu kaynaklarının aktarılmasını sağlarken, aynı zamanda bünyesinde çalışan personeli ile istihdam kaynağı oluşturarak şehirde belli bir ekonomik canlanma meydana getirmekte ve farklı kültürlerden gelen öğrencilerin oluşturduğu sosyal ve kültürel ortam şehrin sosyal hayatına hareketlilik kazandırmaktadır (Sağır ve İnci, 2013: 52). Şehirde oluşan bu canlı ortam ayrıca bir hoş görü ve saygı ortamı da oluşturmaktadır.

Bir şehirde üniversitenin varlığı, kültür ve sanat hayatına ve şehir kültürüne olumlu yönden birçok katkı sağlamaktadır. Ayrıca üniversitenin düzenlemiş olduğu entelektüel ve kültürel programlar şehir ve üniversite arasında organik bir bağın oluşmasını sağlamaktadır (Taşçı vd., 2011: 133). Zaten bölge halkı üniversiteden sosyal, kültürel programların düzenlenmesini talep etmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin ve personelin oluşturduğu kültürel talepler o bölgede sinema, tiyatro vb. gibi mekânların da açılmasını sağlayarak kültürel faaliyetlerin şehir tarafından düzenlenmesine de etki etmektedirler.

Üniversiteler bölgenin kültürel kaynakların alt yapısını oluşturmada ve bu alt yapıyı güçlendirmede kritik bir rol oynamaktadırlar. Üniversitelerin sunmuş olduğu bilgi paylaşım ve araştırma hizmetlerinin dışında yapmış olduğu kültürel aktiviteler, mezun olan öğrencilerin daha sonraki hayatlarında iş bulma kabiliyetleri üzerinde etkilidir. Üniversiteler kültürel bir ortam oluşturdukları için buldukları bölgede güçlü bir

bölgesel kültürel faktördür. Üniversiteler kültürel zenginleşmeye yardımcı olurken buldukları bölgenin dışarıya açılmasına da hizmet ederler (Charles, 2001: 15). Bu etki özellikle küçük ve içine kapanık şehirlerin kabuklarını kırmalarında çok önemli faktör olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında üniversiteler buldukları bölgenin dış dünyaya açılan kapısı olmaktadırlar (Özby, 2013: 14).

Üniversiteler kendi bünyesinde düzenlemiş oldukları panel, konferans, söyleşi gibi çeşitli aktiviteler ile bölge halkının bilgilendirilmesi hususunda çok önemli bir role sahiptirler. Bununla beraber bahar şenlikleri, konserler, milli gün ve bayramlar için yapılan organizasyonlar ile de hem kültür kaynaşması hem de insanları farklı mekânlarda toplayarak sosyalleşmelerine katkı sağlamaktadır (Özby, 2013: 14). Böylece üniversite ve halk bir araya gelerek birbirlerini daha yakında tanıma fırsatı bulurken aynı zamanda da ön yargılardan sıyrılmaktadırlar.

Türkiye'nin farklı coğrafyalarından üniversiteye okumaya gelen öğrencilerin ve çalışmaya gelen personelin, farklı müzik, yemek, giyim, vb. alışkanları ile özellikle küçük şehirlerde kültürel bir çeşitlilik oluşturması ve bu farklılığa hoşgörü ortamı sağlaması toplumsal açıdan çok önemli bir öneme sahiptir (Özby, 2013: 14). Çünkü bölgede oluşan kültürel çeşitlilik halkın ve öğrencilerin hayatlarına etki etmekte ve birbirlerini tanıdıkça bir güven ortamı oluşmaktadır. Şehirde oluşan bu güven ortamı ise toplumsal huzurun oluşmasını sağlamaktadır.

Özellikle küçük ve içine kapanık toplumlarda eşi ile baş başa dışarıda gezmenin, eğlenmenin hoş görülmediği ortamlarda, bu algının kırılması kızlı-erkekli öğrenciler sayesinde gerçekleşmekte ve cinsiyet ilişkilerinin daha özgür bir hâle gelmesini sağlamaktadır (Özby, 2013: 14). Bu durum çok önemli bir konu olmaktadır. Çünkü bölge halkının en çok şikâyetçi olduğu konu üniversite öğrencilerinin tutum ve davranışlarıdır. Bu tutum ve davranışların algılanması şehirden şehre farklılık göstermektedir. Örneğin batıdaki bir üniversitede kız ve erkeklerin el ele dolaşması gayet normal karşılanırken bu durum doğudaki bir üniversitede tamamen zıt bir görüşle karşılanmaktadır. Ama yukarıda da değinildiği gibi üniversitelerin cinsiyet ilişkileri konusundaki etkisi o şehirleri de yavaş yavaş bu duruma alışır hâle getirmektedir.

Üniversiteler sosyal tesisleri, yaşam merkezleri, kütüphanesi, araştırma ve uygulama merkezleri, koordinasyon ve proje ofisleri, STK'lar ve yerel yönetimlerle

işbirlikleri kurarak yöre halkına yönelik eğitimler düzenlemektedirler. Ayrıca uluslararası öğrenci kabulünün yanında Erasmus ve Mevlana öğrenci değişim programları ile uluslararası öğrenci değişim hareketliliği yaparak dünyanın her köşesinden farklı milletten öğrencilerin gelmesini sağlayarak şehirde uluslararası bir atmosferin oluşmasını sağlarlar (Yavuzçehre, 2016: 242). Yani üniversiteler sadece kendi bölgesi ile yetinen değil komşu bölgelerden ve yurt dışından bilimsel bilgi ve becerilerini artırmak, farklı kültürleri, farklı coğrafyaları tanımak isteyen öğrencilere ve araştırmacılara da bu fırsatı sunan bilim merkezleridir (Dursun vd., 2016: 2).

Üniversitelerin şüana kadar bahsedilen tüm katkılarının gerçekleşmesinde şehrin fiziki, ekonomik ve sosyal-kültürel alt yapısı büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple üniversitenin bir şehre olan katkısını artırmak ve içinde bulunduğu topluma yol göstermesini sağlamak, alt yapısını tamamlamış şehirlere kurulması ile mümkündür. Aynı zamanda üniversitelerin tüm ülkeye eşit şekilde yaygınlaştırılması ve toplumun tüm kesimlerine hitap edecek şekilde eşit mesafede açık olması gerekmektedir (Öztürk vd. 2011: 155). Zaten toplumdan kopuk ve kişilere göre hareket eden üniversitelerin başarılı olması mümkün olmamaktadır. O sebeple üniversitelerin anayasada ve kendi kuruluş kanunundaki maddelere göre hareket etmeleri gerekmektedir.

1.7.6. Şehrin İmajı Üzerindeki Etkileri

Üniversitelerin fonksiyonlarını eksiksiz bir biçimde gerçekleştirmesi ve tüm toplumun desteğini kazanması etkili bir kurum imajına sahip olması ile mümkün hale gelmektedir (Torun ve diğerleri, 2009: 170). Üniversiteler imaj ve itibarını güçlendirmek için sürekli kendilerini yenilmek zorundadırlar. Çünkü bu durum kendi kurumsal kimliğine olumlu bir katkı sağlayacağı gibi bulunmuş olduğu şehirde diğer şehirler arasında olumlu bir imaja sahip olmasına etki edecektir. Üniversitelerin sunmuş olduğu eğitimin ve diğer hizmetlerin kalitesi hem kendi imajını hem de bulunduğu ilin imajını önemli ölçüde pozitif yönlü olmasını sağlayacaktır.

Üniversitelerin sahip olmuş olduğu sorumluluk dâhilinde olumlu bir kurum imajı oluşturması ve bu imajı çevresine yansıtması büyük bir önem arz etmektedir. Halka ilişkilerin en önemli ilkelerinden biri de halkta olumlu bir imaj oluşturmaktır (Geçikli, 2008: 21).

Halkla ilişkilerin temelinde güçlü bir iletişim kurmak vardır. Hedeflenen kitleye istenilen güveni vermek ve kendini ifade etmenin en önemli yolu kitle iletişim araçlarını etkili ve doğru kullanmaktan geçmektedir (Torun vd., 2009: 292). Bu bağlamda üniversiteler tüm bu yolları etkili bir şekilde kullanarak kurum imajını yükselteceği gibi isminin ön plana çıkması ile de içinde bulunmuş olduğu ilin ulusal ve uluslararası arenadaki imajına olumlu katkılar sağlayacaktır.

Üniversite ve şehir etkileşimi dikkate alındığında üniversiteye çalışmaya gelen personelin ve okumaya gelen öğrencilerin farklı kültür ve yaşam tarzına sahip olmaları zaman zaman kültürel çatışmaların yaşanmasına neden olabilmekte ve insanlar arasında yabancılaşma kabul görmeme, dışlanma gibi bazı sorunların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Fakat sonuç olarak bakıldığında dışarıdan gelen bu insanların (öğrenciler ve Akademik-İdari Personel) şehrin yeni ihtiyaçlar ile gelişmesine, ekonomik ve fiziki olarak büyümesine ve daha da önemlisi bir şehir imajı oluşturmadaki katkısı çok büyüktür (Sağır ve İnci, 2013: 51). Üniversiteler şehir imajının oluşması o şehrin bir marka hâline gelmesine imkân sunmaktadır. Marka hâline gelen bir şehir sahip olmuş olduğu diğer cezbedici özellikleri ile ulusal bir öneme sahip olurken aynı zamanda sanayi ve turizm sektörü için de yeni alanlar sunmaktadır.

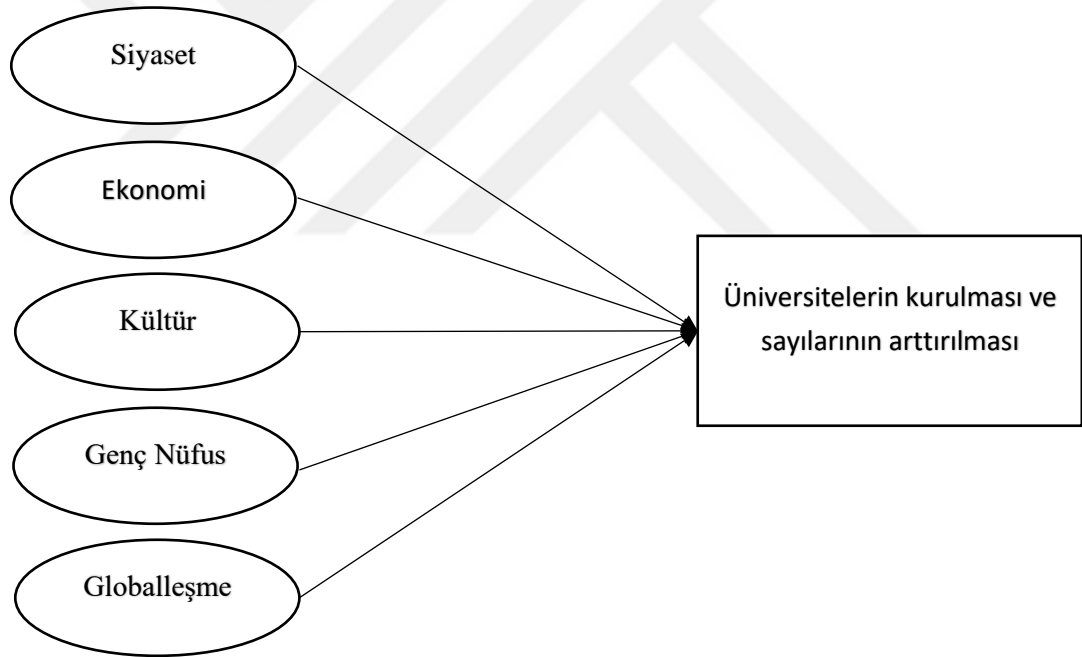
1.8. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTEYE ETKİLERİ

Üniversitelerin şehirlere olduğu gibi şehirlerinde üniversiteleri bir takım etkileri bulunmaktadır. Tabii ki bu etkiler şehirlerin bulunmuş oldukları bölgelere ve büyüklüklerine göre de değişmektedir. Her şehirden aynı etkiyi beklemek söz konusu olmamaktadır. Bu etkileri özellikle Anadolu şehirlerinde görmek ve hissetmek çok daha mümkündür. Burada kullanılan şehir kavramı yerine göre hem halkı hem de fiziksel olarak o bölgeyi anlatmaktadır.

Şehirler, öğrencilerin şehirlere gelişleri ile değişiklik ve farklılık göstermek ile birlikte, bu şehirlerde öğrencilere özgü sosyal veya fiziki yaşam alanlarının ortaya çıktığı görülmektedir. Bu alanların oluşmasında şehir halkı ve öğrenciler arasındaki ayrımlaşmanın ve farklılaşmanın etkisi vardır. Buna göre şehirlerde yaşanan bu bölünme öğrencilerin ikametlerinde, sosyal, eğlence ve alışveriş mekânlarında ve bunun gibi pek çok alanda yaşanmaktadır (Sağır ve Dikici, 2011: 227). Bu durumda üniversitenin ve

öğrencilerinin şehri etkilediği gibi şehirde aynı şekilde üniversiteyi ve öğrencileri etkilemektedir. Bu şehirlere gelen üniversite personeli ve öğrencileri hayatın normal akışına uygun olarak yerel halk ile etkileşime girmekte bunun sonucunda her iki tarafın sosyal hayatını etkileyen olumlu ve olumsuz sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Anadolu şehirlerinde kurulan üniversiteler, kalabalık bir nüfus hareketliliği oluşturmakta, şehirlerin kendi değişim potansiyellerinin, uzun yıllarda oluşturacağı gelişim hareketliliğine hız kazandırarak bir manada sıkıştırılmış değiştirme ajanı görevi görmektedirler (Yılmaz, 2011: 4). Kısa sürede değişime uğrayan bu şehirler daha önceki yapılarından sıyrılarak ev sahipliği yaptığı öğrencilere ve üniversite personeline eskisinden daha pozitif bakmaktadırlar. Bu durum şehrin üniversiteye yönelik etkilerinin daha olumlu olmasını sağlamaktadır.

Şekil 2. Kentlerin ve Diğer Faktörlerin Üniversiteler Üzerindeki Muhtemel Etkileri (Özbay, 2013: 18)

Üniversitelerden nasıl ki şehir hayatına etki edip şehre yeni bir çehre kazandırması bekleniyorsa şehirlerin de öğrencilere sağladığı imkânlarla öğrencileri zenginleştirmesi beklenmektedir. Özellikle kampüs hayatının henüz belli bir düzeye erişmediği Anadolu şehirlerinde öğrenciler şehir yaşamının önemli bir aktörü olarak şehir halkı ile etkileşimde bulunmaktadır. Bu etkileşim basit bir alışveriş ilişkisinin ötesine

geçmemektedir. Şehir sakinlerinin öğrencileri müşteri gözüyle görmemesi ve yaşadıkları bölgelerin öğrencileşmesinden rahatsızlık duymamaları gerekmektedir (Yılmaz, 2011: 4). Böylece o şehirde okuyan öğrenciler içinde bulunduğu ortama güven duyacak ve kendini mutlu hissederek bölge halkına daha sıcak bakacaktır. Şehirlerin öğrencilerin gözünde olumlu bir imaja sahip olması, hem o şehre öğrenci çekme de önemli bir etki oluşturmakta hem de mezun olan öğrencilerin o şehirde kalmasını sağlayarak öğrencilere o şehre hizmet etme fırsatı sunmaktadır.

1.9. ÜNİVERSİTELERİN EĞİTİMDEKİ ROLÜ VE ÖNEMİ

Eğitim insanoğlunun doğumundan ölümüne kadarki süreçte elde ettiği en önemli unsurdur. Çünkü Allah'ın vermiş olduğu bir nimet olan aklı insan eğitim sayesinde kullanabilmektedir. İyi bir eğitim süzgecinden geçmemiş daha doğrusu sağlam bir eğitim düzeyine sahip olmayan bireyler hem kendi hayatlarını kötü yönettikleri gibi hem de başkalarının hayatlarının da kötü yönetilmesine neden olmaktadır. Genel olarak bakıldığında, hukuk, sağlık, ekonomi gibi toplumsal hayatın yapı taşı olan ve örneklerini daha da çoğaltılabilen bu kavramların hepsinin temelinde eğitim vardır. Bu nedenle eğitimin insan hayatındaki rolü ve önemi tartışılmayacak boyuttadır. Üniversiteler insanın eğitim hayatının belki de en önemli noktasında devreye girmekte ve onları hayata hazır hâle getirmektedirler. Bu açıklamalardan hareketle öncelikle eğitimin tanıtımı yapılacak ve daha sonra da üniversitelerin eğitimdeki rolü ve önemine yer verilecektir.

Eğitim bireyin tüm hayatı boyunca yaşamış olduğu bir süreç olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel nitelikleri aynı anda bünyesinde barındırdığından tanımı yapılması oldukça güç bir kavramdır. Eğitim önceden belirlenmiş kurallara göre insanların tutum ve davranışlarında belli gelişmeler yaşanmasına yarayan düzenli ve planlı etkiler sunan sistemdir. Eğitim kişinin kendi yaşantısı yolu ile bilinçli olarak arzuladığı değişmeyi meydana getirmektir (Altınışik ve Peker, 2012: 2). Bireyin yaşamında meydana gelen bu değişme onu sosyal yaşamda kendine yer bulmasına imkân sağlamaktadır. Bu değişimin boyutu bireylerin toplumsal hayatta nerede duracağını göstermektedir.

Küreselleşen dünyada, ekonomide ve teknolojiye hızlı gelişmeler ve değişimler, iş görenlerin daha nitelikli olmasını zorunlu hâle getirmektedir. Böyle bir ortamda eğitim

tek seferde ele alınıp bitirilecek bir konu olmaktan çıkıp sürekli kendini yenileyen, geliştiren bir konu olmaktadır. Sürekli kendini yenileyen, değiştiren günümüz dünyasında rekabet gittikçe artmakta bu gelişmelerin belirleyici olması ise eğitimi daha önemli bir hâle getirmektedir. Eğitim kalitesinin artması, bir üretim aracı olan beşeri sermayenin niteliğini ve bununla ilişkili olarak da diğer üretim mekanizmalarının gelişmesine katkı sağlamaktadır (Torun ve Öztürk, 2013: 200). Bu gelişmeler ışığında insanların bu duruma ayak uydurmasını zorunlu hâle getirmektedir.

Eğitim ülkelerin siyasal, sosyal ve ekonomik refah seviyelerini belirleyen en önemli unsurlardan birisidir. Eğitim seviyesinin artması ile ekonomik kalkınma arasında bir bağın bulunduğu günümüz toplumları içinde bilinen bir gerçektir. Eğitimin iktisadi kalkınmanın temelini oluşturması ve insanların aldıkları eğitim oranında toluma faydalı oldukları fikri günümüzde önemini artırmıştır. Eğitim toplumdaki herkese eşit şekilde verilerek her çeşit istek ve ihtiyaçları karşılamaktadır. Eğitimin amacı üretim tekniklerinin hızlı gelişmesi, bilgi teknolojilerinin öneminin artması gibi nedenler ile bilgiye ve beceriye daha fazla yatırımın yapılmasını sağlamaktır (Altınışık ve Peker, 2012: 1). Bu gibi hedeflerin gerçekleşmesi yükseköğretim kurumları olan üniversitelerin sayesinde gerçekleşmektedir. Bilgi üreten ve bu bilgiyi yayan üniversiteler iktisadi kalkınmada önemli etkiye sahiptirler.

Eğitim hizmetler sektörünün bir alt kolu pozisyonundadır. İktisadi açıdan eğitim, üç temel sektörden biri olan hizmetler bir alt kolu olmasının yanında hem kendi alanı için hem de diğer iki sektör (tarım ve sanayi) için ihtiyaç duyulan kalifiye iş gücünün yetişmesine katkı sağlamaktadır. Genellikle nitelikli elemanların daha çok tarım sektörüne yönelmesi buna karşılık nitelikli elemanların sanayi ve hizmet sektöründe istihdam edilmesi dikkate alındığında eğitimin iş gücü piyasası için gerekli nitelik ve bilgi üretimine fayda sağladığı açıkça ortaya çıkmaktadır (Çınar ve Emsen, 2001: 91). Bu durumda üniversiteler öğrencilerin meslek edinme ihtiyaçlarına cevap vererek iş gücü piyasasına nitelikli eleman yetiştirmektedirler.

Eğitim kurumları ülkelerin sosyo- kültürel ve ekonomik gelişmelerini etkileyen çok sayıdaki faktörlerden biridir. Bu kurumların diğer faktörler arasındaki yeri ve önemi diğerleri açısından niteliksel farklılıklar göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında eğitim ve öğretim kurumları sadece ülkelerin ekonomilerini geliştiren kurumlar olmaktan çıkıp

bu gelişimi devam ettiren ve sosyo-kültürel gelişmeyi de destekleyerek bilgi birikimin oluşmasını da sağlarlar. Üniversitelerin bu eğitim ve öğretim kurumları içerisindeki katkısı çok fazladır. Bu katkılar özellikle üniversitelerin kuruldukları bölgelerde kendini gösterirken bu durum daha sonra süreç içerisinde ülke çapına da yayılmaktadır (Dalęar vd. 2009: 40). Üniversitelerin buldukları bölgelerdeki katkıları daha çok bölge ve bölge halkı üzerinde etkisini göstermektedir. Üniversitelerin bilim ve eğitimdeki başarısı ise bölge sınırlarını aşarak ulusal ve uluslararası boyut kazanmaktadır

Toplumlar, eğitim seviyesinin yükselmesi ile verimlilik arasında bir ilişki kurmakta, bireyin yaşadığı topluma, aldığı eğitim ölçüsünde katkıda bulunduğuna inanmaktadırlar. Eğitim çalışmalarının kalite seviyesinin ise bireyin yaşadığı toplumun ekonomik, sosyal, politik ve kültürel gelişiminin boyutları üzerine etki ettiği kabul edilmektedir. Bilimsel araştırmalar eğitim düzeyi ile kalkınmanın unsurları olan ekonomik büyüme, siyasal ve toplumsal gelişme arasında doğrusal ilişkiler olduğunu ortaya çıkarmıştır (Çakmak, 2008: 33). Bu bağlamda düşünüldüğünde üniversitelerin vermiş oldukları eğitimin yanında kuruldukları bölgedeki toplumun ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gelişiminin üzerine önemli katkılar sağladığı görülmektedir. Bu konu daha önceki başlıklarda da farklı yönleri ile ele alınmıştır.

Şehir ve üniversite arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarda ana tema üniversitelerin bölgesel kalkınma politikalarına ve “sürdürebilir insani gelişmeye” olan etkileridir. Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen bu kavram, insan faktörünü bir ülkenin ve bölgenin kalkınmasındaki ilk etken olarak kabul etmektedir. Sürdürebilir insani gelişme kavramı, gelişmeyi ekonomik koşullardaki gelişmeyle beraber, sosyal, siyasal, kültürel, sağlık ve eğitimle ilgili tüm hakların sağlanması da kapsamaktadır. Bu doğrultuda insanların belirtilen imkânlara yeterli bir seviyede ve eşit olarak ulaşabilmesi temel bir insani hak olarak görülmektedir. Bu sebeple üniversitelerin en başta eğitim hakkı olmak üzere bu hak ve imkânlara ulaşmayı kolaylaştırarak sürdürülebilir kalkınmaya destek olmaları beklenmektedir (Taşçı vd., 2011: 132). İnsanların eğitim hakkı Türkiye’de anayasa tarafından güvence altına alınmıştır. Bu nedenle eğitim görmek isteyen her vatandaş bu haktan yararlanabilmektedir. Üniversiteler de herkese açık, eşit, ulaşılabilir bir konumda oldukları için üniversite okumak isteyen bireylere bu imkânı sunmaktadır.

Günümüz bilgi toplumunda kalkınmanın en önemli faktörü kuşkusuz eğitimidir. Eğitim sadece kalkınma ile ekonomik anlamda değil, aynı zamanda gelişen toplumsal bir kimliğin, etik değerlerin ve daha güçlü demokrasinin en önemli faktörü olarak öne çıkmaktadır. Yine küreselleşen dünyada sınırların kalkması, rekabetin artması, ekonomi ve teknolojideki hızlı değişim ve yenileşme hareketi daha nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyulmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle eğitime duyulan ihtiyaç sürekli artmakta ve eğitimin hedefi ve kalitesi ise sürekli değişmektedir. Günümüz rekabet dünyasında sınırlı nitelikte bilgi ve beceriye sahip olmak artık yeterli görülmemekte, bu yeteneklerin kendini sürekli yenileyerek sürekli gelişmesi talep edilmektedir (Öztürk vd. 2009: 71). İnsanların kendilerini sürekli yenileyip gelişen ve değişen sistemlere ayak uydurabilmeleri ve rekabet dünyasında yerlerini almaları eğitim sayesinde gerçekleşmektedir. Eğitimin bir sonu ve sınırı bulunmamaktadır. İnsanlar hayatları boyunca istedikleri sürece sürekli kalitesi ve hedefi değişen eğitimin bir parçası olabilmektedirler. Üniversiteler ise bu durum için en uygun mekânlar olarak ortaya çıkmaktadırlar.

Türk yükseköğretimindeki öğrenci ve öğretim elamanları sayıları birlikte dikkate alındığında eğitim olgusu ülke ve toplum için daha önemli bir hâl almaktadır. Bu tespitten hareketle eğitimin sadece iyi bir sosyo-ekonomik statüye sahip olmak için etkin bir araç olmadığı söylenebilir. Eğitime insanların, ailelerin ve devletin ayırdığı kaynak miktarı ve eğitim öğretim faaliyetleri ile hayatlarını sürdürenlerin sayısının fazla olmasından hareketle eğitimin direkt bir sektör hâline geldiği ve ülke ekonomisi için önemli bir kaynak olduğu görülmektedir (Arslan, 2016: 1105). Bu kaynağın tükenebilir bir yapısının olmaması ve hayat boyu devam etmesi, üniversitelerin bu konuda bir araç olmasını sağlamaktadır.

Eğitim kurumları bir ülkenin, bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik gelişmesinde önemli birer aktördürler. Bu aktörlerin başında ise üniversite kurumları gelmektedir. Üniversitelerin toplumun sosyo-ekonomik yapısına yaptığı etkinin dışında mekânsal faaliyetlerde de önemli rol aldığı bilinmektedir. Bu öneme bağlı olarak tüm dünyada eğitim ile sosyo-ekonomik gelişme arasındaki ilişki en iyi şekilde sağlanmaya ve fonksiyonel hâle getirilmeye çalışılmıştır. Üniversiteler hem nitelik hem de nicelik olarak toplumsal değişim ve kalkınmada eğitim kurumları içinde en önemlisidir. Üniversitelerin devlet ve toplum hayatı üzerinde, nitelikli insan gücü yetiştirme, teknoloji üretme,

girişimcilik ruhu oluşturma, fırsat eşitliği oluşturma ve milli birlik ve beraberliği sağlama gibi olumlu etkileri bulunmaktadır (Akengin ve Kaykı: 2013: 503). Bu etkiler birçok niversitenin vizyon ve misyonlarında yer verilen konulardır ve üniversitelerin temel görevlerini kapsamaktadır.

Eğitim modern ve ağdaş yaşamın en önemli aktörlerinden birisidir. Eğitim ve ğretim kurumlarının son noktası olan üniversitelerin eğitimde ve toplumsal hayatta ayrı bir öneme sahiptir. Kavram olarak niversite tüm dünyada dikkat çektiği gibi Türkiye’de de varlığına önem verilen, farklı çevrelerce uzun yıllardır tartışılan bir kurum olma özelliğini sürdürmektedir. Söz konusu tartışmalar uluslararası boyuttaki gelişmelere nazaran yn değiştirse de konuya verilen önem devam etmiştir. Konuya atfedilen önemin esasında kuruluşundan bugüne kadar niversitenin toplumsal hayatın gelişimine katkılarının ve bu kurumdan olan sosyo-ekonomik beklentilerin seviyesinin yüksek olması bulunmaktadır (Arap, 2010: 2). Bu durum üniversitelere büyük bir görev düştüğünü göstermekte hatta bu görevin sorumluluklarını da üniversitelere yüklemektedir. Bu sebeple niversiteler kendilerine atfedilen beklentileri karşılamak, yaşanan değişimlere ve günün koşullarına ayak uydurmak için sürekli çalışan, üreten, yenilenen eğitim kurumları olarak ortaya çıkmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

BAYBURT İLİ VE BAYBURT ÜNİVERSİTESİ

Bu bölümde Bayburt Üniversitesi ve Bayburt ili ele alınıp incelenmiştir. Konuya bir bütünlük sağlamak amacı ile bu iki kavrama bu bölümde beraber yer verilmiştir.

2.1. BAYBURT İLİ

Bayburt ilinin detaylı bir şekilde ele alınıp açıklanmasındaki amaç çalışmanın ana konusunu oluşturan aktörlerden bir diğeri olarak daha iyi tanınıp bilinmesini sağlamaktır. Bayburt Üniversitesi'nin kurulduğu şehrin nasıl bir yer olduğunun bilinmesi çalışmanın anlaşılması açısından önem arz etmektedir. Çünkü bu çalışmada ele alınan konu bu iki kavram arasındaki ilişkidir. Aynı zamanda Bayburt ile ilgili hiçbir bilgisi olmayan ve çalışmadan faydalanacak araştırmacılar için de önemli bilgiler verilmiştir.

2.1.1. Bayburt İlinin Tarihi

Bayburt ilinin kuruluş tarihinin yer aldığı ve şehrin buraya nasıl yerleştiği ile ilgili kesin bilgi ve belgeler mevcut değildir. Fakat yaşam koşullarının her anlamda uygun olması buranın yaşanmaya değer bir cazibe merkezi haline gelmesine neden olmuştur. Kuzey Anadolu'nun iskân tarihi ile yaşıt yol şebekesi üzerinde bulunan ve çok önemli bir konuma sahip Bayburt IV. Sonlarından itibaren coğrafi olarak Karaz, etnik olarak Hurri kültürü bölesi içerisinde yer almıştır (Bekder, 2011: 10).

Şehrin Azziler tarafından kurulduğu düşünülmektedir (Bayburt, 2012: 15). Hitit kaynaklarına bakıldığında Bayburt için Azzi ülkesi ifadesi kullanılmaktadır. Kafkas asıllı Haldiler'e de ev sahipliği yapmıştır (Bayburt Valiliği, 2000: 9). Kısa bir zaman Medler tarafından yönetilen bölge daha sonra Perslerin yönetimi altına girmiştir (Bayburt, 2012: 15).

Antik Yunan'da yaşamış ve ünlü bir tarihçi olan Xenophan (Ksenophon) Anabasis adlı eserinde Bayburt'tan bahsetmiş ve onu kalabalık ve zengin bir şehir olarak nitelemiştir. Bir İskit şehri olan Bayburt'a o zaman Gymnias denilmiştir. İskitler saka

olarak adlandırılan Türklerdir ve Bayburt'un tarihi yaklaşık olarak 5000 yıl öncesine dayanan bir Türk şehri olma özelliğini göstermektedir (TÜİK, 2011: 11).

Milattan önce II. yy.'dan itibaren Pontus Krallığı egemenliği altında bulunan Bayburt daha sonra Roma imparatorluğu'na bağlanmıştır. Urartular tarafından inşa edilmiş olan Bayburt Kalesi Roma imparatoru Justinianus zamanında tamir ettirilmiştir. MS 705 tarihinde Emeviler'in hâkimiyeti ve ardından 715 tarihinde Bizans İmparatorluğu hâkimiyetine yeniden girmiş ve 850 tarihinden sonra Türkler ile Bizanslılar arasında sürekli savaşların yaşandığı bir bölge olmuştur. Giderek Müslüman Türkler'in yaşamak için tercih ettikleri bir bölge olan Bayburt 1048 yılına gelindiğinde yoğun bir Türk nüfusuna sahip olmuştur (B.Ü. 2012: 16).

1202 yılında Anadolu Selçukluları tarafından Süleyman Şah döneminde ele geçirilen Bayburt Selçuklular zamanında önemli bir merkez olma konumuna gelmiştir. Bu dönemde Bayburt kalesi baştan sona yeniden onarılmıştır (Bekder, 2011: 10).

Bayburt Kalesine Çin-ü Maçin kalesi de denilmektedir. Öyle söylenmesinin nedeni kalenin Batı ve Güney cephesinde dekor olarak mor firuze çinilerinin kullanılmış olmasıdır (TÜİK, 2011: 11).

14. yy.'da Bayburt'ta Akkoyunlular tarih sahnesine çıkmış ve buraya yerleşmişlerdir. Akkoyunlular hâkimiyeti 1514 yılında Yavuz Sultan Selim'in veziri Bıyıklı Mehmet Paşa'nın Bayburt'u fethiyle son bulmuştur. Bu fetihden sonra Bayburt Osmanlılar tarafından sancak merkezi hâline getirilmiş ve Erzurum ile İspir Bayburt'a bağlanmıştır (B.Ü. 2012: 16).

Bayburt Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasına kadar iki Rus işgali hariç hep Osmanlı egemenliğinde kalmıştır. O dönem önemli sayıda Türk göçü olarak her zaman bir Türk toprağı olmuştur (BEKDER, 2011: 10).

16 Temmuz 1916 Bayburt Ruslar tarafından işgal edilmiş ve buradaki halk göç etmeye zorlanmıştır. Bu göçler sırasında Ruslar ve Ermeniler halka zulüm uygulamışlardır. Bayburt 18 ay Rus işgalinde kalmış ve bu işgalden 21 Şubat 1918'de kurtulmuştur. Bayburt'un kurtulması ile göç edenlerin büyük bir kısmı doğup büyüdükleri topraklara geri dönmüşlerdir (TÜİK, 2011: 11).

Osmanlı İmparatorluğu zamanında önemli bir dönem boyunca sancak merkezi görevini üstlenen Bayburt; 5 Aralık 1887 tarihinde özel meclis kararı ile Erzurum'a bağlı bir ilçe hâline getirilmiştir. 1927 yılına kadar Erzurum'a bağlı kalmış bu tarihten sonra ise Gümüşhane'ye bağlanmıştır. Uzunca bir zaman sonra ve nihayet 15 Haziran 1989 yılında çıkarılan 3578 kanun ile il olma statüsüne sahip olmuştur (BEKDER, 2011: 10).

2.1.2. Bayburt Adının Kaynağı

Bayburt'un tarihinin en eski dönemlerden başladığı şüphe götürmez bir gerçek olmuştur. Bu bağlamda değerlendirildiğinde Bayburt'un bugünkü ismi Orta Çağ Ermeni kaynaklarındaki okunuşu "Bayberd" ; Doğu Roma (Bizans) tarihinde okunuşu "Baiberdon"; son dönem Bizans kaynaklarında "Baberd veya "Paypert" ; İtalyan kaynaklarında "Papertum" seyahati sırasında bölgeden geçen Marco Polo'nun seyahatnamesinde "Paipurth" ve "Baiburt" ; Arap kaynaklarında okunuşu "Babirt" ; Akkoyunlu kaynaklarında okunuşu "Baybird"; Osmanlı dönemine ait kaynaklarda ise ismi bugünkü söyleyiş şekli ile aynı olan "Bayburt" dur (Bayburt Valiliği, 2000: 1).

2.2. BAYBURT'UN COĞRAFİ YAPISI

Bayburt Karadeniz coğrafi bölgesinin, Doğu Karadeniz bölümü sınırları içerisinde yer almaktadır. Doğusunda Erzurum, batısında Gümüşhane, kuzeyinde Trabzon ve Rize, güneyinde ise Erzincan bulunmaktadır. 3739 km kare yüz ölçümüne sahip olup 1550 metre yükseklikte bulunmaktadır (TÜİK, 2011: 12). Coğrafi olarak Karadeniz bölgesinde yer almasına rağmen karakteristik olarak Doğu Anadolu bölgesinin iklim özelliklerine sahiptir ve Bayburt'un coğrafi konumunu tanımlayacak cümlelerin şu olduğu ifade edilir: "Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bir Doğu Anadolu Şehri" (Bayburt Valiliği, 2000: 1).

Bayburt Karadeniz Bölgesi'nin Yukarı Çoruh havzası içerisinde yer almaktadır. Bölgenin öne çıkan özelliği etrafı yüksek dağlarla çevrili ova ve vadilerin bulunmasıdır (BEKDER, 2011: 16).

Coğrafi konumundan dolayı iki bölge arasında kalan Bayburt'ta karasal iklim özellikleri ağır bastığı için yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlı geçmektedir (TÜİK, 2011: 13).

Bayburt ilinin akarsu şebekesini Çoruh nehri ve yan kollarından oluşturmaktadır. Türkiye'nin en uzun akarsularında biri olan Çoruh nehri Türkiye'nin onuncu en uzun akarsuyudur (B.Ü. 2012: 18).

Bayburt'ta büyük bir göl bulunmamakla beraber krater göl özelliğine sahip göller Soğanlı dağları üzerinde yer almaktadır. Bayburt ovasının çevresinde ve sahanın doğu tarafında dağlık bölgeler bulunmaktadır ve dağlık alanlar saha yüzölçümünün %45'ini oluşturmaktadır (BEKDER, 2011: 16).

Çok eski yıllarda çamlık olan yöre bilinçsiz ağaç kesimi, yangınlar ve diğer nedenlerden ötürü bugün yok denecek kadar az ormanlık alana sahiptir. Meşe, kızılçam, ardıç, gürgen, yabancı armut ve bodur kavaklar Çoruh vadisinin bazı bölümlerinde bulunmaktadır (B.Ü. 2012: 18).

Çeşitli bitki örtüsüne sahip olmasına rağmen çok zengin bir bitki örtüne sahip değildir. İl arazisinin % 27'si ekilebilir, % 2'si çayır, % 3'ü orman, % 49'u mera ve yayla % 19'u ise kayalık ve bozkırdan oluşmaktadır (TÜİK, 2011: 13).

Bayburt jeopolitik konumu sayesinde çeşitli maden yataklarının oluşumu için uygun bir bölge olma özelliğini göstermektedir. Fakat maden yatakları sayısı oldukça azdır. Bayburt ili çevresinde bulunan Bayburt taşı işlenebilme yeteneği açısından önemli bir madendir: Yüksek kaliteli ve geniş rezervlere olan bu taş ne yazık ki yeterince değerlendirilip kullanılmamaktadır (B.Ü. 2012: 18).

2.3. BAYBURT'UN İDARİ VE SOSYO-EKONOMİK YAPISI

Bayburt Türkiye'nin en küçük yüz ölçümlü ili olmakla beraber en düşük nüfus oranına sahip il olma unvanına da sahiptir.

2.3.1. Nüfus

Bayburt'ta merkez ilçe dâhil 3 ilçe, 5 belediye ve 170 köy bulunmaktadır. 2018 TÜİK adrese dayalı nüfus kayıt sistemi verilerine göre verilerine göre Bayburt'un nüfusu 82,274 kişidir. Bu sayının 41 377 sini erkekler 40897 sini bayanlar oluşturmaktadır. Yüzde olarak ise: %50,29 erkek, %49,71 kadındır. Bayburt 3739 km kare yüz ölçümü ile Türkiye'nin en küçük yüzölçümüne sahip ili unvanına sahiptir ve Türkiye'nin

yüzölçümün % 5'ini oluşturmaktadır Bayburt ilinde kilometrekareye 22 insan düşmektedir. Bayburt nüfus yoğunluğu 22/km karedir. Yıllık nüfus artış hızı 1000'de 22,83 tür (TÜİK, 2018).

Bayburt'ta iş imkânlarının kısıtlı olması, tarım arazilerinin sınırlı olması, istidamın yeterli olmaması, ticaretin ve sanayisinin yeterince gelişmemiş olması nedeniyle halk genelde yabancı ülkelere ve diğer gelişmiş illere göç etmektedir. Gurbetçilik şehrin geçim kaynakları arasında önemli bir unsur olmuştur (TÜİK, 2011: 14).

2.3.2. Tarım ve Hayvancılık

İklim ve coğrafi koşullara bağlı olarak Bayburt'un ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarım ekonomisinin temel kaynakları hayvan yetiştiriciliği ve bitkisel üretimden oluşmaktadır (TÜİK, 2011: 14).

Bölgenin coğrafyası, ulaşımı, iklimi, yerleşim yerlerinin gelişmesini olumsuz yönde etkilemekle birlikte, bölgeye ülke içindeki en önemli hayvancılık alanı olma imkânını sağlamaktadır (B.Ü. 2012: 36).

Bayburt'un bazı bölgelerinde sulu tarım yapılabilmektedir. Fakat bölgenin coğrafi koşulları ve fiziki yapısı, tarla, bağ bahçe tarımı imkânlarını sınırlamakta, derelerle sulanan ovalarında yapılan arpa ve buğday tarımı bölgenin önemli geçim kaynağını oluşturmaktadır. Doğal faktörlerin olumsuz etkisinin dışında, tarımsal arazilerin doğru kullanılmaması, uygulanan bilinçsiz tarım politikaları ve izlenen tarımsal yöntemler tarımsal verimliliği düşüren faktörler olmaktadır. Ovalar bitkisel üretim için kullanılırken, plato ve yaylalarda hayvancılık yapmak için kullanılan araziler olarak tercih edilmektedir (B.Ü. 2012: 37).

2.3.3. Sanayi

Bayburt sanayisi istenilen seviyeye ulaşmamış ve Türkiye genelindeki sanayileşme hareketine yetişememiştir. Bu sebeple sanayi sektörünün hem istihdama hem de gayrisafi yurt içi hâsilaya katkısı nereyse hiç bulunmamaktadır. Ekonomisinin tarıma ve hayvancılığa dayalı olan Bayburt'ta sanayileşmenin ortaya çıkmadığı görülmektedir. Şehirde büyük ölçekli tesis bulunmamaktadır. Sanayi sektöründe elde edilen gelir, tarım, ticaret, ulaşım ve devlet hizmetlerinden sonra gelmektedir. Ekonominin tarım dışında

kalan kısmında ise hizmet sektörünün baskın olduğu görülmektedir. Hizmet sektörünü ise işletme sayısı açısından ve istihdama katkısı açısından inşaat sektörü takip etmektedir. Kısaca ilde sanayi sektörü yok denecek kadar azdır (İŞKUR, 2011: 13).

Bayburt'ta yapılan araştırmalar sonucunda, bakır, demir, krom ve linyit yataklarının olduğu tespit edilmiştir. Kop dağının kuzey yamaçlarında krom, Maden köyü çevresinde ise bakır rezervleri bulunmaktadır. Fakat Kop kromları dışında bu madenler yeterince değerlendirilip işletilememektedir. Ayrıca Bayburt ilinin doğal kaynaklarından birisi olan "Bayburt Taşı" olarak tanınan çevrenin inşaat taşı ihtiyacını karşılayan bölgeye ekonomik katkı sağlayan taş ocaklarında işletilmektedir. İşlenebilme açısından yüksek kaliteli ve geniş rezervlere sahip olan Bayburt taşı çeşitli yenileme işlerinde, cami, minare, çeşme, mezar taşı gibi işlerde kullanılmaktadır. (TÜİK, 2011: 14).

2.3.4. Turizm

Bayburt'ta faaliyet gösteren turizm işletme belgeli ya da belediye ruhsatlı herhangi bir turizm tesisi faaliyet göstermemektedir. Bayburt'ta tahrip edilmemiş, özgün ve çeşitlilik gösteren doğal kaynaklara bağlı olarak birçok aktivite turizm amacıyla yapılabilmektedir. Özellikle son zamanlarda ortaya çıkan kış ve doğa sporları; kayak, kano, rafting, dağ ve doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, mağara turizmi, olta balıkçılığı gibi sporlar Bayburt'ta yapılabilecek turizm faaliyetleri olarak ön plana çıkmaktadır (B.Ü. 2012: 84).

2.4. BAYBURT'UN DOĞAL, KÜLTÜREL VE TARİHİ DOKUSU¹

Kop Dağı Bayburt merkeze 39 km Erzurum'a 80 km uzaklıkta ve Erzurum-Bayburt karayolu üzerinde bulunmaktadır. Ülkenin ve bölgenin önemli bir kayak merkezi olan Kop Dağı Karadeniz bölgesi ile Doğu Anadolu bölgesi arasında bir geçiş noktasında yer almaktadır. Kış süresinin uzun ve yoğun geçmesi kayak severlere yılın büyük bir bölümünde kayak yapma imkânı sumaktadır. Merkezde uluslararası standartlara göre hazırlanmış 1950 metreden başlayan kayak pistleri 1240 metre uzunluğunda 70 adet

¹ Buradaki bilgiler, Bayburt İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü.(2012). Tarih ve Kültür Şehri Bayburt. Tanıtım Seti Projesi. Tanıtım Rehberlerinden alınmıştır.

teleksi bulunmaktadır. Merkez aynı zamanda konuklarına konaklama, restoran gibi hizmetlerde vermektedir

Bayburt ili bünyesinde çok sayıda tarihi cami, türbe, medrese ve kilise bulundurmaktadır.

Saltukoğulları'na ait olduğu bilinen ve şehrin batısında yer alan Saltuk kumandanlarından Mengüç Gazi'nin kardeşi Osman ve kız kardeşine ait olan Şehit Osman türbesi Bayburt'un önemli tarihi dokularından bir tanesidir.

Bayburt Ulu Cami Anadolu Selçukluları tarafından yaptırılmış olup 1967 yılında orijinaline sadık kalınarak tamamen restore edilmiştir. Selçuklu mimarisinin karakteristik özelliklerini taşıyan cami sahip olmuş olduğu kare kaideli minaresinde geometrik ve bitki temalı mozaik çinilere sahiptir.

Yakutiye (Yeni) Cami 1913-1915 yılları arasında Vakıflar genel Müdürlüğü ve halkın bağları ile yapılmıştır. Taş işçiliğinin en güzel örneklerinin yansıtıldığı Cami ve minaresi tamamen kesme taştan yapılmıştır

Bayburt'ta bulunan diğer tarihi camiler; Merkezde bulunan Zahit Efendi Cami (1514-1515). Pulur (Gökçedere) Ferahşat Bey Camisi (1517); Sünür (Çayryolu) Kutlu Bey Camisi (1550); Demirözü ilçesinde bulunan Yukarı Hınzeverek Camisi üzerinde kitabe bulunmadığı için yapım tarihi belli değildir. Fakat taşıdığı özellikler bakımından caminin Akkoyunlu eseri olduğu kabul edilmektedir.

Abdolvahab Gazi Zaviye ve Türbesi Hazreti Muhammed'in (SAV) sancaktarı, Sahabe ve şark Komutanı adına yaptırılmış ve Bayburt'un merkeze bağlı Erenli Köyü'nde bir tepe üzerine kurulmuştur. Kanuni Sultan Süleyman tarafından Vakıf hâline getirilmiştir.

Bey Böyrek (Bamsı Beyrek) türbesi adından Dede Korkut hikâyelerinde çok bahsedilen ve önemli şahıslardan olan Bey Börek'e aittir. Halk tarafından ziyaret edilen bu türbe Bayburt'un 2 km doğusunda yer almaktadır

Bayburt kalesi Anadolu tarihinin kavşak noktalarının bulunduğu bir noktada ve ilk günkü görkemini hala koruyarak ayakta durmaktadır. Kalenin kesin yapım tarihi bilinmemektedir fakat bazı kaynaklarda MS 58 yılında yapıldığı daha sonra farklı dönemlerde tamir ettirildiğinden bahsedilmektedir. Uzak doğuya yaptığı seyahat

esnasında Bayburt'ta uğrayan ünlü İtalyan seyyah Marko Polo Bayburt Kalesi'nin görkeminden bahsetmiştir. Aynı şekilde Evliya Çelebi 1647 yılında Bayburt'u ziyaret ettiğinde kaleyi çok büyük ve ihtişamlı bulmuştur.

Dede Korkut Türbesi Bayburt merkezine 39 km uzaklıkta bulunan Masat Köyü'nün çıkışında bulunmaktadır. Halk arasında Ali Baba, Büyük Baba olarak adlandırılan türbenin Türk dünyası için çok önemli bir değer olan Dede Korkut'a ait olduğu söylenmektedir. Diğer türbelerden farklı bir mimari ile yapılan Türbenin kim tarafından ve ne zaman yapıldığı bilinmemektedir. Türk Dünyası ve Bayburt için önemli bir figür olan Dede Korkut için her yıl geleneksel olarak Dede Korkut Kültür Şenlikleri düzenlenmektedir

Baksı Müzesi sıradışı bir mimarisi ile ve farklı mekân anlayışı ile müzeciliğe fark bir boyut kazandırmıştır. Müze Bayburt'ta 45 km uzaklıkta Bayraktar Köyü'nde bulunmaktadır. Çağdaş ve geleneksel el sanatlarının sergilendiği müze aynı zamanda konuklarına sosyal mekân imkânları da sunmaktadır. Müze adını, kurulmuş olduğu köyün eski adı olan ve Kırgız Türkçesinde “şaman” anlamına gelen Baksı'dan almıştır.

Çoruh nehri, 3239 metre yükseklikte Mescit dağlarında doğarak Bayburt'un sınırlarına şehrin güney doğusundan giriş yapmaktadır. Bünyesine birçok akarsuyu da katarak şehrin içinden güney-kuzey doğrultusunda devam eder. Üzerinde çeşitli su sporlarının profesyonelce yapıldığı Çoruh nehri şiirlere, mitolojik hikâyelere ve türkülere konu olmuştur. Nehrin geçmiş olduğu Çoruh vadisi çok zengin flora ve faunaya sahiptir.

Çımağıl Mağarası Bayburt merkeze 35 km uzaklıkta aşağı Çımağıl Köyü'nde bulunmaktadır. Doğal yapısı ile eşsiz bir manzara sunan Çımağıl Mağarası 1100 metre uzunluğundadır ve 11 bölümden oluşmaktadır. Mağaranın içerisinde, sütunlar, sarkıtlar, dikitler, mağara incileri, mağara çiçekleri traverten basamakları ve 5 metre uzunluğunda 20 metre eninde bir gölcük bulunmaktadır.

2.5. KURULUŞUNDAN BUGÜNE BAYBURT ÜNİVERSİTESİ²

Bu çalışmada Bayburt üniversitesi detaylı bir şekilde ele alınıp anlatılmıştır. Bayburt Üniversitesinin anlatılmasındaki amaç çalışmanın konusunun ana aktörü olan

² Buradaki bilgiler, Bayburt Üniversitesi Stratejik Planı (2017-2021), Bayburt Üniversitesi Tanıtım Kataloğu (2018), Bayburt Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Faaliyet Raporu.

Bayburt Üniversitesi'nin daha iyi bilinip anlaşılmasını sağlamaktır. Çünkü üniversitenin sunmuş olduğu fırsat ve imkânlarını bilmek ve daha yakından tanımak Bayburt iline yaptığı katkıların daha kolay anlaşılmasını sağlayacaktır.

2.5.1. Kuruluş

Türkiye'nin en küçük ili olan Bayburt'ta kurulan ve ülkenin en yeni üniversitelerinde biri olan Bayburt Üniversitesi 31.05.2008 tarih ve 26892 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 5765 sayılı kanun ile kurulmuştur. Kurulduğundan bu yana üzerinde taşıdığı tüm sorumlulukları yerine getirmeye çalışarak, öğrencilerini, bilgiyi üreten ve yayan, toplumun faydasına hizmet etmeye sunan, soran, sorgulayan, araştıran birer lider olarak yetiştirmeye çalışmaktadır. Aynı zamanda sunmuş olduğu kaliteli eğitim, bilimsel bilgi ve tecrübe üretimi ile bulunduğu bölgenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını karşılayarak üzerine almış olduğu görevi yerine getirmektedir. Kuruluş tarihine bakıldığında Bayburt Üniversitesi'nin Türkiye'nin en genç üniversitelerinden biri olduğu görülmektedir.

Bayburt Üniversitesi'nin hedefi, eğitimde, bilgi üretmede, proje geliştirmede, topluma hizmette, uluslararası boyutta tanınan bir üniversite olarak, öğrencilerini rasyonel ve bilimsel düşünen, özgür, sorumluluk sahibi, ahlaki değerlere önem veren ve aktüel yakalayıp geliştiren bireyler olarak yetiştirmektir. Bununla beraber bölge ve ülke insanının toplumsal eğitim ve kültür düzeyinin yükseltmek, yaşam standartlarını geliştirmek, ekonomik kalkınmaya fayda sağlamak ve bilimsel bilgiler ışığında gerçeklere bağlı kalınarak hedeflere doğru ilerleyen evrensel bir üniversite olmak hedeflenmektedir. Bu hedefleri doğrultusunda Bayburt Üniversitesi her geçen gün kendini geliştirerek emin adımlar ile yürümektedir.

2008 yılında Eğitim Fakültesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Bayburt Meslek Yüksek Okulu olarak eğitime başlamış, bugün bünyesinde 8 fakülte, 2 enstitü, 1 yüksekokul, 6 meslek yüksekokulu, 5 rektörlüğe bağlı akademik birim ve 9 idari birim ve 10 araştırma merkezi ile hizmet vermektedir. Bayburt Üniversitesinde, Dede Korkut Külliyesi ve Bâberti Külliyesinde ve ilçelerinde yer alan yerleşkelerde; Eğitim Fakültesi, Mühendislik

(2017), Bayburt Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Faaliyet Raporu (2018) dan elde edilmiştir

Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi; Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü; Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu; Adalet Meslek MYO, Aydıntepe MYO, Sosyal Bilimler MYO, Teknik Bilimler MYO, Sağlık Bilimleri MYO bulunmaktadır. Her geçen gün bünyesine yeni fakülte ve bölümleri katan Bayburt Üniversitesi bu sayede bölgesinin daha çok tercih edilen bir üniversitesi olması yolunda çalışmalar sürdürmektedir.

2018-2019 Eğitim ve öğretim yılı itibari ile toplam öğrenci sayısı 12.385 tir. Bu sayının 7919'u lisans, 3960'ı ön lisans ve 506'sı ise yüksek lisans öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 5981'i kız öğrencilerden oluşurken 6404'ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kız-erkek dengesi neredeyse yarı yarıya bir dağılım olduğu görülmektedir. Dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen 146 adet uluslararası öğrenciye ev sahipliği yapan Bayburt Üniversitesi aynı zamanda uluslararası boyutta önde gelen üniversite olma yolundaki hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. Sahip olduğu öğrenci miktarı bulunduğu bölgenin nüfus miktarına oranla çok iyi bir sayıdadır. Bu sayı yeni açılan fakülte, bölüm ve programların paralelinde giderek artmaktadır.

Yeni kurulan ve genç bir üniversite olan Bayburt Üniversitesi sahip olmuş olduğu akademik ve idari personel yapısı ile de bu yönünü ortaya koymaktadır. Genç bir akademik ve idari kadroya sahip Bayburt Üniversitesi her geçen gün büyüyüp genişleyen yapısına paralel olarak ve tüm faaliyetlerini etkin ve verimli olarak yerine getirmek için akademik ve idari personel sayısını arttırmaktadır. Bugün itibari ile Bayburt Üniversitesi bünyesinde; 14 profesör, 20 doçent, 143 doktor öğretim üyesi, 135 öğretim görevlisi, 118 araştırma görevlisi olma üzere toplam 430 akademik personele sahiptir. Bunun yanında 3 doktor öğretim üyesi, 2 öğretim görevlisi olmak üzere toplam 5 yabancı uyruklu akademik personel bulunmaktadır. Teknik ve idari işleri yürütmek için bünyesinde 220 idari personel ve 184 sürekli işçi olmak üzere toplam 404 personel bulunmaktadır. Sahip olmuş olduğu hedefler doğrultusunda her geçen gün bünyesine, özellikle de akademik kadrosuna alınında uzman kişileri katarak bu anlamda büyümesini sürdürmektedir. Milli Eğitim bakanlığının bursu ile yurt dışında doktorasını tamamlayıp Bayburt Üniversitesi'ne hizmet için dönen akademisyenler diğer meslektaşları ile uyum içinde çalışarak çeşitli araştırma ve projeler geliştirmektedirler.

Bayburt Üniversitesi bünyesinde rektörlüğe bağlı Atatürk İlke ve İnkılapları, Enformatik, Temel Bilimler, Türk Dili ve Yabancı Diller bölümü bulunmaktadır. Arıcılık Araştırma ve Geliştirme Merkezi, Bayburt Tarihi ve Kültürü Merkezi, Çocuk Eğitimi ve Gelişimi Merkezi, Dede Korkut Araştırma Merkezi, Gıda Tarım ve Hayvancılık Araştırma Merkezi, Kadın ve Aile Sorunları Araştırma Merkezi, Merkezi Araştırma Laboratuvarı, Sürekli Eğitim Merkezi, Türkçe Eğitimi Merkezi, Uzaktan Eğitim Merkezleri bulunmaktadır. Rektörlüğe Bağlı idari birimler olarak Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Bilimsel Araştırma ve Proje Koordinatörlüğü, Döner Sermaye İşletmesi, Hukuk Müşavirliği, İş Sağlığı ve Güvenliği Koordinatörlüğü, ÖSYM İl Koordinatörlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü, Proje Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Koordinatörlüğü ve Uluslararası İlişkiler Ofisi bulunmaktadır. Uluslararası İlişkiler Ofisi bünyesinde Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programları Ofisleri yer almaktadır. Bu birimlerin öğrencilere verdikleri eğitimin yanında bünyesindeki diğer birimler ile hem öğrencilere hem de Bayburt'a çeşitli hizmetler sunmaktadır.

Üniversitenin ilk kurulduğu yılda toplam 6.400 m² olan kapalı fiziki alanları üniversitenin hızla gelişim sürecine bağlı olarak genişleme göstermiş ve bu alan 2018 yılı itibari ile 182.546 m² ye kadar ulaşmıştır. Şehrin merkezinde yer alan Dede Korkut Külliyesi ile üniversite halk kaynaşması sağlanmakta ve öğrencilerin tüm ihtiyaçlarını karşılayacak hizmetler verilmektedir. Dede Korkut külliyesinin en büyük avantajı şehrin tam ortasında ve halkla iç içe olan bir mekânda kurulmuş olmasıdır. Bu durum hem öğrencilere hem şehir esnafına büyük avantaj sağlamaktadır.

Erzincan Bayburt karayolu üzerinde kurulan yeni yerleşke alanı olan Baberti Külliyesi'nde; yeni kurulan fakültelerin yanında, kurulması planlan yeni birimlerin inşaatları da devam etmektedir. Aynı zamanda yeni kampüs alanı, lojmanları, sosyal tesisleri, kütüphanesi, konferans salonları, spor salonları gibi hizmetler vererek hem personeline, hem öğrencilerine hem de Bayburt halkına yeni yaşam merkezi sunmaktadır. 2015 yılında hizmete açılan ve bünyesinde son derece yeni ve yüksek teknolojiye sahip cihazları bulunduran merkezi araştırma laboratuvarı hem kendi bünyesindeki akademik personeline hem de ulusal ve uluslararası araştırmacılara hizmet vermektedir.

Akademisyenlerine özgür ve demokratik bir ortamda çalışma ortamı sunan Bayburt Üniversitesi, geleceğin teminatı olan öğrencileri de donanımlı, düşünme, problem çözme

yetenekleri gelişmiş, özgüven ve sorumluluk sahibi, yeni düşüncelere açık, demokratik fikirleri özümsemiş, milli kültürü benimsemiş, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı bireyler olarak yetiştirmektedir.

Bütün bu çalışmaların yanında düzenlemiş olduğu panel, konferans, söyleşi gibi çeşitli aktiviteler ile bölge halkının eğitilmesini ve bilgilendirilmesini sağlarken bununla beraber bahar şenlikleri, konserler, milli gün ve bayramlar vb. için yapılan organizasyonlar ile insanları farklı mekânlarda toplayarak sosyalleşmelerine katkı sağlamakta ve bulunduğu şehir ile bütünleşmesini gerçekleştirmektedir.

2.5.2. Vizyon

“Kaliteli eğitimi, bilgi ve beceriye yönelik hizmet üretimi, bilimsel ahlak ve değerlere sahip girişimci bireyleri ile topluma her anlamda katkı sağlayan, başarıya odaklı, tercih edilen bir üniversite olmak.”

Yeni kurulan ve genç bir üniversite olan Bayburt Üniversitesi yukarıda belirlemiş olduğu vizyon doğrultusunda emin adımlarla ilerlemekte ve sunduğu hizmet anlayışıyla da bunu ortaya koymaktadır

2.5.3. Misyon

“Eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme ve topluma hizmet süreçlerinde katılımcı, araştırmacı, gelişmeye açık, evrensel değerlere saygılı bir yönetim anlayışı ile ekip olarak çalışarak ulusal ve uluslararası alanda etkili olmak,

Rekabetçi, sonuç alıcı işbirlikleri geliştirip, modern ve üretime yönelik bilgi-teknoloji üreterek, kentin toplumsal ve ekonomik gelişimini sağlamada öncülük etmek,

Sağladığı güvenli, sağlıklı, huzurlu ve bilime dayalı bir çalışma ortamıyla öğrencilerini başarıya odaklamak ve tüm potansiyellerini kullanabilmelerini sağlamak,

Mesleki ve akademik alanda yetkin, girişimci kendini sürekli geliştiren toplumsal değerlere sahip ve topluma faydalı olacak bireyler yetiştiren bir üniversite olmak”tır.

Bayburt Üniversitesi sunmuş olduğu eğitim politikası ile Bayburt Üniversitesi'nin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik alanda gelişerek ulusal ve uluslararası alanda etkili bir üniversite olmasını hedeflemektedir.

Sahip olduğu bilimsel laboratuvarları ile araştırma uygulama merkezleri ile akademisyenlerin araştırmaları ile iş dünyası işbirlikleri gerçekleştirip teknoloji üretmek sanayi sektörüne destek olmayı hedeflemektedir.

Güvenli ve huzurlu bir ortam sağlayarak misafir ettiği öğrencilerini, bilime odaklı eğitim hizmeti vererek başarıya dayalı bir eğitim modeli sunmaktadır. Böylece öğrenciler kariyer basamaklarını çıkarken almış oldukları sağlam alt yapı ve edindikleri tecrübeleri hayat yolunda daha donanımlı bireyler olarak hareket etmektedir.

Mesleki ve akademik alanda donanımlı, araştıran ve sorgulayan, kendini geliştiren ve yeniliklere açık, topluma faydalı ve milli değerlere bağlı fertler yetiştirmeyi amaç edinmektedir.

2.5.4. Hizmet Sunumunda Temel Alınan Değerler

Kurulduğu günden itibaren öğrencilere, topluma ve kuruluğu bölgeye her zaman en iyi hizmeti sunmak için her türlü gayreti gösteren Bayburt Üniversitesi'nin bu hizmetler için temel aldığı değerler bulunmaktadır. Bunlara kısaca değinilecek olunursa;

“Bilimsel Ahlak ve Akademik Düşünce, İfade Özgürlüğü”

“Öğrenci ve Hizmet Alan Odaklı”

“Katılımcı, Şeffaf ve Hesap Verebilir”

“Kamu Yararı ve Sosyal Sorumluluk Anlayışı”

“Kaliteli ve Yenilikçi”

“Adaletli, İnsan Haklarına ve Toplumsal Değerlere Saygılı şekilde belirlenerek yayımlanmıştır”

Bayburt üniversitesi sunmuş olduğu ortam ile ifade özgürlüğünü sağlarken bilimsel etik ve akademik fikir ilkelerini ön planda tutmaktadır. Öğrencilere ve onlara verilen hizmet kalitesi Bayburt Üniversitesi için önem arz etmektedir. Çevresindeki olaylara duyarlı, toplumsal faydayı gözetken bir üniversite olmanın yanında, nitelikli ve yenilikçi yapısı ile her kesime kucak açan hakkaniyetli, evrensel ve toplumsal değerlere saygı duyan bir hizmet anlayışı benimsemiştir.

2.6. BAYBURT ÜNİVERSİTESİNİN SUNMUŞ OLDUĞU SOSYAL, SAĞLIK VE EĞİTİM İMKÂN LARI

Üniversite başta öğrenciler olmak üzere akademisyenlere ve bölge halkının ihtiyaçlarına yönelik birçok imkân sunmaktadır.

2.6.1. Sağlık İmkânları

Bayburt Üniversitesinin öğrencilerine sunmuş olduğu sağlık hizmetleri olanakları doğrultusunda merkez yerleşkede kurulan İlk Yardım Sağlık birimi, öğrencilerin başlarına gelecek acil durumlarda ilk müdahaleyi yaparak daha sonra ihtiyaç duyulması hâlinde hasta daha donanımlı bir sağlık kurumuna nakledilerek tedavisine orada devam ettirilmektedir. Öğrencilerin sağlık durumu Üniversite için her şey önce gelmektedir. Bu yüzden Bayburt Üniversitesi bu konuda her türlü önlemi ve tedbiri almak durumundadır.

2.6.2. Engelsiz Kampüs

Üniversitede eğitim görmeye gelen öğrencilere ve çalışmaya gelen engelli personele yönelik öğrenim ve çalışma hayatlarını kolaylaştırmak, her alanda rahat hareket edebilmeleri sağlamak amacı ile üniversite bünyesinde Engelli Öğrenci ve Personel Birimi ile hizmet vermektedir. Bayburt üniversitesi kendi hizmet değerlerine uygun olarak bu birimde engelli öğrenci ve personeli için gereken özeni göstermektedir.

2.6.3. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Birimi, sadece üniversitede okumaya gelen öğrencilere değil aynı zamanda üniversite personeline ve ailesine de sosyal ve psikolojik destek sunarak yaşam kalitelerini artırmaya yardımcı olmaktadır.

2.6.4. Konaklama İmkânı

İlk kurulduğunda büyük bir konaklama sıkıntısının yaşandığı yıllarda üniversitenin gelişimine paralel olarak ve devlet yatırımının artması ile başta KYK yurtlarında ve kapasitelerinde artışlar meydana gelmiştir. Bunun yanında Milli eğitime bağlı özel yurtlarında sayılarında artışlar yaşanmaktadır. Özel sektöründe bu konuda kendini

göstermesi apart şeklindeki konaklama imkânlarını genişletmiştir. Yine şehrin büyümesi ve genişlemesi sonucu artan konut ihtiyacını karşılamak için yapılan TOKİ projeleri ve özel sektör girişimleri öğrencilerin ve personelin konaklamalarına çözüm sunmaktadır.

2.6.5. Burs ve Çalışma İmkânı

Bayburt Üniversitesi devletin sunmuş olduğu kredi ve burs imkânlarının yanında Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı aracılığı ile maddi durumu iyi almayan öğrencilere beslenme yardımı yaparak onlara üniversite yemekhanelerinde ücretsiz yemek imkânı sunmaktadır. Ayrıca başarılı ve ihtiyaçlı öğrencilere Rektörlük tarafından burs sağlanırken, üniversite bünyesindeki birimlerde kısmi zamanlı statüde çalışma imkânı sağlayarak sosyal hayatta başarılı olmaları ve bütçelerine ekonomik katkı sağlamaları amaçlanmaktadır.

2.6.6. Kütüphane

Üniversite kütüphanesi üniversitenin ilk kurulduğu yıl Dede Korkut Yerleşkesinde 650 metrekarelik bir alanda ve üç katlı bir binada hizmet vermiştir. Daha sonra yeni kurulan külliyyede Eğitim fakültesinde geçici hizmet vererek son olarak 2018 yılında yeni hizmet binasına taşınmıştır. Yeni ve modern binasında hizmet veren kütüphane otomasyon programı olarak Türkiye’de en çok tercih edilen YORDAM programını kullanmaktadır. Kullanıcıların katalog taramaları yapabilmeleri için kütüphane bünyesinde bilgisayarlar bulunmakta ve internet ortamına erişim için kablosuz internet ağı sunulmaktadır. Yeni hizmet binasında hizmet veren kütüphane son sistem teknolojisi ile öğrenciler ve araştırmacılar için modern bir hizmet vermektedir. Tüm bu imkânlara sahip olan kütüphaneden Bayburt halkı da çok rahat bir şekilde yararlanabilmektedir. Ayrıca internet üzerinden de ulaşılan kütüphane sistemi çok geniş bir ver tabanına ulaşma imkânı sunmaktadır. Kütüphaneye 2018 yılında yeni alınan yaklaşık 50.000 kitap ile kitap sayısını artırarak bu sayıyı 100.000’i geçmiştir.

2.6.7. Bilgisayar-İnternet

Teknolojinin son imkânlarının kullanıldığı üniversitenin tüm yerleşkelerinde ücretsiz Wi-Fi imkânı sunulmaktadır. Fiber optik altyapısı sayesinde güvenilir ve hızlı

internet hizmeti veren üniversitenin bünyesinde 1 adet uzaktan eğitim ve video konferans salonu, 2 adet dil ve 11 adet internet erişimli bilgisayar laboratuvarı mevcuttur. Bayburt üniversitesi yaşanan teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek öğrencilerine ve personeline hızlı bir internet erişimi sunmaktadır.

2.6.8. Laboratuvarlar

Üniversitenin yeni kurulmuş olmasının vermiş olduğu avantaj ile üniversite bünyesinde bulunan araştırma merkezlerinin, video konferans salonlarının ve laboratuvarlarının hem kendileri hem de ekipmanları son derece yüksek teknolojiye sahiptir. Üniversite bünyesinde, inşaat, gıda, makine, elektrik- elektronik, yabancı dil, bilgisayar, biyoloji, kimya ve fizik laboratuvarları mevcuttur. Baberti Külliyesi'nde 2015 yılında hizmete açılan ve bünyesinde son derece yeni ve yüksek teknolojiye sahip cihazları bulunduran Merkezi Araştırma Laboratuvarı hem kendi bünyesindeki akademik personeline hem de ulusal ve uluslararası araştırmacılara hizmet vermektedir. Sahip olduğu Taramalı Elektron Mikroskobu (SEM) ve Geçirimli Elektron Mikroskobu (TEM) cihazları ile ülkenin en modern laboratuvarlarından birisi olması unvanına sahiptir.

2.6.9. Kafeterya ve Sosyal Alanlar

Üniversitenin tüm akademik birimlerinde öğrenciler ve personel için hizmet veren ve her türlü yiyecek ve içeceğin bulunduğu temiz ve rahat kantinler bulunmaktadır. Yine aynı zamanda üniversitenin tüm yerleşkelerinde personele ve öğrencilere hizmet veren yemekhaneler bulunmaktadır. Baberti Külliyesinde hizmet veren uygulama otelinde konaklama imkânının yanı sıra yüzme havuzu, sauna, buhar odası, Türk hamamı fitness salonu, kafeterya ve lokanta bulunmaktadır.

2.7. ULUSLARARASI İLİŞKİLER OFİSİ

Uluslararası İlişkiler Ofisi AB ve diğer uluslararası ilişkiler boyutlarını ilgilendiren konularda hem öğrencilerin hem de akademik personelin yararlanması amacıyla çalışmalar yürüterek Bayburt Üniversitesinin yurt dışına açılan kapısı olmaktadır

2.7.1. Erasmus Programı

Avrupa'da yükseköğretimin kalitesini artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmek amaçlarını taşıyan Erasmus programı Bayburt Üniversitesi Erasmus Koordinatörlüğü tarafından aktif bir şekilde yürütülerek personeline ve öğrencilerine yurt dışı deneyimi sunmaktadır. AB ülkeleri ve üniversiteleri arasında yapılan işbirlikleri neticesinde öğrencilere uluslararası bir ortamda eğitim alma imkânı sunulurken, sosyal ve kültürel anlamda kendilerini geliştirerek değişik kültürleri tanıma yeni arkadaşlar edinme fırsatı verilmektedir.

2.7.2. Mevlana Programı

Türkiye'de YÖK tarafından yürütülen Mevlana değişim programı B.Ü. de Mevlana Ofisi tarafından yürütülerek koordine edilmektedir Diğer değişim programlarına benzer nitelikler gösteren programa öğrenci ve öğretim elemanları katılabilmekte ve dünyanın çeşitli ülkelerinde eğitim alma, yeni kültürleri tanıma gibi fırsatları yakalayabilmektedirler.

2.7.3. Farabi Programı

Yükseköğretim kurumları arasında öğrenci değişimini sağlayan bu program Türkiye'de YÖK ün koordine ettiği bir diğer öğrenci değişim programıdır. Bu programın diğer programlardan farkı öğrencilere yurt içinde bir değişim hareketliliği sunmaktır. Bu program öğrenciler okumuş oldukları şehrin dışında başka bir şehirde başka bir üniversite de bir yıllığına eğitim görme imkânı bulmaktadırlar. Program B.Ü.'de Farabi Koordinatörlüğü tarafından organize edilmektedir.

2.8. BİLİM, KÜLTÜR, SANAT VE SPOR FAALİYETLERİ

Üniversitelerin bilgi üretmek dışındaki diğer faaliyetlerine uygun olarak Bayburt üniversitesi de bünyesinde çok sayıda bilimsel, kültürel, sanatsal faaliyetler ve spor aktiviteleri düzenleyerek hem öğrenci ve personeline hem de Bayburt halkına bunlardan yararlanma fırsatı sunmaktadır.

2.8.1. Sanatsal ve Kültürel Etkinlikler

Kültürel ve bilimsel faaliyetlerin merkezi olmayı amaç edinen Bayburt Üniversitesi, öğrencilerin, ihtiyaçlarına, ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre üniversite bünyesinde çeşitli kurslar düzenlemektedir. Aynı zamanda boş vakitlerini geçirme, dinlenme, eğlenme ve kendilerini geliştirme amacı ile çeşitli konferanslar, konserler, sergiler gibi çeşitli etkinlikler yapmaktadır. Bu etkinlikleri sadece kendi içinde değil aynı zamanda Bayburt halkına da hitaben düzenlemektedir ve Bayburt ilinin birer kültür yuvası olmasını amaç edinmiştir. Buna bağlı olarak her yıl düzenli olarak yapılan Dede Korkut Bilim Kültür ve Sanat Şenlikleri bu amaca uygun olarak yapılmaktadır.

2.8.2. Spor Faaliyetleri

Öğrencilerin eğitimlerinin yanında spor yapmalarını teşvik ederek onlara çeşitli spor dallarında faaliyet göstermeleri için Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı tarafından çeşitli organizasyonlar düzenlenerek öğrencilerin sosyal hayata hazırlamada daha sağlıklı birey olmaları hedeflenmiştir. Yapılan bu faaliyetler sadece öğrenciler ile sınırlı kalmayıp aynı şekilde üniversite personeline yönelik faaliyetlerde gerçekleştirilmektedir.

2.8.3. Öğrenci Kulüpleri

Öğrenci odaklı hizmet sunan Bayburt Üniversitesi öğrencilerin ilgi alanlarına göre topluma daha yararlı bireyler olmaları adına farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin bir araya gelerek bir amaç doğrultusunda faaliyet göstermelerini sağlamak amacı ile öğrenci topluluklarının ve kulüplerinin kurulmasına izin vermiştir. Bayburt üniversite çeşitli dallarda ve ilgi alanlarında kurulan 24 öğrenci topluluğu ve 21 öğrenci kulübü bulunmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BAYBURT ÜNİVERSİTESİNİN ŞEHRE OLAN ETKİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Bu bölümde Bayburt Üniversitesinin şehre olan etkilerinin araştırılması için yapılan çalışmanın amacı, önemi, araştırmanın yöntemi, hipotezleri ve veri toplama-analiz teknikleri anlatılmıştır. Ayrıca literatür taraması yapılarak üniversite şehir ilişkisini ele alan çalışmalar bu bölümde incelenmiştir

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Türkiye’de üniversitelere olan talep her geçen gün artış göstermektedir. Bu sebeple bir ülkenin eğitim ve öğretim sistemini oluşturan üniversiteler, buldukları şehirlerin yaşama düzeyini yükseltici ekonomik katkılar sağlamanın yanı sıra kamuoyunu aydınlatıcı bilim ve kültür faaliyetleri, toplumu uzlaştıracak sosyal faaliyetler sunmaktadırlar. Üniversiteler hizmet sunan bir nevi işletme görevini de üstlendikleri gibi, aynı zamanda üniversiteler eğitim hizmetlerini hedef kitleleri olan öğrencilere sunarken bir taraftan da bulunmuş oldukları şehirleri kalkındırmada da ön plana çıkmaktadırlar. Bunun paralelinde de kurumun çevreyi bilmesi, değerlendirmesi ve çevredeki değişiklikler karşısında gerekli tedbirleri alması gerekmektedir. Çünkü şehrin kültürel ve sosyal değerlerinin korunması Üniversite şehir ilişkisi açısından önem arz etmektedir. Bu tezin amacı Üniversite Şehir İlişkisini inceleyerek Üniversitelerin Şehirlere Olan Sosyal, Kültürel ve Ekonomik Etkilerini araştırmaktır. Bu bağlamda Türkiye’nin en genç üniversitelerinden biri olan Bayburt üniversitesi ve Bayburt ili örnek olarak alınmıştır. Bayburt Üniversitesi sadece bilgi üreten ve öğrenci yetiştiren bir üniversiteden öte, ürettiği bilgiyi ve akademik tecrübesini, içinde bulunduğu şehir başta olmak üzere bölge, ülke ve dünya ile paylaşmayı görev bilmektedir. Bu görevin bir parçası da kaliteli eğitim, araştırma ve hizmet programları yoluyla bölge ve ülke insanının sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarını geliştirmektir. Bu sebeple Bayburt ve Bayburt Üniversitesi arasındaki ilişki incelenecek Bayburt Üniversitesinin şehre olan katkısı tüm olumlu ve olumsuz yönleri ile araştırılacak ve Bayburt Üniversitesinin kurulduğu yıldan itibaren

Bayburt'ta ekonomik, kültürel ve sosyal yönden ne gibi etkiler yapmış olduğu ortaya çıkarılacaktır.

3.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Küreselleşen dünyanın giderek değişmesi ve dünyanın eski dünya olmaması, yeni aktörlerin ortaya çıkması ve yeni anlayışların oluşması, ülkelerin ve şehirlerin giderek gelişmesine yol açmaktadır. Bu gelişimin bir parçası olarak üniversiteler de şehirlerin ekonomik, kültürel ve sosyal değişimlerinde son zamanda önem arz eden aktörler olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurulduğu 2008 yılından bu yana sürekli gelişen Bayburt Üniversitesi, Türk yükseköğretim sisteminin adından saygıyla bahsedilen bir üyesi olmanın yanı sıra, akademik faaliyetleri ve üretkenliği ile de dünyanın önde gelen üniversitelerinden olmayı hedeflemektedir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan, Trabzon ve Erzurum gibi bölgenin gelişmiş illerine komşu, güvenli ve huzurlu bir şehir olan Bayburt'ta kurulmuş bulunan üniversite, Anadolu'nun temiz, el değmemiş ve zengin kültürünü akademik birikim, tecrübe ve projelerle yoğurarak, adeta ulusaldan uluslararası camiaya açılan bir pencere olmuş ve olmaya devam etmektedir. Bu sebeple yeni kurulmuş bir üniversitenin geçen yıllar içerisinde doğunun en küçük ve içe kapanık bir toplum yapısına sahip Bayburt'a olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerinin incelenip ortaya çıkarılması üniversitenin hedefleri açısından önem arz etmektedir. Bu durum aynı zamanda Bayburt halkı içinde üniversiteye karşı bir farkındalık oluşturacaktır. Bu çalışmadan çıkacak sonuçlar, Bayburt ilinin geçen süre zarfı içerisindeki değişimini gözler önüne serecek, Bayburt ile ilgilenen araştırmacılara bir kaynak olacak ve diğer il ve üniversitelere de örnek teşkil edecektir.

3.3. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Son dönemlerde özellikle yeni kurulan üniversitelerin kurulmuş oldukları şehirle olan ilişkilerini ele alan araştırmalara sıklıkla rastlanmaktadır. Çünkü üniversitelerin bilgi üretmek ve yaymak gibi görevlerinin dışında sosyal, kültürel ekonomik ve çevresel etkilerinin önemi özellikle küçük şehirlerde giderek artmaktadır. Bu bağlamda Türkiye'de üniversitelerin buldukları şehirlere sosyal, kültürel ve ekonomik olarak etkilerini inceleyen birçok çalışma yapılmıştır. Fakat bu çalışmaların çoğu genel olarak

üniversitelerin şehir ekonomisine katkıları üzerine yoğunlaşmaktadır. Diğer alanlarda yapılan çalışmalar sınırlı olmakla beraber önemi giderek artmaktadır. Çünkü şehre asıl hareket getiren ve şehirde farklı bir atmosferin oluşmasını sağlayan farklı coğrafyalardan gelen farklı kültürlere sahip üniversite personeli ve üniversite öğrencilerinin katkılarıdır. Yapılan çalışmalarda üniversitelerin kuruldukları şehirlere olan çeşitli etkileri üzerinde durularak ne tür katkılar sağlandığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Üniversitelerin Türkiye’de şehirlere olan etkileri özellikle son zamanlarda üniversitesi bulunmayan şehir kalmaması sebebiyle üzerinde çalışılmaya başlanılan yeni bir araştırma sahası olmaya başlamıştır. Bu alanda yapılan çalışmalara verilecek birçok örnek bulunmaktadır. Bu örnekleri (Onsekiz, 2018: 400) detaylı bir literatür taraması yaparak üniversitelerin şehirlere olan etkilerini, daha çok şehrin hangi bileşenleri etrafında odaklandığını, etkileşimlerin daha çok hangi yönleri ele alınarak değerlendirildiği ve incelenen alanların hangi boyutta değişim gösterdiğini ortaya koymuştur.

Bahsedilen bu çalışmalar üniversite şehir ilişkisini ekonomik boyutu ile ele alan çalışmalar, sosyo-ekonomik boyutuyla ele alan çalışmalar, sosyal ve sosyal kültürel boyutuyla ele alan çalışmalar, sosyo mekânsal boyutuyla ele alan çalışmalar ve mekânsal boyutuyla ele alan çalışmalar olmuştur. Literatür taraması sonucu üniversite şehir ilişkisini ele alan çalışmalar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 1. Üniversite-Kent Etkileşimi ile İlgili çalışmaların Kapsamı ve İçeriği

<i>Üniversite-Kent Etkileşimi Çalışmalarının Kapsamı</i>	<i>İncelenen Konular</i>
<i>Ekonomik</i>	<ul style="list-style-type: none"> • üniversitelerin kent ekonomisine katkıları • öğrenci harcamalarının kente etkisi
<i>Sosyo-Ekonomik</i>	<ul style="list-style-type: none"> • üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik yapılarına katkıları • öğrencilerin şehirle kurduğu ekonomik ve sosyal ilişkilerden memnuniyeti
<i>Sosyo-Kültürel</i>	<ul style="list-style-type: none"> • halkın üniversitesinde düzenlenen faaliyetlerden haberdar olma durumu ve katılımın ne ölçüde olduğu • kent halkının üniversiteyi algılayış ve değerlendiriş biçimleri, beklentileri • üniversitenin kente sosyo-kültürel etkisi (yaşam kalitesini yükseltme, kent çehresinin değişmesinde çağdaş, modern, hoşgörülü bir kent olmasında önemli role sahip olma, sosyal yaşamı zenginleştirme, sanat ve kültür hayatının niteliğini arttırma vb) • öğrencilerin kente ve kent halkına, kent halkının öğrencilere yönelik görüşleri

Tablo 1. (Devamı)

<i>Sosyo-Mekansal</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>barınma yerinin (yurtlar) üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal gelişim ve akademik başarı üzerindeki etkileri</i> • <i>üniversitenin çevre mahallelerin sosyo-kültürel gelişimine etkisi</i> • <i>üniversite öğrencilerinin kente yönelik tatmin ve bağlılık duygularının gelişiminde kent deneyimlerinin rolü</i>
<i>Mekansal</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kentte üniversite ve konut ilişkisi</i> • <i>öğrencileşen kentlerde konut sorunu</i>

Kaynak: (Onsekiz, 2018: 404)

Tablo 2’dekine benzer bir kategori ile araştırılan çalışmalar üniversite şehir ilişkisini ekonomik katkılar açısından ele alan çalışmalar ve üniversite şehir ilişkisini sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan ele alan çalışmalar olmak üzere iki başlık altında ele alınıp incelenmiştir.

3.3.1. Üniversite Şehir İlişkisini Ekonomik Katkılar Açısından Ele Alan Çalışmalar

Atik (1999)’e göre üniversiteler yaptıkları harcamalar ve sağladıkları istihdam açısından kuruldukları şehirlerin en önemli aktörleridir. Üniversitelerin yerel ekonomi üzerindeki pozitif etkilerini direkt, dolaylı ve uyarılmış etkiler olarak üç grupta ele alarak incelemiştir. Yapılan analizlerde direkt ve dolaylı etkiler üzerinde durulmuş verilerin yetersizliği nedeni ile uyarılmış etkiler analiz edilememiştir. Erciyes Üniversitesi, 1997/1998 yılında 2313 kişiye direkt istihdam sağlamış ve 2.018.393.245.000 TL’lik direkt gelir sağlamıştır. Aynı yıl ekonomiye sunduğu dolaylı gelir 11.6883293.614.000 TL olmuştur. Aynı yıl ise yerel ekonomide ortaya çıkan dolaylı istihdam ise 5362 olmuştur.

Erkekoğlu (2000), Cumhuriyet Üniversitesi’nin Sivas’ın ekonomisine gelir ve istihdam katkılarını dolaylı ve direkt katkılar olarak iki başlık altında ele alarak incelenmiş uyarılmış katkılar ise verilerin yetersizliği nedeni ile araştırmaya dâhil edilememiştir. Elde edilen sonuçlara göre 1998-1999 öğretim yılında Cumhuriyet Üniversitesi 2170 kişiye direkt istidam ve 4,6 trilyon direkt gelir sağlamış ve bu dönemde 4965 kişiye dolaylı istihdam sağlarken 15,4 trilyon dolaylı gelir sağladığı tespit edilmiştir.

Çetin (2007) çalışmasında, üniversitelerin eğitim sistemlerinde son zamanlarda önemli organizasyonel değişimler geçirdiğini gözlemlemiştir. Bölgesel kalkınmada temel bir faktör olarak kabul edilen üniversitelerin giderek artan düzeyde girişimci prensipler

uygulamaya başladığını dile getirerek üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki önemine yer vermiştir.

Dalğar vd. (2009) yaptıkları çalışmalarında, Burdur şehrinin Bucak ilçesinde bulunan ikisi meslek yüksekokulu biri yüksekokul olmak üzere üç adet yükseköğretim kurumunu bölgesel kalkınma kapsamında inceleyerek ele almışlardır. Yükseköğretim kurumlarının bölge ekonomisine katkısı olarak istihdam katkısı ve ekonomik katkı olmak üzere iki tür katkıdan bahsedilmiştir. Çalışmanın sonucunda ilçede bulunan yükseköğretim kurumlarının ilçe ekonomisine, istihdam boyutunda 372 kişi ekonomik boyutta ise 45 milyonluk bir katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Görkemli (2009), Türkiye'nin öğrenci sayısı açısından en büyük üniversitelerinden biri olan ve araştırma tarihi dikkate alındığında şehirdeki tek üniversite olan Selçuk Üniversitesinin Konya'ya ya olan etkilerini direkt, dolaylı ve uyarılmış etkiler olarak üç grupta incelemiştir. Çalışmanın rakamsal verileri üniversitenin ilgili birimlerinden temin edilmiş, öğrencilerin harcamaları ile ilgili verilere ise öğrencilere yapılan anket sonucunda ulaşılmıştır. Araştırma değerlendirme ve sonuçlarına göre üniversite 2002-2003 öğretim yılında 4205 kişiye direkt istihdam sağlarken 41.069.000 TL gelir sağlamıştır. Aynı dönemde yapılan bütçe harcamaları 13.980.000 dolaylı gelir sağlarken 559 kişiye dolaylı istihdam sağlanmıştır. 2003 yılında öğrenci harcamaları yolu ile 182.964.387 TL gelir sağlanırken yine öğrenci harcamaları yolu ile 7.315 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Torun vd. (2009), Kafkas Üniversitesinin şehrin ekonomik gelişimine etkisini, üniversitenin kurumsal imajını ve şehir halkının üniversiteden beklentilerini inceleyerek ele almışlardır. Bu çalışma alan araştırma modeline göre yapılmış ve verilerin birçoğu nitel yöntem ile toplanmıştır. Bu çalışma sonucu üniversitenin Kars halkı tarafından tanınan bir kurum olduğu ve üniversitenin toplumun büyük kesiminde kabul gördüğü anlaşılmıştır. Üniversitenin olumlu bir imaj oluşturabilmek için halk tarafından kabul görmeye, Kars'ın da kendi olumlu imajına sahip olmasında üniversiteye ihtiyacı olduğu savunulmuştur.

Çalışkan (2010), Uşak Üniversitesi öğrencilerinin yapmış oldukları harcamaların miktarını, bileşenlerini ve şehir ekonomisine etkisini cinsiyet farklılıklarını da dikkate alarak incelemiştir. Çalışmadan elde edilen veriler anket doldurma yöntemi ile elde

edilmiştir. Çalışmanın konusu oluşturan öğrenci harcamaları 9 alt gruba ayrılarak incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin yapmış oldukları harcamaların Uşak için çok önemli bir ekonomik katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Akçakanat vd. (2011) yaptıkları çalışmalarında SDÜ öğrencilerinin Isparta'daki yaşam şartları hakkındaki fikirlerini öğrenmek ve Isparta esnafı, halkı ve ev sahipleri ile ilgili algılarını tespit etmeye çalışmışlardır. Araştırma kapsamında 2003-2005-2007 ve 2009 yılları ele alınmış ve yıllar arasındaki memnuniyet seviyeleri arasında meydana gelen farklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin Isparta'daki yaşam standartlarından ve Isparta halkının tutum ve davranışlarından memnun olmadıkları ortaya çıkmıştır.

Yılmaz ve Kaynak (2011), Bayburt Üniversitesine yönelik bir uygulama yapmışlardır. Bu uygulamada şehir halkının üniversiteye yönelik algı ve beklentileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada veriler anket yöntemi ile tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda Üniversitenin şehre ekonomik bir hareketlilik getirdiği, yeni iş yeri mekânlarının açılmasını sağladığı ve Bayburt'ta yapılacak yarımalar için bir cazibe merkezi oluşturduğu tespit edilmiştir.

Torun ve Öztürk (2013), üniversitelerin bölgesel kalkınma farklarını azaltmak, şehirleşme ve demokrasi kültürünün yerleşmesi gibi ikincil bir fonksiyona sahip olduğunu savunmuşlar ve bu konuda yeni kurulan üniversitelerin eskilerinden daha etkili ve verimli olduklarını dile getirmişlerdir. Bu doğrultuda yapılan bu çalışmayı üniversitelerin artan önemi, üniversitelerin bilgi üretme fonksiyonu, üniversitelerin sosyo-kültürel fonksiyonları, yeni kurulan üniversitelerin birincil ve ikincil işlevleri başlıkları altında incelemişlerdir.

Tösten vd., (2013), çalışmalarında Dicle Üniversitesinde okuyan öğrencilerin harcama durumları farklı değişkenler arasında analiz edilerek öğrencilerin şehir ekonomisine katkıları analiz edilmiştir. 829 üniversite öğrencisine uygulanan anket sonuçlarına göre öğrencilerin birçoğu Dicle Üniversitesini memleketlerine yakın olduğu gerekçesi ile tercih ettiği, öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun Güneydoğu Anadolu bölgesinden geldiği, Diyarbakır ilini mali olarak yaşamak için uygun bulunduğunu ve Dicle Üniversitesini tavsiye ettikleri tespit edilmiştir.

Demireli ve Taşkın (2013), çalışmalarında Dumlupınar Üniversitesi'nin Kütahya iline olan diğer katkıları ile özellikle ekonomik katkılarını ele almışlardır. Bu çalışma kapsamında Kütahya il merkezinde bulunan fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokulunda okuyan öğrencilere demografik özellikleri, gelir durumları ve harcama alışkanlıkları ile ilgili sorular sorularak öğrencilerin Kütahya ekonomisine sağladıkları katkılar tespit edilmiştir. Sonuç olarak 2010 yılında bir öğrencinin aylık 495 TL bir harcama yaptığı tespit edilmiş ve bu harcamanın Kütahya ili ekonomisine ortalama aylık 15 Milyon TL'lik bir katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.

Köksal vd. "Üniversitelerin Buldukları Şehirlere Ekonomik Katkıları Üzerine Bir Literatür Değerlendirmesi" adlı çalışmalarında Üniversitelerin buldukları bölgenin ekonomisine, sosyo-kültürel yaşamına, idari faaliyetlerine olan dolaylı ya da doğrudan etkilerini çeşitli araştırmalar yaparak bir literatür taramasından geçirek incelemişlerdir. Bu araştırma spesifik olarak öğrenci harcamaları üzerine odaklanmıştır. Sonuç olarak üniversitelerin yerel ekonomiye olan katkısının öğrenci harcamalarından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra üniversitelerin bütçe, döner sermaye harcamaları ile beraber, kongre, panel, sempozyum vb. gibi bilimsel faaliyetleri, şenlik, festival, spor organizasyonları gibi kültürel faaliyetleri ve öğrenci yakınlarının şehri ziyaretleri ekonomik katkı sağlamada önemli rol oynadığı tespit edilmiştir.

3.3.2. Üniversite Şehir İlişisini Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Açından Ele Alan Çalışmalar

Çınar ve Emsen (2001), Atatürk Üniversitesinin 43 yıllık tarihini incelemiş ve üniversitenin mevcut alt yapısı göz önüne alınarak Erzurum'un sosyal ve ekonomik hayatına etkisini tespit etmeye çalışmışlardır. Bu bağlamda Üniversite kuruluş kanundaki amacına uygun olarak ülke ekonomisine 50 binin üzerinde yetişmiş insan gücü kazandırmış ve bir eğitim kurumu olarak ekonomik katkı konusunda üzerine düşen görevini hakkıyla yerine getirdiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda sosyal-kültürel ortam açısından bir kültür mozaïği oluşturarak bölgenin dinamik yapısına katkı sağladığı savunulmuştur.

Karataş (2002), "Üniversitelerin Sosyo Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi" adlı tez çalışmasında Muğla Üniversitesi'nin Muğla'nın sosyo-ekonomideki gelişimi

incelenerek ele alınmıştır. Tez çalışmasında bilimsel araştırma tekniği olarak literatür tarama ve anket uygulaması kullanılmıştır. Sonuç olarak üniversitenin akademik gelişmeye; eğitim-öğretim, akademik faaliyetler, Ar-ge harcamaları, sağlık, ekonomik, kültürel ve danışmalık gibi işlevlerinin olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda çalışmada sosyo-ekonomik gelişmeye üniversite dışındaki faktörlerinde etkisinin sabit olduğu öngörülmüştür.

Karakaş (2003-2004), yapmış olduğu çalışmasında Afyon halkının Kocatepe Üniversitesine yönelik yaklaşımını, algılayışını ve beklentisini dikkate alarak, üniversitenin bu beklentileri karşılayıp karşılamadığı sosyolojik açıdan inceleyerek ele almıştır. Araştırmanın verileri Afyon il merkezinde oturan 1565 kişilik bir örneklem grubuna uygulanan anketler ve gözlemler sonucunda elde edilmiştir. Sonuç olarak şehir halkının Kocatepe Üniversitesinin bölgelerine yaptığı katkının farkında olduğu gözlemlenmiş ve özellikle ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmeye katkısına önem verdikleri tespit edilmiştir.

Gültekin vd. (2008), yapmış oldukları çalışmalarında öncelikle üniversite kavramı ele alınmış ve daha sonra da üniversitelerin genel amaçları ve kuruldukları şehirle olan katkıları incelenmiştir. Üniversitelerin şehirlere olan katkıları, toplumsal yapı, istihdam, sanayileşme, nüfus, kentleşme ve sosyal-kültürel yapı başlıkları altında ele alınmıştır. Sonuç olarak üniversitelerin sadece bilgi üreten kurumlar olma özelliklerinden ayrılıp özellikle kuruldukları bölgelerde sosyo-kültürel ve ekonomik açıdan birçok katkı yapan kurumlar olduğu ifade edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında üniversitelerin özellikle ekonomik ve kültürel açıdan kurulmuş oldukları şehirleri geliştirdiği ve bölgenin istihdamına, üretimine önemli ölçüde katkı sağladığı belirtilmiştir.

Taşçı vd. (2011), yapmış oldukları çalışmalarında üniversite öğrencilerinin kente sosyal ve kültürel etkisini ve üniversitenin şehre bütüncül olarak sosyal kültürel etkisini nicel ve nitel yöntemler kullanarak araştırmışlardır. Üniversitenin sosyokültürel etkilerinin ölçülmesi ve bireysel algı seviyelerinin tespit edilmesi için bir anket geliştirilmiş ve Eskişehir halını temsil kabiliyeti olduğunu var sayılan bir örneklem grubuna yapılmıştır. Yapılan araştırma neticesinde Eskişehir halkının büyük bir çoğunluğunun Anadolu Üniversitesi'nin hizmetlerini olumlu olarak gördüğü tespit edilmiştir.

Sağır ve Dikici (2011), uygulamış oldukları çalışmalarında eğitim amaçlı göçlerin Türkiye’de üniversite sayılarının artması ile giderek yaygınlaştığı üzerinde durmuşlardır. Çalışmada eğitim amaçlı göç eden öğrencilerin göç ettikleri sosyo-ekonomik seviyesi düşük olan şehirlerde kurmuş oldukları ilişkiler, sosyalleşme şekilleri ve bu süreçte şehre uyum konusunda yaşadıkları sorunlar Ordu Üniversitesi ele alınarak incelenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlarda kalacak yer sorunu, sosyal aktiviteler, alışveriş merkezlerinin sınırlı sayıda olması, şehrin beklentilerin altında çıkması, şehir halkının öğrencilere karşı tutumu gibi temel sorunlar tespit edilmiştir. Bu sebeplerden dolayı öğrencilerde şehir ve üniversite algısının olumsuz bir sonuç ortaya çıkardığı görülmüştür.

Öztürk vd. (2011), çalışmalarında her ile bir üniversite sloganı ile kurulan ve sayıları gittikçe artan yeni kurulan üniversiteleri ele almışlardır. Üniversitelerin genel olarak ülkenin, özelde ise bulunduğu şehrin sosyo-ekonomik kalkınmasına katkı sağladığı gerçeğinden hareketle Anadolu’da kurulan üniversitelerin bu katkılarını sosyo-ekonomik açıdan ele alınarak kutuplaşma teorisine göre incelenmiştir. Sonuç olarak üniversitelerin sosyo-ekonomik katkılarının şehrin gelişimine katkı sağlayabilmesi için kurulmadan önce bu ortama uygun ekonomik sosyal/kültürel alt yapının oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir.

Sağır ve İnci (2013), Karabük Üniversitesinin Karabük’e olan ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan yapmış olduğu katkıları incelemiştir. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmış ve örneklem sayısı ise 1010 kişi olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda Üniversitenin şehri sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan kalkındıran bir görev üstlendiği sonucuna varılmış, üniversitenin halk tarafından benimsendiği görülmüş ve bu doğrultudan hareketle üniversite algısının olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Özbay (2013), yapmış olduğu çalışmasında yeni kurulan üniversitelerdeki personel ve öğrencilerin üniversitelerin kuruldukları şehirlerdeki sosyal çevre ile olan ilişkilerini incelemiştir. Çalışmanın konusu ile ilgili veriler üniversitenin akademik ve idari personeli ve öğrencileri ile üniversitenin birimlerinin bulunduğu mekânlardaki esnaflardan elde edilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen kişiler tesadüfi (öğrenci) ve elverişlilik (esnaf) örneklem teknikleri ile tüm evren (idari ve akademik personel) dâhil edilmesi ile belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda Üniversite’nin gidişatının iyi olduğu, mevcut

rektörden memnun olunduğu, sosyal aktivitelerin yetersiz olduğu, üniversitenin Niğde'ye ekonomik ve kültürel katkısının iyi olduğu sonucuna varılmıştır.

Akengin ve Kaykı, (2013), 1986 yılında kurulan ve Gazimağusa'ya şehir kimliği kazandıran Doğu Akdeniz Üniversitesi ile Gazimağusa arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Başta Türkiye olmak üzere dünyanın birçok yerinden gelen öğrencilerin öğrenim gördüğu Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin şehrin demografik yapısına ve kalkınmasına sağladığı faydalar araştırılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler alan araştırması ve literatür taraması ile elde edilmiş ve istatistik dokümanlar ile desteklenerek mekânsal değişim saptanmıştır. Sonuç olarak üniversitenin şehrin mekânsal değişimini gerçekleştirdiği, şehrin gelişmesinde önemli bir rol oynadığı, sosyal ve ekonomik faaliyetlerini çeşitlendirerek şehre önemli ölçüde katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Sankır ve Gürdal (2014), üniversitelerin kuruldukları bölgeler için insan kaynakları, bilgi eğitim, istihdam, iş ve sosyal hizmetlerin konusunda çok önemli bir kaynak olduğunu dile getirmişlerdir ve üniversitelerin o şehirlere sayısız katkı sağladığını savunmuşlardır. Bu çalışmada Üniversitenin geleceğe yönelik stratejilerinin tespit edilmesi, şehirle halkın bütünleşmesi için gereken verilerin sağlanması amaçlanmıştır. Bu araştırma açık ve kapalı uçlu anket sorularından oluşan bir anket uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda genel olarak şehir ile üniversite arasında olumlu bir etkileşim olduğu halkın üniversiteden ve öğrencilerden memnun olduğu ve üniversitenin şehri büyüme ve gelişme yönünden olumlu olarak etkilediği tespit edilmiştir.

Ergun (2014), literatürde sayıca fazla olan üniversitelerin şehirlere olan ekonomik katkılarını ele alan çalışmalardan ziyade şehre hareket getiren ve canlanmayı sağlayan temel faktör olan öğrencilerin görüş ve değerlendirilmelerini incelemiştir. Bu bağlamda Burdur şehrinin ve bu şehirde kurulmuş olan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinin öğrenciler tarafından nasıl algılandığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında anket yöntemi kullanılmış ve tesadüfi örnekleme yöntemi ile 1134 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda Burdur'da sosyal ve kültürel mekânlarının yetersizliği, yöre halkının olumsuz davranışları, üniversite yerleşkesinin şehir merkezine uzaklığı gibi sorunlar yüzünden öğrencilerin üniversiteye karşı olumsuz fikirlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Saatci vd. (2015), Bursa'nın Harmancık ilçesindeki meslek yüksekokulunun ilçe halkı tarafından nasıl algılandığı tespit etmeye çalışmışlardır. İlçe halkının meslek yüksekokuluna ilişkin fikirleri ekonomik katkı, bölgesel imaj ve sosyal etki kategorilerinde ele alınarak incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular anket uygulama ve yüz yüze görüşme yöntemi ile elde edilmiş ve sonuç olarak bölge halkının üniversiteye bakış açısının olumlu yönde olduğu tespit edilmiştir.

Yavuzçehre (2016), üniversitelerin kuruldukları şehirlere olan demografik, ekonomik, mekânsal, sosyal, kültürel yapıya katkıları ve sanayinin gelişimine etkileri daha geniş bir açıdan ele almış ve Denizli şehri ve Pamukkale üniversitesi özelinde incelemiştir. Araştırma sonucunda üniversitenin personeli ve öğrencileri ile Denizli'nin demografik yapısına hem nitel hem nicel olarak pozitif katkılar sağladığı tespit edilmiştir. PAÜ, gerek istihdam oluşturma gerekse gelir ve giderleri ile şehir ekonomisinde önemli bir role sahip olmuştur. Üniversite şehrin kalkınmasında önemli bir aktör olurken aynı şekilde şehir de PAÜ'nün büyümesine ve alt yapının oluşmasına önemli katkılar sağlamıştır.

Uygun vd. (2016), Aksaray ili ve Aksaray Üniversitesi'nin ve öğrencilerinin şehre olan sosyo-ekonomik, kültürel ve çevresel etkilerine yönelik yöre halkının üniversiteye bakış açısını bazı kişisel özelliklere dayandırarak incelemişlerdir. Araştırmada elde edilen veriler nicel metot temel alınarak daha önce literatürde kullanılan geçerlik ve güvenilirlikleri önceden tespit edilmiş ölçeklerden yararlanılarak hazırlanan anketlerden sağlanmıştır. Anketler Aksaray evreninde 634 kişiden oluşan yöre halkına uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda yöre halkının üniversitenin ve öğrencilerinin etkilerine yönelik bakış açılarının ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler olmak üzere üç boyuttan oluştuğu tespit edilmiştir. Halkın üniversiteye yönelik algılarında olumsuz durumlar söz konusu olsa da genel olarak yöre halkının üniversite hakkındaki fikirlerinin olumlu olduğu ortaya konulmuştur.

Dursun vd. (2016), büyük şehirlerde kurulmuş köklü üniversitelerin şehrin yalnızca sosyal ve kültürel yönden değil ekonomik, teknolojik ve daha birçok yönden şehrin kendini geliştirmesine katkı sağladığını savunmuşlardır. Bu noktadan hareketle bu çalışmada Ankara'da okuyan öğrencilerin şehri nasıl algıladıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler 6 aşamadan oluşan bir anketin Ankara,

Gazi, ODTÜ, Bilkent, Hacettepe, Yıldırım Beyazıt ve Turgut Özal Üniversitelerinde okuyan 968 üniversite öğrencisine uygulanması ile elde edilmiştir. Araştırma sonucunda Anakara fiziki şartları, şehir yapısı ve belediyecilik hizmetleri açısından olumlu olarak algılanmasa da öğrenciler tarafından, dışa açık, gelişmiş, modern, güvenli ve sakin bir şehir olarak değerlendirilmiştir. Fakat Ankara halkı öğrenciler gözünde çok kötü bir imaj oluşturmuşlardır.

Arslan (2016), Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerini kapsayan bir araştırma yapmıştır. Çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin okudukları şehirlerde şehir ile kurduğu ilişkilerin ekonomik ve sosyal boyutları incelenerek ele alınmıştır. Araştırmada elde edilen veriler anket doldurma yöntemi ile elde edilmiş ve 630 öğrenciye anket uygulanmıştır. Elde edilen veriler ankete katılan öğrencilerin üniversiteden memnuniyet ve memnuniyetsizlik durumları tespit edilmesi hedeflenmiştir. Yapılan araştırma sonucunda tespit edilen sorunların öğrencilerin üniversite tercihi yaparken tercihlerini etkileyecek derecede olduğu tespit edilmiştir.

Sankır vd. (2016), “Zonguldak-Bülent Ecevit Üniversitesi Etkileşimi: Üniversitenin Şehre Olan Etkileri ve Şehrin Üniversite Algısı” adlı çalışmalarında daha önceki çalışmalarından farklı olarak yapmış oldukları anket uygulamasının yanında, STK ve Kamu kurum ve kuruluşları da araştırmaya dahil edilmiş ve daha önce yapılan çalışma çok boyutlu hale getirilmiştir.

Onsekiz ve Atmaca. (2016), üniversite nüfusunun şehre olan etkisini, artan şehir nüfusunun konut sorununu ortaya çıkarmasını, nüfus miktarının yapılan konut sayısındaki değişimlere etkisini, hali hazırdaki konutlarda meydana gelen değişimleri incelemiştir.

Küçükçaylı ve Telli, (2017) Burdur ili Ağlasun ilçesinde yaşayan yöre sakinlerinin Ağlasun Meslek Yüksekokuluna yönelik düşüncelerini ekonomik, kültürel, sosyal ve bölgesel imaj açısından tespit etmeye çalışmışlardır. Araştırmanın evreni Ağlasun yöre halkından oluşmuştur: Elde edilen veriler yüz yüze görüşülerek anket doldurma yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre Ağlasun halkının meslek yüksekokuluna karşı sosyal etki ve yöresel imaj açısından olumlu düşüncelere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Onsekiz (2018) üniversitelerin şehirlere olan etkilerini şehrin hangi bileşenlerinin odağında gerçekleştiğini hangi boyutları ile ele alınarak incelendiğini, inceleme alanının

hangi yönde seyrettiğini literatür taraması üzerinden analiz etmiştir. Bu alanda yapılan çalışmalar araştırılarak üniversite- şehir etkileşimi sosyal, mekânsal ve ekonomik boyutlar üzerinden incelenmiştir. Literatür taraması sonucunda yapılan çalışmaların çoğunun üniversite şehir etkileşiminin ekonomik ve sosyal boyutu ile ilgili olarak ele alındığı görülmüştür.

3.4. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Bu tezin amacı üniversite şehir ilişkisini inceleyerek üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin en genç üniversitelerinden biri olan Bayburt üniversitesi ve Bayburt ili örnek olarak alınmıştır. Bu kapsamda geliştirilen hipotezler aşağıda sunulmaktadır.

H1: Cinsiyete göre üniversitenin şehre olan etkilerine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1a: Cinsiyete göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1b: Cinsiyete göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1c: Cinsiyete göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1d: Cinsiyete göre üniversitenin sosyo-kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1e: Cinsiyete göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H1f: Cinsiyete göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2: Medeni duruma göre üniversitenin şehre olan etkilerine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2a: Medeni duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2b: Medeni duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2c: Medeni duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2d: Medeni duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2e: Medeni duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H2f: Medeni duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3: Eğitim durumuna göre üniversitenin şehre olan etkilerine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3a: Eğitim duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3b: Eğitim duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3c: Eğitim duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3d: Eğitim duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3e: Eğitim duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H3f: Eğitim duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4: Gelir durumuna göre üniversitenin şehre olan etkilerine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4a: Gelir duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4b: Gelir duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4c: Gelir duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4d: Gelir duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4e: Gelir duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H4f: Gelir duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5: İkamet süresine göre üniversitenin şehre olan etkilerine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5a: İkamet süresine göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5b: İkamet süresine göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5c: İkamet süresine göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5d: İkamet süresine göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5e: İkamet süresine göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H5f: İkamet süresine göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.

H6: Katılımcıların üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin sosyo-kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H7: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin sosyo-kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H8: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin gelenek ve görenek açısından etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H9: Katılımcıların üniversitenin sosyo-kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H10: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

3.5. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmanın amaçları, araştırma soruları ve hipotezlerine uygun olarak, tanımlayıcı araştırma yöntemi benimsenmiş ve belirlenen değişkenler ile aralarındaki ilişkilerin birincil veriler kullanılarak ölçümüne karar verilmiştir. Anket formunun hazırlanması süreci bir sonraki bölümde detaylı şekilde sunulmaktadır.

3.6. ANKET FORMUNUN HAZIRLANMASI

Araştırma için belirlenen anket soruları 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm demografik özellikler değişkeni cinsiyet, ikamet süresi, meslek, eğitim, yaş ve katılımcıların aylık geliri gibi değişkenlerden oluşmaktadır. Ankete katılan cevaplayıcıların farklı gruplardan oluşmasına özen gösterilmiş ve kitleyi en iyi şekilde temsil edecek yüksek kabiliyetli bir örneklem oluşmasına dikkat edilmiştir. Anketin ikinci bölümü Bayburt halkının Bayburt Üniversitesi ile olan etkileşimini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Anketin son bölümü ise ankete katılan katılımcıların üniversiteye yönelik görüşlerinin ölçüldüğü 5'li Likert ölçeğine ait önermelerden oluşmaktadır. Bayburt halkı ile üniversite etkileşimine yönelik sorular halkın üniversite hakkında bilgileri, üniversitenin imkânlarından yararlanma, üniversite hakkında hangi kaynaklardan bilgi edinme ve üniversiteden beklentilerini ölçmeye yarayan sorulardan oluşmaktadır. Katılımcıların üniversiteye yönelik görüşlerinin ölçüldüğü 5'li Likert ölçeği kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum şeklinde yanıtlayabilecekleri önermelerden oluşmaktadır. Bu önermeler Bayburt Üniversitesi'nin Bayburt'a olan ekonomik etkisini, nüfus yoğunluğu üzerine etkisini, sosyo-kültürel değerler üzerine etkisini, gelenek ve göreneklerin değişimi üzerine olan etkisini, Bayburt'a sunulan hizmet ve olanakların etkisini ve son olarak üniversitenin çevresel düzenlemelere olan faydasını ölçmeye yönelik ifadelerden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan anket soruları literatürde geçerlik ve güvenilirlikleri önceden tespit edilmiş H. Sankır, E. Dirimeşe, A. Barutçu, F. Özdemir (2016) ve D. Taşçı,

E. Gökalp, E, Genç Kumtepe, A. T. Kumtepe. E, Toprak, B, T. Tosunoğlu, (2011) çalışmaları incelenerek hazırlanmıştır. Anketin ilk bölümünde yer alan sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik sorular Sankır vd.' (2016) çalışmasından alınmıştır. İkinci bölümde kullanılan anket soruları Taşvı vd. (2011) ile yine Sankır vd (2016) çalışmaları arasından benzer sorular seçilerek katılımcıların üniversite hakkındaki düşünceleri önermeler temelindeki toplumsal değişim potansiyelleri açısından ekonomik, nüfus, sosyo-kültürel, gelenek ve görenek, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişimler gibi altı farklı açıdan ele alınıp hazırlanmıştır. Anket toplam 22 soru ve 47 önermeden oluşmaktadır. Ayrıca anketin sonunda katılımcıların eklemek istedikleri düşüncelerine de yer verilmiştir. Bu düşünceler derlenip en çok değinilen konular bir bütün haline getirilerek çalışmaya eklenmiştir.

3.7. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEME SÜRECİ

Çalışmanın örneklem seçimi olasılıklı olmayan örneklem seçme yöntemlerinden kolayda örneklem yöntemi benimsenerek yüz yüze anket yoluyla katılımcılardan veri toplanmıştır.

3.8. VERİ TOPLAMA VE UYGULAMA

Üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileri ve Bayburt ilinde bir uygulama çalışması alan araştırmasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Veriler anket yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Uygulamada Bayburt kentinin kültürel, ekonomik ve sosyal yapısı ve Bayburt Üniversitesi'nin şehir ile olan iletişim boyutları incelenmiştir. Anket çalışması, esnafa, şehir halkına, şehirde yaşayan Bayburtlulara ve il dışından gelen çeşitli meslek gruplarına uygulanmıştır.

Anketler 10 Nisan 2018-15 Haziran 2018 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anket çalışması üniversitenin ana yerleşkesi olan Dede Korkut Külliyesi'nin bulunduğu esnafın yoğun olduğu yerlerde ve Genç Osman Mahallesi, Zahit Mahallesi Esentepe Mahallesi gibi yerleşkeye yakın olana mahallelerde ulaşılan 500 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen veriler, kişilerin anketleri kendilerinin okuyup, kendilerinin doldurdukları yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Bu bölgelerin seçilmesindeki temel amaç üniversite- şehir ilişkisinin

yaşandığı yoğun bölgeler olmasıdır. Daha önceden tespit edilen sayıda anket, yukarıda bahsedilen örneklem gruplarına uygulanmıştır.

3.9. ÖN ANALİZLER

Araştırmaya katılan 500 katılımcının 400'ü için sağlıklı veriler elde edilmiştir. Bazı anketlerin samimi doldurulmaması, çoğu soruların boş bırakılması gibi nedenlerden dolayı geri kalan verilerin güvenilirlik ve geçerliğinin yetersiz olduğu tespit edildiğinden analizden çıkarılmıştır. Çalışmada verinin hazır hale getirilmesi amacıyla bazı işlem ve analizler yapılmış ve tanımlayıcı istatistik uygulanmıştır. Bu kapsamda yapılanlar ve elde edilen bulgular sonraki bölümlerde detaylı bir şekilde sunulmaktadır.

3.9.1. Verilerin Girişi ve Hazırlanması

Anket soruları kodlanırken cinsiyet seçeneğinde erkek (1) kadın (2), yaş seçeneğinde (1) 20-25 ,(2) 26-30, (3) 31-35, (4) 36-40, (5) 41-45, (6) 46-50, (7) 50'den fazla, eğitim durumu seçeneğinde (1) İlkokul, (2) Ortaokul, (3) Lise, (4) Üniversite, (5) Lisansüstü, mesleğiniz var mı? (1) Evet, (2) hayır, Mesleğiniz seçeneğinde (1) Esnaf, (2) Emekli, (3) Ev Kadını (4) İşçi, (5) Serbest meslek, (6) Avukat, (7) Öğretmen, (8) Memur, (9) Doktor, (10) Güvenlik/Polis/Asker, (11) Özel sektör, (12) Bankacı (13) Hemşire, Medeni haliniz seçeneğinde, (1) Evli, (2) Bekâr, (3) Dul, Ortalama aylık hane geliri seçeneğinde, (1)500 -1000 TL, (2) 1001-1500 TL, (3) 1500-2000 TL, (4) 2001-2500 TL, (5) 2501-3000 TL, (6) 3001-3500 TL, (7) 3501-4000 TL, (8) 4001-4500 TL, (9) 4501-5000 TL, (10) 5501-6000 TL, (11) 6001 TL ve üzeri, Bayburt'ta ikamet süresi seçeneğinde, (1) 1-5 yıl, (2) 6-10 yıl, (3) 11-15, (4) 16-20, (5) 20'den fazla, Bugüne kadar Bayburt Üniversitesi'nin külliyesi ve/veya tesislerinden birinde buldunuz mu? seçeneğinde (1) evet, (2) Hayır, Evet ise seçeneğinde (1) Dede Korkut Külliyesi, (2) Bâberti Külliyesi, (3) konukevi şeklinde kodlanmıştır. Daha sonraki birden çok seçenekli sorular 1 den başlayarak soru sayısına göre kodlanmıştır. 5'li Likert ölçeğindeki cevaplar kesinlikle katılmıyorum=1, katılmıyorum=2, kısmen katılıyorum=3, katılıyorum=4, kesinlikle katılıyorum=5 şeklinde kodlanarak bilgisayara aktarılmıştır. Yanlış kodlama ve eksik veri durumunu kontrol etmek amacıyla frekans analizi yapılmıştır. Eksik veri oranında oldukça az olduğu tespit edilmiş ilgili eksik veri soru tipine göre ortalama ya da

mod değeri ile tamamlanmıştır. Toplanan veriler SPSS 21 programı kullanılarak gerekli kodlamalar yapıldıktan sonra analize hazır hale getirilmiştir.

3.9.2. Örneklemin Demografik Özellikleri

Ankette, örneklemin profilini görmek amacıyla tüketicilere ait demografik bilgilere ulaşmak amacı ile hazırlanmış sorulara yer verilmiştir. Bu sorular, tüketicinin cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi, meslek özellikleri, medeni halleri, geliri ve ikâmet sürelerini öğrenmeye ilişkin olarak hazırlanmıştır. Elde edilen verilere göre, katılımcıların demografik özelliklerine yönelik kişi sayıları ve yüzde dağılımları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyet Özellikleri

Özellikler	Kişi Sayısı (n)	Yüzde %
Cinsiyet		
Erkek	283	70,8
Kadın	117	29,3

Tabloda araştırmanın örneklemini oluşturan cevaplayıcıların cinsiyet dağılımı gösterilmektedir. Katılımcıların %70,8 i (283) Erkek ve % 29,3 ü (117) Kadın olarak gerçekleşmiştir. Katılımcı sayılarına bakınca kadınlar ve erkekler arasında büyük bir fark görülmektedir. Ankete katılan erkeklerin sayısı kadınlara göre oldukça yüksektir.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Özellikleri

Yaş	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
20-25	49	12,3
26-30	120	30
31-35	94	23,5
36-40	48	12
41-45	33	8,3
46-50	24	6
50 ve üzeri	32	8

Araştırmaya katılanların %30 oranla (120) önemli bir çoğunluğu 26-30 yaş aralığında ve %6 en düşük oranla ise 46-50 yaş aralığındadır. Bu oranlar katılımcıların çoğunlukla genç kişiler olduğunu göstermektedir. Diğer yaş gruplarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 3’de sunulmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Özellikleri

Eğitim düzeyi	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
İlkokul	28	7
Ortaokul	23	5,8
Lise	111	27,8
Lisans	220	55
Lisans Üstü	18	4,5

Araştırmaya katılanların eğitim durumlarına bakıldığında %55nin (220) üniversite mezunu oldukları, geri kalan bölümünün sırasıyla 27,8 (111) lise, ilkokul %7sini (23) ortaokul %5,8 ini (23) ve %4,5 ini (18) Lisansüstü katılımcılar oluşturmaktadır. Ankete katılanların yarısından fazlasının lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Meslek özellikleri

Meslek	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
Esnaf	55	13,8
Emekli	9	2,3
Ev Kadını	40	10
İşçi	26	6,5
Serbest Meslek	20	5
Avukat	1	0,3
Öğretmen	41	10,3
Memur	96	24
Doktor	5	1,3
Güvenlik/Polis/Asker	29	7,3
Özel Sektör	55	13,8
Bankacı	1	0,3
Hemşire	22	5,5

Ankete katılan kişilerin meslek gruplarına bakıldığında memurların %24'lük (96) bir katılımla örneklemin en yüksek katılım oranına sahip oldukları görülmektedir. Memurları %13'lük (55) katılımları ile aynı orana sahip esnaf ve özel sektör çalışanları takip etmektedir. Anketlerde veri girişi yapılırken bazı esnafın da kendilerini özel sektör grubuna dâhil ettikleri görülmüştür. Katılımcılar arasında özel meslek grupları içinde öğretmenlik %10,3 gibi (41) bir oranla, ankete katılan ev kadınları (%10, 40) ile birbirlerine oldukça yakın sonuçlar göstermektedir. Daha sonra bu grupları sırasıyla %7,3 (29) ile Güvenlik/Polis/Asker, %6,5 (26) ile işçi, %5,5 (22) ile hemşire, %2,3 (9) ile emekli, %1,3 (5) ile doktor takip etmektedir. Araştırmaya özel meslek gruplarından sadece 1 avukat ve 1 bankacı katılmıştır.

Tablo 6. Katılımcıların Medeni Hal Durumları

Medeni Hal	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
Evli	276	69
Bekâr	120	30
Dul	4	1

Ankete katılanların %69 u (276) evli, %30'unun (120) bekâr, %1'lik bir kısmının da dul olduğu görülmektedir. Bu anlamda ankete katılan kişilerin büyük bir çoğunluğunun evli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 7: Katılımcıların Gelir özellikleri

Gelir	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
500-1000	18	4,5
1001-1500	30	7,5
1501-2000	66	16,5
2001-2500	48	12
2501-3000	44	11
3001-3500	55	13,8
3501-4000	30	7,5
4501-5000	31	7,8
5001-5500	38	9,5
5501-6000	10	2,5
6001 ve üzeri	30	7,5

Ankete katılan bireylerin gelir durumuna bakıldığında birinci sırada %16,5 (66) ile 1500-2000 TL arası, ikinci sırada %13,8 (55) ile 3001-3500 TL arası, üçüncü sırada %12 (48) ile 2001-2500 TL arası gelire sahip olanların geldiği görülmektedir. 500-1000 TL arası gelir ise % 4,5 (18) oranla son sırada yer almaktadır. Tabloya bakıldığında katılımcıların çoğunluğunu orta gelir grubunun oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 8. Katılımcıların İkamet özellikleri

İkamet	Kişi sayısı (n)	Yüzde %
1--5	102	25,3
6--10	38	9,5
11--15	14	3,5
16--20	17	4,3
20 ve Üzeri	230	57,5

Ankete katılan bireylerin Bayburt'ta yaşama süresine bakınca ilk sırada %57,5 (230) ile 20 yıl ve daha üzeri olduğu görülmektedir. Bu süreyi %25,3 (102) ile 1-5 yıl arası takip etmektedir. Üçüncü sırada ise %9,5 (38) ile 6-10 yıl gelmektedir. Bu sonuçlar göz önüne alındığında ankete katılanların büyük bir çoğunluğunun uzun süredir Bayburt'ta yaşayanlardan oluştuğu görülmektedir. Bayburt Üniversitesi'nin kuruluşunun 10 yılın üzerinde olduğu dikkate alındığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun Bayburt Üniversitesi etkileşim içerisinde olduğu söylenebilir.

3.9.3. Bağımsızlık Kontrolü

Çalışmada katılımcıların, ankette yer alan sorular birbirinden bağımsız değerlendirip/değerlendiremediklerini ortaya koymak amacıyla Ki-kare analizi yapılmıştır (Kavak, 2013: 252). Ki-kare analizi sonuçlarına (Tablo 9) göre, katılımcıların cevap seçeneklerini %95 güvenilirlik düzeyinde anlamlı olarak birbirlerinden ayırt ettikleri söylenebilmektedir.

Tablo 9. Bağımsızlık Testi (Ki-kare analizi) Sonuçları

İfadeler	Ki kare	p*
EKO1- Üniversite, Bayburtun ekonomik yaşamını olumlu etkilemiştir	126,975 ^a	,000
EKO2-Üniversite sayesinde Bayburt'ta yeni iş yerleri (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) ve yeni meslek alanları ortaya çıkmıştır	221,200 ^a	,000
EKO3-Üniversite, ev ve işyeri kiralarının artmasına neden olmuştur	211,250 ^a	,000
EKO4-Üniversite, genel olarak mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasına neden olmuştur	44,475 ^a	,000
EKO5-Üniversite, işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur	35,975 ^a	,000
EKO6-Bayburt halkı üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadır	94,000 ^a	,000
NÜFUS7-Üniversiteye gelen öğrenci sayısı artmalıdır	102,575 ^a	,000
NÜFUS8-Üniversite, Bayburt dışına göçü azaltmıştır	104,050 ^a	,000
NÜFUS9-Bayburt halkı üniversite sayesinde şehrin büyümesinden ve gelişmesinden memnundur	70,825 ^a	,000
NÜFUS10-Üniversite, Bayburt'un nüfusunu arttırmıştır	59,425 ^a	,000
NÜFUS11-Üniversite sayesinde şehrin nüfusunun artması beraberinde karmaşaya neden olmaktadır	57,525 ^a	,000
SK12-Üniversite, şehrin sorunlarına yönelik politikalar üretmektedir	101,350 ^a	,000
SK13-Üniversite, kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunmaktadır	62,925 ^a	,000
SK14-Üniversite, halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi kültürel etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir	187,300 ^a	,000
SK15-Üniversite ve üniversite tarafından yapılan etkinlikler, Bayburt halkı tarafından yeterince takip edilmemektedir	114,450 ^a	,000
SK16-Üniversite, Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına neden olmuştur	95,925 ^a	,000
SK17-Üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekanları artırılmalıdır	56,675 ^a	,000
SK18-Üniversite, şehre sosyal ve kültürel bir canlılık getirmiştir	116,575 ^a	,000
GG19-Üniversite, Bayburt halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir	111,475 ^a	,000
GG20-Üniversite Bayburt'ta modern yaşamın gelişmesine olumlu katkıda bulunmuştur	46,225 ^a	,000
GG21-Ailelerin yaşadığı yerleşim yerlerinde veya yakınlarında öğrencilere ev kiralanmamalıdır	83,725 ^a	,000
GG22-Bir öğrenciyle komşuluk yapmak beni rahatsız etmez	106,300 ^a	,000
GG23-Üniversite, öğrencisi ve çalışanlarıyla birlikte çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkıları sağlamaktadır	116,975 ^a	,000
GG24-Üniversite, Bayburt'ta toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmuştur	55,450 ^a	,000

Tablo 9. (Devamı)

GG25-Öğrencilerin tutum ve davranışları, giyim ve alışkanlıkları kültürel ve sosyal değerlere uymamaktadır	30,175 ^a	,000
GG26-Bayburt dışından gelen üniversite öğrencileri halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulunmaktadır	99,825 ^a	,000
GG27-Üniversite, Bayburt'ta yaşayan gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumunu olumlu yönde değiştirmiştir	119,525 ^a	,000
GG28-Üniversite öğrencileri sadece üniversite yurtlarında kalmalıdır	98,125 ^a	,000
HVO29-Üniversite, Bayburt'ta yaşayanların modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu etkide bulunmuştur	42,800 ^a	,000
HVO30-Bayburt Üniversitesi her açıdan hızla gelişen bir üniversitedir	133,525 ^a	,000
HVO31-Eğer üniversitenin yerel radyo ve televizyon kanalı olsaydı üniversiteden ve etkinliklerinden daha fazla haberdar olmamı sağlardı	94,325 ^a	,000
HVO32-Üniversite'nin Bayburt'a olumlu hiçbir katkısı yoktur	219,675 ^a	,000
HVO33-Üniversite Doğu Karadeniz'deki diğer üniversitelere göre daha gelişmiş ve niteliklidir	202,300 ^a	,000
HVO34-Halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal sergiler gibi kültürel etkinliklerin daha fazla düzenlenmesi üniversitenin tanıtılmasına katkı sağlayacaktır	129,875 ^a	,000
HVO35-Üniversite, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapmakta ve paylaşmaktadır	129,575 ^a	,000
HVO36-Üniversite yaptığı bilimsel araştırmalarla şehrin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır	102,750 ^a	,000
HVO37-Üniversitenin bölümleri, etkinlikleri, çalışmaları Bayburt halkı arasında yeterince bilinmemektedir	105,525 ^a	,000
HVO38-Bayburt halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğünün ve geliştiğinin farkındadır	120,550 ^a	,000
HVO39-Üniversitede güncel gelişmeleri hedef alan fakülte ve bölümler açılmaktadır	95,275 ^a	,000
HVO40-Üniversite, şehre duyarlıdır	128,575 ^a	,000
CD41-Üniversite öğrencilerinin sayısının artması trafik sorununa neden olmaktadır	184,450 ^a	,000
CD42-Üniversite sayesinde şehirdeki ulaşım imkânları gelişmiş ve iyileşmiştir	38,875 ^a	,000
CD43-Üniversite, yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağlamaktadır	30,025 ^a	,000
CD44-Üniversite, şehrin dışında yer almalıdır	7,825 ^a	,098
CD45-Üniversitenin büyümesi sayesinde Bayburt da büyüyüp gelişmektedir	65,725 ^a	,000
CD46-Üniversite, Bayburt'un yurtiçi ve yurtdışı tanıtımında önemli katkılar sağlamaktadır	74,875 ^a	,000
CD47-Üniversite, şehrin hızlı büyümesindeki en önemli faktördür	36,550 ^a	,000

3.9.4. Güvenilirlik Analizi

Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerinin test edilmesinde Cronbach alfa değerlerine hesaplanarak incelenmiştir. Cronbach alfa sonuçları Tablo 10'da, sunulmaktadır. Sosyal bilimlerdeki araştırmalarda Cronbach alfa değerinin kabul edilebilir aralığı genel olarak 0.70-0.95 aralığı kabul edilmektedir (Nunnally ve Bernstein, 1994; Hair vd., 2010: 125). Ancak Cronbach alfa değeri, ölçekte yer alan madde sayısından ve örneklem sayısından önemli ölçüde etkilenmektedir. Ölçekte yer alan ifade sayısı arttıkça Cronbach alfa değeri de artma eğilimi göstermektedir (Nunnally ve Bernstein, 1994; Streiner, 2003). Bu kapsamda bazı araştırmacılar kabul edilir değeri 0.50 olduğunu ifade etmektedir (George ve Mallery, 2003; DeVellis, 2011).

Tablo 10'da görüldüğü üzere, ekonomik özellikler (0.714), sosyal kültürel özellikler (0.755), hizmet ve olanaklara ilişkin özellikler (0.718) ile ilgili ölçeklerin Cronbach değerlerinin önerilen 0.70 değerinin üzerindedir (Hair vd., 2010: 125). Çevresel özellikler ile ilgili ölçeğin değeri (0.643) de kabul edilebilir aralıkta olduğu söylenebilmektedir. Diğer taraftan nüfus özellikleri (0.471) ve gelenek görenek özellikleri (0.496) ölçeklerinin Cronbach alfa değerlerinin önerilen değerin altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 10. Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Cronbach Alfa
EKO	,714
NFS	,471
SK	,755
GG	,496
HVO	,718
CD	,643

Önerilen değerin altında değere sahip olan ölçeklerle (çevresel özellikler, nüfus özellikleri ve gelenek görenek özellikleri) ilgili bulgular detaylı incelenmiştir. Bulgulara göre çevresel özellikler ile ilgili ölçekte CD44 ifadesinin silinmesi durumunda Cronbach alfa değerinin arttığı (0.714) olduğu, nüfus özellikleri ile ilgili ölçekte NÜFUS11 ifadesinin silinmesi durumunda değerin (0.593) arttığı ve gelenek görenek özellikleri

ilgili ölçekte GG21 ifadesinin silinmesi ile değerin (0.538) arttığı gözlenmiştir. İfadelerin silinmesi ile elde edilen değerlerin kabul edilebilir düzeyin üstünde olması nedeniyle, ilgili ifadelerin analiz dışı bırakılmasına karar verilmiştir.

Tablo 11. Çevresel Etkiyi Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları

İfadeler (Çevresel)	Güvenilirlik (Cronbach Alfa)	
	Ölçek	Madde çıkarıldığında alfa
	0,643	
CD41		0,687
CD42		0,575
CD43		0,536
CD44		0,714
CD45		0,568
CD46		0,558
CD47		0,561

Tablo 12. Nüfus üzerindeki etkiyi i Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları

İfadeler (Nüfus)	Güvenilirlik (Cronbach Alfa)	
	Ölçek	Madde çıkarıldığında alfa
	,471	
NÜFUS7		0,481
NÜFUS8		0,371
NÜFUS9		0,269
NÜFUS10		0,284
NÜFUS11		0,593

Tablo 13. Gelenek ve görenekler üzerindeki etkiyi Ölçmede Kullanılan Ölçeğin Güvenilirlik Sonuçları

İfadeler (Gelenek ve Görenek)	Güvenilirlik (Cronbach Alfa)	
	Ölçek	Madde çıkarıldığında alfa
	0,496	
GG19		0,45
GG20		0,429
GG21		0,538
GG22		0,501
GG23		0,423
GG24		0,472
GG25		0,474
GG26		0,451
GG27		0,416
GG28		0,526

3.9.5. Tanımlayıcı İstatistik ve Normallik Durumunun Test Edilmesi

Bu bölümde analizlere geçilmeden önce soru kâğıdında yer alan ifadeler verilmiş olan cevapların durumunu incelemek amacıyla tanımlayıcı istatistikler (ortalama, standart sapma, basıklık ve çarpıklık) çıkarılmış ve incelenmiştir.

İstatiksel çalışmalarda bazı testlerin uygulanabilmesi için verinin dağılımının normal dağılıma uygun olması gerekmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Normal dağılım durumunun belirlenmesinde, çarpıklık ve basıklık değerleri incelenebilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Söz konusu değerler ± 2 aralığında olduğunda, verinin normal dağıldığı söylenebilmektedir (Shao, 2002: 424-426).

Çalışmada kullanılan ölçekte farklı özellikleri ölçen 47 soru katılımcılara yöneltilmiştir. Sorulara ilişkin Ekonomik özellikler için “EKO” nüfus özellikleri için “NFS”, sosyal kültürel özellikler için “SK” gelenek görenek özellikleri için “GG” hizmet ve olanaklara ilişkin özellikler için “HVO” ve çevresel özelliklere ilişkin olarak “CD” kodları belirlenmiştir. Anket formunda yer alana ifadeler için tanımlayıcı istatistik değerleri Tablo 14’de sunulmaktadır. Tablo 14’den de anlaşıldığı üzere, hiçbir madde için normal dağılıma aykırı basıklık ve çarpıklık değeri saptanmamıştır. Dolayısıyla tüm ifadelerin normal dağılım gösterdiği söylenebilmektedir.

Tablo 14. Anket Formunda Yer Alan Sorulara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

İfadeler	Minimum değer	Maksimum değer	Ortalama	Standart sapma	Çarpıklık	Basıklık
EKO1	1	5	3,7325	1,29233	-0,829	-0,313
EKO2	1	5	3,9775	1,21478	-1,154	0,381
EKO3	1	5	3,92	1,2953	-1,082	0,079
EKO4	1	5	3,4425	1,30996	-0,321	-1,057
EKO5	1	5	2,8725	1,27094	0,116	-0,94
EKO6	1	5	3,35	1,17514	-0,363	-0,525
NFS7	1	5	3,6375	1,40214	-0,679	-0,836
NFS8	1	5	2,4925	1,14158	0,537	-0,356
NFS9	1	5	3,065	1,23677	-0,172	-0,798
NFS10	1	5	3,4975	1,27044	-0,518	-0,737
NFS11	1	5	2,5475	1,25166	0,474	-0,77
SK12	1	5	2,5025	1,17193	0,557	-0,35
SK13	1	5	2,915	1,16884	-0,023	-0,81
SK14	1	5	3,88	1,17005	-1,077	0,425
SK15	1	5	3,6325	1,17084	-0,713	-0,197
SK16	1	5	3,175	1,14571	-0,176	-0,582
SK17	1	5	3,4575	1,27957	-0,406	-0,835
SK18	1	5	3,6625	1,19673	-0,657	-0,297
GG19	1	5	3,085	1,13622	-0,25	-0,542
GG20	1	5	3,1525	1,26421	-0,192	-0,879
GG21	1	5	2,405	1,37503	0,673	-0,787
GG22	1	5	3,665	1,29498	-0,792	-0,424
GG23	1	5	3,4275	1,12602	-0,401	-0,359
GG24	1	5	2,8625	1,26594	0,231	-0,855
GG25	1	5	3,0225	1,29854	0,062	-1,02
GG26	1	5	3,015	1,1371	-0,05	-0,592
GG27	1	5	3,555	1,10681	-0,513	-0,263
GG28	1	5	2,3975	1,38719	0,729	-0,743
HVO29	1	5	3,045	1,23968	-0,109	-0,892
HVO30	1	5	2,965	1,08938	-0,047	-0,445
HVO31	1	5	3,545	1,17534	-0,546	-0,415
HVO32	1	5	1,995	1,11494	1,122	0,58
HVO33	1	5	2,165	1,08199	0,98	0,46
HVO34	1	5	3,76	1,13164	-0,728	-0,152
HVO35	1	5	2,985	1,0524	-0,022	-0,466
HVO36	1	5	2,9125	1,13272	0,048	-0,579
HVO37	1	5	3,5675	1,19332	-0,681	-0,297
HVO38	1	5	3,29	1,09951	-0,378	-0,375
HVO39	1	5	3,2575	1,15305	-0,062	-0,71
HVO40	1	5	3,14	1,12185	-0,107	-0,471
CD41	1	5	2,14	1,16352	1,059	0,417
CD42	1	5	2,775	1,25576	0,282	-0,913
CD43	1	5	2,9675	1,26509	0,069	-0,966
CD44	1	5	3,1625	1,42695	-0,127	-1,294
CD45	1	5	3,385	1,25128	-0,389	-0,721
CD46	1	5	3,01	1,15466	0,059	-0,718
CD47	1	5	3,285	1,30884	-0,229	-0,994

3.10. VERİ ANALİZİ

Çalışmada öncelikle anket formunda sorulan ifadelerle yönelik düşüncelerin genel durumunu ortaya koymak amacıyla Frekans analizi yapılmıştır. Daha sonrasında hipotezlerin test etmek amacıyla Bağımsız Örneklem T testi, ANOVA ve Regresyon Analizi kullanılarak veriler analiz edilmiştir.

3.10.1. Araştırmanın Bulguları

Bir önceki bölümde bahsedilen analizlerden elde edilen bulgular bu başlık altında sırasıyla sunulmaktadır.

3.10.1.1. Frekans Analizi Bulguları

Katılımcıların ölçülmek istenen özelliklere ilişkin vermiş oldukları cevapların dağılımını aşağıda verilmektedir.

Tablo 15. Bugüne kadar Bayburt Üniversitesi'nin külliyesi ve/veya tesislerinden birinde bulunma durumuna ait frekans tablosu

	n	%
Evet	250	62,5
Hayır	150	37,5
Evet cevabını verenlerden		
Dede korkut külliyesinde bulunanlar	135	38
Baberti Külliyesinde bulunanlar	81	23
Konuk evinde bulunanlar	143	40

Katılımcıların beyanına göre 250 (%62,6) kişi üniversite külliyesi veya tesislerinde bulunmuşken 150 (%37,5) kişi üniversite külliyesi veya tesislerinde bulunmamıştır. Evet cevabı veren 250 katılımcının içerisinde 135 katılımcı Dede Korkut külliyesi'nde 81 katılımcı Baberti Külliyesi'nde 143 katılımcı ise Konukevi'nde bulunmuştur. İstatistiklere bakıldığından iki ya da üç birimde bulunan katılımcıların olduğu da görülmektedir.

Tablo 16. Bayburt Üniversitesi ile ilgili bilgi edinilen kaynaklara ait frekans tablosu

	n	%
Üniversitenin Düzenlediği Sosyal, Kültürel, Sanatsal ve Bilimsel Etkinilerden	90	22,5
Yerel ve Ulusal Basından	105	26,3
Bayburt Üniversitesi Öğrencilerinden	124	31
Bayburt Üniversitesi Çalışanları	82	20,05
İnternet Sitelerinden	102	25,5
Sosyal medyadan	112	28
Tv ve Radyo Kanallarından	19	4,8
Bayburt Üniversitesi hakkında bilgim yok	96	24

Katılımcılara Bayburt Üniversitesi ile ilgili bilgi veya haberleri nerden aldıkları sorulmuş katılımcıların %31'i öğrencilerden duyduğunu, %28'i sosyal medyadan, %26,3 ü ise yerel ve ulusal basından duyduğunu ifade etmiştir. En düşük oran ise % 4,8 ile Tv ve radyo kanallarından duyan katılımcılarda gerçekleşmiştir.

Tablo 17. Yerel basının üniversite hakkındaki gelişmeleri, haberleri ve bilgileri vermesini yeterli buluyor musunuz?

	n	%
Evet	39	9,8
Hayır	196	49
Kısmen	165	41,3

Yaklaşık olarak katılımcıların %90'ı yerel basının üniversiteye ait vermiş olduğu bilgileri yeterli bulmazken katılımcıların %10'luk kısmı ise yeterli bulmaktadır. Katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu yerel basının üniversite ile ilgili gelişmeleri, haberleri ve bilgileri vermesini yeterli bulmamaktadır.

Tablo 18. Bayburt Üniversitesinde Eğitim Gören Bir Yakınınız/Akrabanız var mı?

	n	%
Evet	168	42
Hayır	232	58

Katılımcıların bu soruya vermiş olduğu cevapların oranına bakıldığında %58 (232) ile yarından fazlasının Bayburt Üniversitesi'nde öğrenim gören bir yakınının ve akrabasının olmadığı görülmektedir. %42'sin de (162) bu soruya evet cevabı verdiği görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun bu soruya hayır cevabı vermiş olması üniversite ile doğrudan bir bağlantılarının olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 19. Çocuğunuzun veya bir yakınınızın Bayburt Üniversitesi'nde yükseköğrenim görmesini ister misiniz?

	n	%
Evet	205	51,3
Hayır	195	48,8

Katılımcıların bu soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %51,3 (205) ile evet ilk sırada yer alırken hayır cevabı ise %48,8 (195) ile ikinci sırada yer almaktadır. Oranlar göz önüne alındığında ise evet ile hayır cevabını verenlerin arasında çok az bir fark olduğu görülmektedir.

Tablo 20. Çocuğunuzun veya bir yakınınızın hangi nedenlerle BÜ'de yükseköğrenim görmesini istersiniz?

	n	%
Başka bir şehirde okumasını istemediğim için	112	28
Maddi durumumuz başka bir şehirde okutmaya el vermediği için	42	10,5
Üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin iyi olmasından dolayı	10	2,5
Üniversitenin gelişmeye açık oluşu	54	13,5
Üniversitenin kültürel, sosyal ve sanatsal etkinliklerinden dolayı	3	0,8
Diğer	31	7,8

Araştırmaya katılanların bu soruya verdikleri cevapların oranına bakıldığında“ Başka bir şehirde okumasını istemediğim için” cevabının %28 (112) ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. “ Üniversitenin gelişmeye açık oluşu “ cevabı %13,5 (54) ile ikinci sırada yer almaktadır. “Maddi durumumuz başka bir şehirde okutmaya el vermediği için” cevabı ise %10,5 (42) oranı ile üçüncü sırada gelirken diğer cevabı verenlerin oranı %7,5 (31) ile dördüncü sırada yer almaktadır. Üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin iyi olmasından dolayı cevabını verenlerin oranı %2,5 (10) ile beşinci sırada, Üniversitenin

kültürel, sosyal ve sanatsal etkinliklerinden dolayı diyenlerin oranı % 0,8 (3) ile son sırada yer almaktadır. Bu sonuçlara bakıldığında Bayburt halkının birçoğunun çocuğunu başka memlekete okumaya göndermek istemediği anlaşılmaktadır. Öte yandan Üniversitenin gelişmeye açık oluşu fikri katılımcıların üniversitenin genel durumuna yönelik olumlu bir düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Fakat bunun yanında üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin iyi olması düşüncesi de düşük bir orana sahiptir.

Tablo 21. Çocuğunuzun veya başka bir yakınınızın hangi nedenlerle BÜ'de yükseköğrenim görmesini istemezsiniz?

	n	%
Üniversite hakkında yeterli bilgim olmadığı için	30	7,5
Üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin yetersiz olduğuna inanıyorum	86	21,5
Üniversitenin Akademik personelinin yeterli olduğuna inanmıyorum	51	12,8
Bu şehrin kısıtlı olanaklara sahip olmasından dolayı	78	19,5
BÜ dışında daha kaliteli üniversiteler olduğu için	74	18,5

Katılımcıların bu soruya vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada %21 (86) ile Üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin yetersiz olduğuna inanıyorum cevabı gelmektedir. Bunu %19,5 (78) ile Bu şehrin kısıtlı olanaklara sahip olmasından dolayı diyen katılımcılar takip etmektedir. BÜ dışında daha kaliteli üniversiteler olduğu için diyen katılımcılar %18,5 (74) ile üçüncü sırada yer almaktadır. Dördüncü sırada Üniversitenin Akademik personelinin yeterli olduğuna inanmıyorum katılımcılar %12,8 (51) ile yer alırken, %7,5 (30) ile Üniversite hakkında yeterli bilgim olmadığı için diyenler son sırada yer almaktadır. Bu veriler çerçevesinde katılımcıların büyük bir çoğunluğu çocuklarının ya da bir yakınlarının Bayburt Üniversitesi'nde öğrenim görmesini istememelerinin sebebini üniversitenin kalitesinin ve niteliklerinin yetersiz olmasına bağlamaktadırlar. Şehrin kısıtlı imkânlarla sahip olması da üniversite açısından bir dezavantaj sağlamaktadır. Ayrıca katılımcılar Bayburt Üniversitesi'nin dışında daha kaliteli üniversiteler olduğunu ve üniversitenin akademik personelinin yeterli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 22. Bayburt Üniversitesi'nde Çalışan bir yakınınız/ akrabanız var mı?

	n	%
Evet	98	24,5
Hayır	302	75,5

Ankete katılanlar %75,5 (302) hayır cevabı vererek Bayburt Üniversitesi'nde Çalışan bir yakını ve akrabası olmadığını söylemiştir. Evet cevabını verenlerin oranı ise %24,5 (98)tur. Katılımcıların önemli bir çoğunluğunun Bayburt Üniversitesi'nde Çalışan bir yakını ve akrabası bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 23. Bayburt Üniversitesi'nden beklentileriniz nelerdir?

	n	%
Yaptığı bilimsel çalışmalarla şehrin adını duyurması	167	41,8
Şehrin imajına katkı sağlaması	150	37,5
Yerel yönetimlerle daha çok işbirliği yaparak şehrin gelişimine katkıda bulunması	160	40
Şehrin temel sorunlarına yönelik politikalar üretmesi	130	32,5
Şehre daha çok öğrenci çekmesi	106	26,5
Üniversite bünyesinde daha çok iş olanağı sağlaması	88	22
Türkiye'nin sayılı üniversiteler arasına girmesi	147	36,8
Daha çok sanatsal, sportif, sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemesi	119	29,8

Ankete katılan katılımcıların bu soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında; birinci sırada %41 (167) ile Yaptığı bilimsel çalışmalarla şehrin adını duyurması cevabını verdiklerini, bunu takiben %40 (160) ile Yerel yönetimlerle daha çok işbirliği yaparak şehrin gelişimine katkıda bulunması, % (150) ile Şehrin imajına katkı sağlaması cevabı geldiği ve bunu diğer yanıtların takip ettiği görülmektedir. Üniversite bünyesinde daha çok iş olanağı sağlaması cevabı ise % 22 (88) ile son sırada yer almaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde katılımcıların büyük bir çoğunluğu üniversiteyi bir iş kapısı olarak görmemektedir. Katılımcıların ankete vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda bakıldığında beklentinin Üniversitenin yaptığı bilimsel çalışmalarla şehrin adını duyurması, yerel yönetimlerle daha çok işbirliği yaparak şehrin gelişimine katkıda bulunması ve şehrin imajına katkı sağlaması ile Türkiye'nin sayılı

üniversiteler arasına girmesi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum halkın Bayburt'a sahip çıktığını göstermekte ve üniversiteyi şehrin tanıtımına, gelişimine ve sorunlarına çare olacak bir araç olarak gördüğünü göstermektedir. Bu durum halk ile üniversitenin etkileşimi açısından dikkate alınacak bir değerlendirmedir.

Tablo 24. Bugüne kadar BÜ' nün imkânlarından (sosyal etkinlikler, konserler, spor yarışmaları, bilimsel toplantılar, konferanslar vb.) hiç yararlandınız mı?

	n	%
Evet	135	33,8
Hayır	265	66,3

Ankete katılan kişilerin bu soruya vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında hayır cevabı 66,3 (265) ile ilk sırada yer alırken evet cevabı verenler 33,8 (135) ile ikinci sırada yer almaktadır. Durum bu açıdan değerlendirildiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun Bayburt üniversitesinin imkânlarından yararlanmadığı görülmektedir.

Tablo 25. Bir önceki soruya cevabınız "hayır" ise neden?

	n	%
Haberim olmadığı için	117	29,3
Üniversiteye Uzakta oturduğum için	14	3,5
Davet edilmediğim için	75	18,8
Bu tür imkânlardan yararlanabileceğimi bilmediğim için	43	10,8
Bu tür etkinlikler üniversite tarafından duyurulmadığı için	66	16,5
Diğer	45	11,3

Ankete katılan kişilerin bu soruya vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında haberim olmadığı için diyenlerin oranı %29,3 (117) ile ilk sırada, davet edilmediğim için diyenlerin oranı 18,8 (75) ile ikinci sırada sonrasında ise %16,5 (66) ile bu tür etkinlikler üniversite tarafından duyurulmadığı için cevabı gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun Bayburt Üniversitesinin faaliyetleri hakkında haberlerinin olmadığı ve bu faaliyetlere katılabilecekleri hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir.

Tablo 26. Bir önceki soruya cevabınız "evet" ise; Üniversite tarafından düzenlenen etkinliklerden hangilerine katıldınız?

	n	%
Konferans, Panel, sempozyum gibi bilimsel toplantılar	89	22,3
Sportif faaliyetler	30	7,5
Tiyatro ve sinema faaliyetleri	16	4
Müzik Konserleri	50	12,5

Ankete katılan kişilerin bu soruya vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında Konferans, Panel, sempozyum gibi bilimsel toplantılar diyenlerin oranı %22,5 (89) ile ilk sırada yer alırken bunu %12,5 (50) ile müzik konserleri takip etmektedir. Sportif faaliyetler %7,5 (30) ile üçüncü sırada yer alırken son sırada %4 (16) tiyatro ve sinema faaliyetleri yer almaktadır. Bayburt üniversitesinin imkanlarından yararlananların büyük bir kısmının konferans, panel, sempozyum gibi bilimsel toplantılardan faydalandığı görülmektedir. Bunun yanında katılımcıların üniversite tarafından düzenlenen konserlere de ilgi gösterdiği görülmektedir.

Tablo 27. Üniversite tarafından daha çok hangi konularda ne tür etkinliklerin gerçekleştirilmesini istersiniz?

	n	%
Bilimsel konferanslar, sempozyumlar, toplantılar	138	34,5
Bayburt ilinin sorunlarına, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine ve tanıtımına yönelik çalışmalar	181	45,3
Bayburt halkının ihtiyaç duyduğu konularda, eğitim ya da bilgilendirici toplantılar ve kurslar	142	35,5
Bayburt halkının ve BÜ öğrencilerinin ihtiyaçlarına yönelik sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler	119	29,8
Üniversitenin geliştirilmesi ve başarısının arttırılmasına ve tanıtılmasına yönelik çalışmalar	130	32,5
Sağlık alanında halkın bilinçlenmesini sağlayacak ücretsiz sağlık taraması veya toplantılar gibi çalışmalar	73	18,3

Ankete katılan kişilerin bu soruya vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında %45,3 (181) ile Bayburt ilinin sorunlarına, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine ve tanıtımına yönelik çalışmalar cevabı ilk sırada, %35,5 (142) ile Bayburt halkının

ihtiyaç duyduğu konularda, eğitim ya da bilgilendirici toplantılar ve kurslar cevabı ikinci sırada, bilimsel konferanslar, sempozyumlar, toplantılar cevabı ise üçüncü sırada yer aldığı diğer cevapların bunları takip ettiği görülmektedir. En düşük oran olan %18,3 (73) ile sağlık alanında halkın bilinçlenmesini sağlayacak ücretsiz sağlık taraması veya toplantılar gibi çalışmalar cevabı son sırada yer almaktadır. Bu oranlar dikkate alındığında halkın Bayburt ilinin sorunlarına, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel gelişimine ve tanıtımına yönelik çalışmalar beklemesi, ihtiyaç duydukları konularda, eğitim ya da bilgilendirici toplantılar ve kurslar düzenlemesini istemesi, halkın üniversiteyi kendi ihtiyaçlarını giderecek bir kurum olarak görmesi anlamına gelmektedir. Bu beklentiler üniversiteyi halkın gözünde önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Tablo 28. EKO1. Üniversite, Bayburt'un ekonomik yaşamını olumlu etkilemiştir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	43	10,8	10,8	10,8
Katılmıyorum	19	4,8	4,8	15,5
Kısmen Katılıyorum	86	21,5	21,5	37,0
Katılıyorum	106	26,5	26,5	63,5
Kesinlikle Katılıyorum	146	36,5	36,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, ‘‘Üniversite, Bayburt’un ekonomik yaşamını olumlu etkilemiştir’’ önermesine verdikleri cevaplara bakıldığında en fazla verilen cevabın %36,5 (146) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi olduğu bunu %26,5 (106) ile katılıyorum cevabının izlediği görülmektedir. Bu sonuçtan Bayburt Üniversitesi halkının büyük bir çoğunluğu üniversitenin ekonomik katkısının olduğunu ve şehrin ekonomik gelişimini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedir. Verilen diğer cevaplara bakıldığında sonuçlar diğer cevaplar ile örtüşmektedir.

Tablo 29. EKO2.Üniversite sayesinde Bayburt'ta yeni iş yerleri (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) ve yeni meslek alanları ortaya çıkmıştır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle katılmıyorum	29	7,3	7,3	7,3
Katılmıyorum	26	6,5	6,5	13,8
Kısmen Katılıyorum	47	11,8	11,8	25,5
Katılıyorum	121	30,3	30,3	55,8
Kesinlikle Katılıyorum	177	44,3	44,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite sayesinde Bayburt'ta yeni iş yerleri (kafeler, restoranlar, öğrenci pansiyonları vb.) ve yeni meslek alanları ortaya çıkmıştır" önermesine verdiği cevaplara bakınca en fazla verilen cevabın %44 (177) kesinlikle katılıyorum ifadesi olduğu bunu %30,3(121) ile katılıyorum ifadesinin izlediği görülmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere Bayburt halkının çok büyük bir çoğunluğu Üniversitenin yeni işleri ve meslek alanlarının açılmasını sağladığını düşünmektedir. Bu tablodan üniversitenin kent yaşamına sağladığı ekonomik etkisi ve bu etkinin Bayburt halkı tarafından algılandığı ve olumlu düşünüldüğü anlaşılmaktadır

Tablo 30. EKO3.Üniversite, ev ve işyeri kiralalarının artmasına neden olmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	40	10,0	10,0	10,0
Katılmıyorum	17	4,3	4,3	14,3
Kısmen Katılıyorum	61	15,3	15,3	29,5
Katılıyorum	99	24,8	24,8	54,3
Kesinlikle Katılıyorum	183	45,8	45,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, ev ve işyeri kiralalarının artmasına neden olmuştur" önermesine verdikleri cevaplara bakıldığında en fazla verilen cevap %45 (183) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi ilk sırada yer alırken bunu %24,8 (99) ile katılıyorum cevabı izlemektedir. Üniversitenin hızla büyüyüp gelişmesine paralel olarak artan öğrenci ve personel sayısı şehirde bir hareketlenmeye yol açmış ve bunun sonucunda ise şehirde

bir nüfus artışı söz konusu olmuştur. Bu durumun doğal sonucu olarak ev ve iş yeri kiralari da artmıştır. Halkın büyük çoğunluğu üniversitenin ekonomik etkisini olumlu görmekle birlikte kiraların yükselmesine neden olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 31. EKO4.Üniversite, genel olarak mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasına neden olmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	36	9,0	9,0	9,0
Katılmıyorum	69	17,3	17,3	26,3
Kısmen Katılıyorum	93	23,3	23,3	49,5
Katılıyorum	86	21,5	21,5	71,0
Kesinlikle Katılıyorum	116	29,0	29,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, genel olarak mal ve hizmetlerin fiyatlarının artmasına neden olmuştur" önermesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında en fazla verilen cevabın %29 (116) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi olduğu görülmektedir. Bunu %23,3 (93) ile kısmen katılıyorum cevabının izlediği ve onun ardından da aralarında çok az bir fark bulunan %21,5 (86) ile katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Üniversitenin gelişimiyle birlikte artan öğrenci ve personel sayısı nüfusun da artmasına neden olmuştur. Bu durum Bayburt'ta genel olarak mal ve hizmetlerin fiyatlarını artırmıştır. Bayburt halkı üniversitenin olumlu ekonomik etkisini kabul etmekle birlikte mal ve fiyatların artışına neden olduğunu düşünmektedir.

Tablo 32. EKO5.Üniversite, işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	71	17,8	17,8	17,8
Katılmıyorum	84	21,0	21,0	38,8
Kısmen Katılıyorum	124	31,0	31,0	69,8
Katılıyorum	67	16,8	16,8	86,5
Kesinlikle Katılıyorum	54	13,5	13,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, işsizliğin azalmasına katkıda bulunmuştur" ifadesine verdikleri cevapların sonuçlarına bakıldığında ilk sırada % 31 (124) kısmen katılıyorum ifadesi yer almaktadır. İkinci sırada ise % 21 (84) ile katılmıyorum ifadesi yer alırken bunu % 17,8 (71) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi takip etmektedir. Buradan anlaşılacağı üzere halkın büyük çoğunluğu üniversitenin işsizliği azaltmada bir etkisinin olmadığını düşünmektedir.

Tablo 33. EKO6.Bayburt halkı üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	38	9,5	9,5	9,5
Katılmıyorum	41	10,3	10,3	19,8
Kısmen Katılıyorum	139	34,8	34,8	54,5
Katılıyorum	107	26,8	26,8	81,3
Kesinlikle Katılıyorum	75	18,8	18,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Bayburt halkı üniversitenin şehre ekonomik ve sosyal katkılarının farkındadır" ifadesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında en fazla cevabın %34,8 (139) ile kısmen katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. İkinci olarak %26,8 (107) ile katılıyorum cevabı gelirken bunu %18,8 (75) ile kesinlikle katılıyorum cevabı izlemektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde üniversitenin şehrin ekonomik etkisinin olduğunu Bayburt halkının büyük bir çoğunluğunun üniversitenin şehrin ekonomik gelişimine büyük katkı sağladığını yeni iş yeri ve meslek alanlarının açılmasını sağladığı ifadelerini onaylayarak üniversitenin şehre olan ekonomik ve sosyal katkılarının farkında olduklarını göstermişlerdir

Tablo 34. NÜFUS7.Üniversiteye gelen öğrenci sayısı artmalıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	52	13,0	13,0	13,0
Katılmıyorum	37	9,3	9,3	22,3
Kısmen Katılıyorum	68	17,0	17,0	39,3
Katılıyorum	90	22,5	22,5	61,8
Kesinlikle Katılıyorum	153	38,3	38,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversiteye gelen öğrenci sayısı artmalıdır" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında ilk sırada % 38,3 (153) ile kesinlikle katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Bu cevabı % 22,5 (90) ile katılıyorum ifadesinin izlediği görülmektedir. Üniversitenin şehrin ekonomik seviyesi artırması, yeni iş mekânlarının ve yeni meslek alanlarının açılması yönündeki etkisi gibi nedenlerden ötürü Bayburt halkı üniversiteye gelen öğrenci sayısının artmasını istemektedir.

Tablo 35. NÜFUS8.Üniversite, Bayburt dışına göçü azaltmıştır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	83	20,8	20,8	20,8
Katılmıyorum	135	33,8	33,8	54,5
Kısmen Katılıyorum	113	28,3	28,3	82,8
Katılıyorum	40	10,0	10,0	92,8
Kesinlikle Katılıyorum	29	7,3	7,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, Bayburt dışına göçü azaltmıştır" ifadesine verdiği cevaplara bakıldığında ilk sırada %33,8 (135) ile katılmıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Buru durumu ikinci olarak %28,3 (113) ile kısmen katılıyorum ifadesi izlerken üçüncü olarak % 20 (83) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesinin geldiği görülmektedir. Bu duruma bakıldığında Bayburt halkının büyük çoğunluğu üniversitenin göç üzerinde bir etkisinin bulunmadığını ve il dışına göçü engellediğini düşünmedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 36. NÜFUS9.Bayburt halkı üniversite sayesinde şehrin büyümesinden ve gelişmesinden memnundur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	62	15,5	15,5	15,5
Katılmıyorum	51	12,8	12,8	28,3
Kısmen Katılıyorum	142	35,5	35,5	63,8
Katılıyorum	89	22,3	22,3	86,0
Kesinlikle Katılıyorum	56	14,0	14,0	100,0
Total	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Bayburt halkı üniversite sayesinde şehrin büyümesinden ve gelişmesinden memnundur" ifadesine verdiği cevaplara bakıldığında ilk sırada %35,5 (142) ile kısmen katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Buru durumu ikinci olarak %22,3 (89) ile katılıyorum ifadesi izlerken üçüncü olarak % 15,5 (62) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesinin geldiği görülmektedir. Bu ifadeyi % 14,0 (56) ile az bir fark ile kesinlikle katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu tabloya genel olarak baktığımızda Bayburt halkı şehrin üniversite sayesinde gelişip büyümesinden memnundur.

Tablo 37. NÜFUS10. Üniversite, Bayburt'un nüfusunu arttırmıştır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	40	10,0	10,0	10,0
Katılmıyorum	47	11,8	11,8	21,8
Kısmen Katılıyorum	92	23,0	23,0	44,8
Katılıyorum	116	29,0	29,0	73,8
Kesinlikle Katılıyorum	105	26,3	26,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, Bayburt'un nüfusunu arttırmıştır" ifadesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında ilk sırada % 29 (116) ile katılıyorum cevabının yer aldığını bunu ikinci olarak %26, 3 ile kesinlikle katılıyorum cevabının izlediği görülmektedir. Bayburt halkı Üniversitenin giderek gelişmesi ve büyümesi sonucu artan öğrenci ve personel sayısı ile beraber nüfus artışının da ortaya çıktığını düşünmektedirler.

Tablo 38. NÜFUS11. Üniversite sayesinde şehrin nüfusunun artması beraberinde karmaşaya neden olmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	38	9,5	9,5	9,5
Katılmıyorum	55	13,8	13,8	23,3
Kısmen Katılıyorum	89	22,3	22,3	45,5
Katılıyorum	124	31,0	31,0	76,5
Kesinlikle Katılıyorum	94	23,5	23,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite sayesinde şehrin nüfusunun artması beraberinde karmaşaya neden olmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 31 (124) ile katılıyorum ifadesinin yer aldığı bunu % 23,5 (94) ile kesinlikle katılıyorum ifadesinin izlediği görülmektedir. Bu anlamda bakıldığında katılımcıların çok büyük bir çoğunluğunun şehrin kalabalıklaşmasını olumsuz olarak algıladıkları görülmektedir.

Tablo 39. SK12. Üniversite, şehrin sorunlarına yönelik politikalar üretmektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	87	21,8	21,8	21,8
Katılmıyorum	127	31,8	31,8	53,5
Kısmen Katılıyorum	119	29,8	29,8	83,3
Katılıyorum	32	8,0	8,0	91,3
Kesinlikle Katılıyorum	35	8,8	8,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, şehrin sorunlarına yönelik politikalar üretmektedir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 31,8 (127) ile katılmıyorum ifadesinin yer aldığı bunu % 29,8 (119) ile kısmen katılıyorum cevabının izlediği görülmektedir. Bu iki cevabın ardından üçüncü olarak % 21,8 (87) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi gelmektedir. Bu anlamda bakıldığında katılımcıların büyük bir kısmının üniversitenin şehrin sorunlarına ilişkin politikalar üretmediğini düşündüğünü görülmektedir. Bu tablodan anlaşılacağı üzere şehrin bu konuda ki genel fikri verilen ifadeye ters düşmektedir. Bayburt halkı Üniversiteden şehrin sorunlarına yönelik daha fazla çalışma yapmasını beklemektedir.

Tablo 40. SK13.Üniversite, kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	56	14,0	14,0	14,0
Katılmıyorum	87	21,8	21,8	35,8
Kısmen Katılıyorum	128	32,0	32,0	67,8
Katılıyorum	93	23,3	23,3	91,0
Kesinlikle Katılıyorum	36	9,0	9,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde halkın sosyal yaşamına katkıda bulunmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında ilk sırada % 32 (128) ile kısmen katılıyorum ifadesinin yer aldığını bunu % 23,3 (93) ile katılıyorum ifadesinin takip ettiği görülmektedir. Üçüncü sırada ise % 21 (87) ile katılmıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu durumda kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında halkın önemli bir kısmı Üniversitenin kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde sosyal yaşama katkıda bulunduğunu düşünmektedir.

Tablo 41.SK14.Üniversite, halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi kültürel etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	29	7,3	7,3	7,3
Katılmıyorum	23	5,8	5,8	13,0
Kısmen Katılıyorum	57	14,3	14,3	27,3
Katılıyorum	149	37,3	37,3	64,5
Kesinlikle Katılıyorum	142	35,5	35,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal etkinlikler ve sergiler gibi kültürel etkinlikleri daha fazla düzenlemelidir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında % 37,3 (149) ile katılıyorum cevabı ilk sırada gelirken bunu % 35,5 (142) ile kesinlikle katılıyorum cevabının izlediği görülmektedir. Bayburt'un sınırlı imkânlarla sahip bir şehir olması düşünüldüğünde, halkın bu yönde üniversiteden bir beklenti içerisinde olduğu görülmektedir. Üniversitenin bu anlamda gerçekleştirdiği etkinliklerle şehrin sosyal, kültürel ve eğlence yaşamına önemli katkılarda bulunması halkta bu beklentiye ortaya çıkarmaktadır.

Tablo 42. SK15.Üniversite ve üniversite tarafından yapılan etkinlikler, Bayburt halkı tarafından yeterince takip edilmemektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	31	7,8	7,8	7,8
Katılmıyorum	31	7,8	7,8	15,5
Kısmen Katılıyorum	95	23,8	23,8	39,3
Katılıyorum	140	35,0	35,0	74,3
Kesinlikle Katılıyorum	103	25,8	25,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite ve üniversite tarafından yapılan etkinlikler, Bayburt halkı tarafından yeterince takip edilmemektedir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 35 (140) ile katılıyorum ifadesi yer alırken ikinci sırada % 25,8 (103) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu açıdan bakıldığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunu üniversitenin yakında takip edilmediğini düşünmektedir. Üniversite ve halkın güçlü bir iletişim içerisinde olabilmesi için halkın bu etkinlikleri yeterince takip etmesi sağlanmalıdır. Üniversitenin de bu etkinlikleri duyurma da rolü önemlidir.

Tablo 43. SK16.Üniversite, Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına neden olmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	39	9,8	9,8	9,8
Katılmıyorum	60	15,0	15,0	24,8
Kısmen Katılıyorum	149	37,3	37,3	62,0
Katılıyorum	96	24,0	24,0	86,0
Kesinlikle Katılıyorum	56	14,0	14,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına neden olmuştur" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 37,3 (149) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer almaktadır. İkinci olarak % 24 (96) ile katılıyorum ifadesi yer alırken bu durumu % 15 (60) ile katılmıyorum ve % 14 (56) ile katılıyorum cevapları izlemektedir. Bu durumda kısmen katılıyorum seçeneğinin olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında halkın büyük çoğunluğunun Üniversitenin Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına katkı sağladığı fikrine katıldıkları görülmektedir.

Tablo 44. SK17. Üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekânları arttırılmalıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	40	10,0	10,0	10,0
Katılmıyorum	48	12,0	12,0	22,0
Kısmen Katılıyorum	110	27,5	27,5	49,5
Katılıyorum	93	23,3	23,3	72,8
Kesinlikle Katılıyorum	109	27,3	27,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite öğrencilerine yönelik eğlence mekânları arttırılmalıdır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında % 27,5 (110) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer alırken onu neredeyse aynı oranla % 27,3 (109) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu iki cevabı üçüncü olarak % 23,3 (93) ile katılıyorum cevabı takip etmektedir. Bu anlamda bakıldığında katılımcıların önemli bir kısmının öğrencilere yönelik eğlence mekânlarının artırılması fikrine katıldıkları görülmektedir. Bu tarz yeni iş yerlerinin açılması şehrin ekonomik gelişimine katkı sağlayacağı gibi şehrin sosyal yaşamını da olumlu etkileyerek şehrin daha cazip bir yer olmasını sağlayacaktır.

Tablo 45. SK18.Üniversite, şehre sosyal ve kültürel bir canlılık getirmiştir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	32	8,0	8,0	8,0
Katılmıyorum	23	5,8	5,8	13,8
Kısmen Katılıyorum	115	28,8	28,8	42,5
Katılıyorum	108	27,0	27,0	69,5
Kesinlikle Katılıyorum	122	30,5	30,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, şehre sosyal ve kültürel bir canlılık getirmiştir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında % 30,5 (122) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi yer alırken % 28,8 (115) ile kısmen katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu iki cevabı üçüncü olarak % 27 (108) ile katılıyorum cevabı takip etmektedir. Bu anlamda bakıldığında Bayburt halkının önemli bir kısmı üniversitenin şehre sosyal ve

kültürel bir canlılık getirdiğini düşünmektedirler. Bayburt'tun sosyal yaşamındaki imkânların kısıtlı olması düşünüldüğünde üniversitenin bu alandaki faaliyetleri daha da önemli hale gelmektedir.

Tablo 46. GG19. Üniversite, Bayburt halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	49	12,3	12,3	12,3
Katılmıyorum	54	13,5	13,5	25,8
Kısmen Katılıyorum	152	38,0	38,0	63,8
Katılıyorum	104	26,0	26,0	89,8
Kesinlikle Katılıyorum	41	10,3	10,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, Bayburt halkı tarafından olumlu değerlendirilmektedir" ifadesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında %38 (152) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer alırken onu % 26 (104) ile katılıyorum ifadesi takip etmektedir. Bu iki ifadeyi % 13,5 (54) ile katılmıyorum cevabı takip etmektedir. Diğer cevapların oranları kıyaslandığında % 36,3 (145) ile kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum cevaplarının, % 26,8 (103) kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum cevaplarına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Kısmen katılıyorum seçeneğine verilen cevapların da oranı göz önüne alınınca Bayburt halkının genel olarak üniversiteyi olumlu değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 47. GG20. "Üniversite Bayburt'ta modern yaşamın gelişmesine olumlu katkıda bulunmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	56	14,0	14,0	14,0
Katılmıyorum	56	14,0	14,0	28,0
Kısmen Katılıyorum	128	32,0	32,0	60,0
Katılıyorum	91	22,8	22,8	82,8
Kesinlikle Katılıyorum	69	17,3	17,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite Bayburt'ta modern yaşamın gelişmesine olumlu katkıda bulunmuştur" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 32 (128) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer alırken onu ikinci sırada % 22,8 (91) ile katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu iki cevabı % 17,3 (69) ile katılıyorum ifadesi takip etmektedir. Bu anlamda bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir ifade olduğu dikkate alındığında halkın önemli bir kısmı üniversitenin şehrin modern yaşamına olan katkısının olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 48. GG21. Ailelerin yaşadığı yerleşim yerlerinde veya yakınlarında öğrencilere ev kiralanmamalıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	135	33,8	33,8	33,8
Katılmıyorum	110	27,5	27,5	61,3
Kısmen Katılıyorum	65	16,3	16,3	77,5
Katılıyorum	38	9,5	9,5	87,0
Kesinlikle Katılıyorum	52	13,0	13,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların Ailelerin yaşadığı yerleşim yerlerinde veya yakınlarında öğrencilere ev kiralanmamalıdır" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın % 33,8 (135) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi olduğu ve bunu ikinci olarak % 27,5 (110) ile katılmıyorum cevabının takip ettiği görülmektedir. Bu duruma bakıldığında üniversitenin şehre olan katkılarının farkında olan Bayburt halkı öğrencilere de destek verdiğini göstermektedir. Öğrencilerin kendi aralarında yaşamalarından rahatsızlık duymamaktadırlar.

Tablo 49 GG.22. Bir öğrenciyle komşuluk yapmak beni rahatsız etmez

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	44	11,0	11,0	11,0
Katılmıyorum	30	7,5	7,5	18,5
Kısmen Katılıyorum	70	17,5	17,5	36,0
Katılıyorum	128	32,0	32,0	68,0
Kesinlikle Katılıyorum	128	32,0	32,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların Bir öğrenciyle komşuluk yapmak beni rahatsız etmez ifadesine vermiş oldukları yanıtların oranına bakıldığında ilk sırayı % 32 (128) ile aynı oranla kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum ifadelerinin aldığı görülmektedir. Bu anlamda bakıldığında katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu öğrencilerle komşuluk etmekten rahatsızlık duymamaktadırlar. Bayburt halkı öğrencileri üniversitenin şehre olan katkılarının bir parçası olarak görmekte ve bir arada yaşamaktan rahatsız olmamaktadırlar.

Tablo 50. GG.23. Üniversite, öğrencisi ve çalışanlarıyla birlikte çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkılar sağlamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	30	7,5	7,5	7,5
Katılmıyorum	37	9,3	9,3	16,8
Kısmen Katılıyorum	142	35,5	35,5	52,3
Katılıyorum	114	28,5	28,5	80,8
Kesinlikle Katılıyorum	77	19,3	19,3	100,0
Toplam	Toplam	400	100,0	

Katılımcıların ‘‘Üniversite, öğrencisi ve çalışanlarıyla birlikte çok kültürlülüğü, çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama katkılar sağlamaktadır’’ ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın % 35,5 (142) ile kısmen katılıyorum ifadesinin ilk sırada geldiği görülmektedir. Bu cevabı % 28,5 (114) ile katılıyorum ifadesi izlerken üçüncü sırada % 19,3 ile kesinlikle katılıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu anlamda bakıldığında genel olarak Bayburt halkı, Üniversitenin öğrencisi ve çalışanları

ile şehrin kültürel yapısına katkı sunduğunu ve çok kültürlülüğü ve çok sesliliği sağlayarak demokratik yaşama olumlu etki yaptığını düşünmektedirler.

Tablo 51. GG24.Üniversite, Bayburt'ta toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	65	16,3	16,3	16,3
Katılmıyorum	95	23,8	23,8	40,0
Kısmen Katılıyorum	131	32,8	32,8	72,8
Katılıyorum	48	12,0	12,0	84,8
Kesinlikle Katılıyorum	61	15,3	15,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, Bayburt'ta toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmuştur" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakınca ilk sırada % 32,8 (131) ile kısmen katılıyorum ifadesi gelmektedir. Bu cevabı sırası ile % 23,8 (95) katılmıyorum ve %16,3 (65) kesinlikle katılmıyorum cevapları izlemektedir. Bu durumda Bayburt halkının önemli bir kısmı üniversitenin toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olduğunu düşünmemektedir.

Tablo 52. GG25. Öğrencilerin tutum ve davranışları, giyim ve alışkanlıkları kültürel ve sosyal değerlere uymamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	58	14,5	14,5	14,5
Katılmıyorum	85	21,3	21,3	35,8
Kısmen Katılıyorum	120	30,0	30,0	65,8
Katılıyorum	64	16,0	16,0	81,8
Kesinlikle Katılıyorum	73	18,3	18,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Öğrencilerin tutum ve davranışları, giyim ve alışkanlıkları kültürel ve sosyal değerlere uymamaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 30 (120) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer almaktadır. İkinci sırada %21,3 (85) ile Katılmıyorum ifadesi yer alırken onu sırasıyla % 18,3 (73) ile

kesinlikle katılıyorum ve %16 (64) ile katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu duruma bakıldığında halkın yarısına yakın bir kısmı öğrencilerin davranışlarından, giyim ve kuşamlarından memnun değildir. Ve öğrencilerin alışkanlıklarının sosyal ve kültürel değerlere uymadığını düşünmektedirler.

Tablo 53. GG26. Bayburt dışından gelen üniversite öğrencileri halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulunmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	46	11,5	11,5	11,5
Katılmıyorum	73	18,3	18,3	29,8
Kısmen Katılıyorum	154	38,5	38,5	68,3
Katılıyorum	83	20,8	20,8	89,0
Kesinlikle Katılıyorum	44	11,0	11,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Bayburt dışından gelen üniversite öğrencileri halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulunmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en çok verilen cevabın % 38,5 (154) ile kısmen katılıyorum ifadesi olduğu görülmektedir. İkinci sırada % 20,8 (83) ile katılıyorum cevabı yer alırken onu üçüncü olarak % 18,3 (73) ile katılmıyorum cevabı takip etmektedir. Bu cevapları birbirlerine çok yakın oranlar ile sırasıyla kesinlikle katılmıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevapları gelmektedir. Bu durumda bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında halkın önemli bir kısmı öğrencilerin halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulduklarını düşünmektedir.

Tablo 54. GG27. Üniversite, Bayburt'ta yaşayan gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumunu olumlu yönde değiştirmiştir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	24	6,0	6,0	6,0
Katılmıyorum	35	8,8	8,8	14,8
Kısmen Katılıyorum	124	31,0	31,0	45,8
Katılıyorum	129	32,3	32,3	78,0
Kesinlikle Katılıyorum	88	22,0	22,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, Bayburt'ta yaşayan gençlerin yükseköğrenim konusundaki tutumunu olumlu yönde değiştirmiştir" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 32,3 (129) ile katılıyorum ifadesi yer alırken bunu %31 (124) ile kısmen katılıyorum ifadesi izlemektedir. Üçün olarak ise % 22 (88) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu durumda bakıldığında halkın önemli bir kısmı üniversitenin Bayburtlu gençler üzerinde olumlu etki bıraktığını düşünmektedirler.

Tablo 55. GG28.Üniversite öğrencileri sadece üniversite yurtlarında kalmalıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	133	33,3	33,3	33,3
Katılmıyorum	122	30,5	30,5	63,8
Kısmen Katılıyorum	54	13,5	13,5	77,3
Katılıyorum	35	8,8	8,8	86,0
Kesinlikle Katılıyorum	56	14,0	14,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite öğrencileri sadece üniversite yurtlarında kalmalıdır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 33,3 (133) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi yer alırken onu % 30,5 (122) ile katılmıyorum ifadesi takip etmektedir. Bu durumda bakıldığında katılımcıların çok önemli bir kısmı Öğrencilerin şehre olan ekonomik katkılarının farkında oldukları için öğrencilerin sadece üniversite yurtlarında kalmalarını istememektedir.

Tablo 56. HVO29.Üniversite, Bayburt'ta yaşayanların modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu etkide bulunmuştur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	58	14,5	14,5	14,5
Katılmıyorum	69	17,3	17,3	31,8
Kısmen Katılıyorum	125	31,3	31,3	63,0
Katılıyorum	93	23,3	23,3	86,3
Kesinlikle Katılıyorum	55	13,8	13,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, Bayburt'ta yaşayanların modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu etkide bulunmuştur" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 31,3 (125) ile kısmen katılıyorum yer alırken onu sırasıyla % 23,3 (93) ile katılıyorum ifadesi ve % 17,3 (69) katılmıyorum ifadesi takip etmektedir. Bu durumda kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında halkın üniversitenin modern yaşama bakış açısı üzerinde olumlu izler bıraktığını düşündüğü görülmektedir

Tablo 57. HVO30. Bayburt Üniversitesi her açıdan hızla gelişen bir üniversitedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	45	11,3	11,3	11,3
Katılmıyorum	74	18,5	18,5	29,8
Kısmen Katılıyorum	166	41,5	41,5	71,3
Katılıyorum	80	20,0	20,0	91,3
Kesinlikle Katılıyorum	35	8,8	8,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Bayburt Üniversitesi her açıdan hızla gelişen bir üniversitedir" ifadesine verilen cevapların oranına bakıldığında ilk sırada % 41,5(166) ile kısmen katılıyorum ifadesi ilk sırada yer alırken bunu sırasıyla % 20 (80) ile katılıyorum ve %18,5 (74) ile katılmıyorum ifadeleri yer almaktadır. Kısmen katılıyorum ifadesinin olumlu bir yargı içermesi nedeniyle katılımcıların büyük bir kısmının üniversitenin hızla gelişen bir üniversite olduğu konusunda olumlu düşündüklerini söylemek yanlış olmayacaktır.

Tablo 58. HVO31. Eğer üniversitenin yerel radyo ve televizyon kanalı olsaydı üniversiteden ve etkinliklerinden daha fazla haberdar olmamı sağlardı

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	31	7,8	7,8	7,8
Katılmıyorum	36	9,0	9,0	16,8
Kısmen Katılıyorum	114	28,5	28,5	45,3
Katılıyorum	122	30,5	30,5	75,8
Kesinlikle Katılıyorum	97	24,3	24,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Eğer üniversitenin yerel radyo ve televizyon kanalı olsaydı üniversiteden ve etkinliklerinden daha fazla haberdar olmamı sağlardı" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada 30,5 (122) ile katılıyorum ifadesi yer alırken onu sırasıyla % 28,5 (114) ile kısmen katılıyorum ve % 24,3 (97) ile kesinlikle katılıyorum ifadeleri izlemektedir. Bu durumda bakıldığında halkın yarısından fazlası üniversitenin radyo ve tv kanalının olmasını yapılan etkinliklerden haberdar olmalarına bağlamaktadırlar. Bu durum halkın aynı zamanda üniversitenin çalışmalarından yeterince bilgi sahibi olmadıklarını ve üniversitenin yerel basında gerektiği kadar yer almadığı gibi ifadelere verdikleri cevaplar ile de örtüşmektedir.

Tablo 59. HVO32. Üniversite'nin Bayburt'a olumlu hiçbir katkısı yoktur

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	166	41,5	41,5	41,5
Katılmıyorum	134	33,5	33,5	75,0
Kısmen Katılıyorum	55	13,8	13,8	88,8
Katılıyorum	26	6,5	6,5	95,3
Kesinlikle Katılıyorum	19	4,8	4,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite'nin Bayburt'a olumlu hiçbir katkısı yoktur" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 41,5 (166) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi yer alırken ikinci sırada % 33,5 ile katılmıyorum ifadesi yer almaktadır. Katılımcıların çok önemli bir kısmının Üniversite'nin Bayburt'a olumlu hiçbir katkısı yoktur ifadesine karşı çıktığı görülmektedir. Üniversitenin, özellikle ekonomik katkılarının ve sosyal kültürel katkılarının farkında olan Bayburt halkının çok büyük bir kısmı bu ifadeyi reddederek üniversitenin katkılarının farkında olduklarını göstermişlerdir.

Tablo 60. HVO33.Üniversite Doğu Karadeniz'deki diğer üniversitelere göre daha gelişmiş ve niteliklidir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	116	29,0	29,0	29,0
Katılmıyorum	172	43,0	43,0	72,0
Kısmen Katılıyorum	62	15,5	15,5	87,5
Katılıyorum	30	7,5	7,5	95,0
Kesinlikle Katılıyorum	20	5,0	5,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite Doğu Karadeniz'deki diğer üniversitelere göre daha gelişmiş ve niteliklidir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 43 (172) ile katılmıyorum ifadesi yer alırken onu ikinci olarak % 29 (116) ile kesinlikle katılmıyorum ifadesi izlemektedir. Bu durumu Üniversitenin şehrin algısında Doğu Karadeniz bölgesinin en nitelikli ve gelişmiş üniversitesi pozisyonunda olmadığını göstermektedir.

Tablo 61. HVO34. Halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal sergiler gibi kültürel etkinliklerin daha fazla düzenlenmesi üniversitenin tanıtılmasına katkı sağlayacaktır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	21	5,3	5,3	5,3
Katılmıyorum	32	8,0	8,0	13,3
Kısmen Katılıyorum	93	23,3	23,3	36,5
Katılıyorum	130	32,5	32,5	69,0
Kesinlikle Katılıyorum	124	31,0	31,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Halka açık konserler, spor yarışmaları, sanatsal sergiler gibi kültürel etkinliklerin daha fazla düzenlenmesi üniversitenin tanıtılmasına katkı sağlayacaktır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 32,5 (130) ile katılıyorum ifadesi yer alırken onu ikinci sırada %31 (124) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde halkın yarında fazlası üniversiteden birçok etkinlik beklemektedir. Bu gibi etkinliklerin düzenlenmesi üniversite ve halk arasında etkileşimi artırarak daha fazla bütünleşme sağlayacaktır.

Tablo 62. HVO35.Üniversite, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapmakta ve paylaşmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	35	8,8	8,8	8,8
Katılmıyorum	88	22,0	22,0	30,8
Kısmen Katılıyorum	156	39,0	39,0	69,8
Katılıyorum	90	22,5	22,5	92,3
Kesinlikle Katılıyorum	31	7,8	7,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların Üniversite, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapmakta ve paylaşmaktadır ifadesine vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada %39 (156) ile kısmen katılıyorum, ikinci sırada %22,5 (90) ile katılıyorum, üçüncü sırada ise %22 (88) ile katılmıyorum cevaplarının geldiği görülmektedir. Kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir ifade olduğu düşünüldüğünde katılımcıların önemli bir çoğunluğunun Üniversite, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili çalışmalar yapmakta ve paylaşmaktadır görüşüne karşı olumlu yaklaştıkları görülmektedir.

Tablo 63. HVO36. Üniversite yaptığı bilimsel araştırmalarla şehrin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	51	12,8	12,8	12,8
Katılmıyorum	83	20,8	20,8	33,5
Kısmen Katılıyorum	155	38,8	38,8	72,3
Katılıyorum	72	18,0	18,0	90,3
Kesinlikle Katılıyorum	39	9,8	9,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite yaptığı bilimsel araştırmalarla şehrin kalkınmasına katkıda bulunmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında % 38,8 (155) ile kısmen katılıyorum cevabı birinci gelmektedir. Bu cevabı ikinci olarak % 20,8 (83) ile katılmıyorum ifadesi izlerken üçüncü olarak %18 (72) ile katılıyorum ifadesinin

geldiği görülmektedir. Bu durumda bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir ifade olduğu dikkate alındığında Bayburt halkı genel olarak üniversitenin ekonomik, sosyal ve kültürel katkılarının yanında bilimsel çalışmalarla da Bayburt'a katkı sağladığını düşünmektedirler

Tablo 64. HVO37.Üniversitenin bölümleri, etkinlikleri, çalışmaları Bayburt halkı arasında yeterince bilinmemektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	36	9,0	9,0	9,0
Katılmıyorum	32	8,0	8,0	17,0
Kısmen Katılıyorum	96	24,0	24,0	41,0
Katılıyorum	141	35,3	35,3	76,3
Kesinlikle Katılıyorum	95	23,8	23,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversitenin bölümleri, etkinlikleri, çalışmaları Bayburt halkı arasında yeterince bilinmemektedir" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın %35,3 (141) ile katılıyorum ifadesine verdikleri görülürken bu cevabı sıra ile % 24 (96) ile kısmen katılıyorum ve %23,8 (95) ile kesinlikle katılıyorum cevabı izlemektedir. Bu anlamda bakıldığında halkın çok büyük bir çoğunluğun Bayburt Üniversitesinin bölümleri, faaliyetleri, çalışmaları hakkında bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Bu durumda Üniversitenin, bölümlerini, etkinliklerini ve çalışmalarını şehre daha etkili bir biçimde anlatması Bayburt halkı tarafından beklenmektedir.

Tablo 65. HVO38. "Bayburt halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğünün ve geliştiğinin farkındadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	33	8,3	8,3	8,3
Katılmıyorum	49	12,3	12,3	20,5
Kısmen Katılıyorum	139	34,8	34,8	55,3
Katılıyorum	127	31,8	31,8	87,0
Kesinlikle Katılıyorum	52	13,0	13,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Bayburt halkı üniversitenin son yıllarda büyüdüğü ve geliştiğinin farkındadır" ifadesine verdiklerin cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada %34,8 (139) ile kısmen katılıyorum ifadesi gelirken onu sırasıyla % 31,8 (127) ile katılıyorum ifadesi ve % 13 (52) ile katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu durum bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir ifade olduğu dikkate alındığında Bayburt halkının çok önemli bir kısmı üniversitenin son yıllarda büyüdüğü ve geliştiğinin farkındadır

Tablo 66. HVO39.Üniversitede güncel gelişmeleri hedef alan fakülte ve bölümler açılmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	28	7,0	7,0	7,0
Katılmıyorum	69	17,3	17,3	24,3
Kısmen Katılıyorum	149	37,3	37,3	61,5
Katılıyorum	80	20,0	20,0	81,5
Kesinlikle Katılıyorum	74	18,5	18,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversitede güncel gelişmeleri hedef alan fakülte ve bölümler açılmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın % 37,3 (149) ile kısmen katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Bu cevabı sırası ile %20 (80) ile katılıyorum ifadesi ve % 18,5 (74) ile kesinlikleri katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu durumda kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında Bayburt halkının çok önemli bir kısmının üniversitenin açmış olduğu bölümlerden memnun olduğu görülmektedir.

Tablo 67. HVO40. Üniversite, şehre duyarlıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	38	9,5	9,5	9,5
Katılmıyorum	59	14,8	14,8	24,3
Kısmen Katılıyorum	166	41,5	41,5	65,8
Katılıyorum	83	20,8	20,8	86,5
Kesinlikle Katılıyorum	54	13,5	13,5	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların, "Üniversite, şehre duyarlıdır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 41,5 (166) ile kısmen katılıyorum ifadesi gelirken onu ikinci olarak % 20,8 (83) ile katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu durumda bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında Bayburt halkının önemli bir kısmı Üniversitenin şehre duyarlı olduğunu düşünmektedir.

Tablo 68. CD41.Üniversite öğrencilerinin sayısının artması trafik sorununa neden olmaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	29	7,3	7,3	7,3
Katılmıyorum	23	5,8	5,8	13,0
Kısmen Katılıyorum	59	14,8	14,8	27,8
Katılıyorum	153	38,3	38,3	66,0
Kesinlikle Katılıyorum	136	34,0	34,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite öğrencilerinin sayısının artması trafik sorununa neden olmaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranına bakıldığında ilk sırada % 38,3 (153) ile katılıyorum ifadesi yer alırken onu ikinci olarak % 34 (136) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi izlemektedir. Bu anlamda değerlendirildiğinde halkın yarısından fazlası artan öğrenci sayısının şehirde trafik sorununa neden olduğunu düşünmektedir. Bayburt'un coğrafi yapısı dikkate alınırsa şehrin nüfusunun artması böyle bir durumun oluşmasına neden olmaktadır.

Tablo 69. CD42. Üniversite sayesinde şehirdeki ulaşım imkânları gelişmiş ve iyileşmiştir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	68	17,0	17,0	17,0
Katılmıyorum	116	29,0	29,0	46,0
Kısmen Katılıyorum	102	25,5	25,5	71,5
Katılıyorum	65	16,3	16,3	87,8
Kesinlikle Katılıyorum	49	12,3	12,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite sayesinde şehirdeki ulaşım imkânları gelişmiş ve iyileşmiştir" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında ilk sırada % 29 (ile) katılmıyorum ifadesi gelirken bu cevabı sırasıyla % 25,5 (102) ile kısmen katılıyorum ve % 17 (68) ile kesinlikle katılmıyorum cevapları gelmektedir. Bu duruma bakıldığında Bayburt halkının büyük bir kısmı üniversitenin şehrin ulaşım imkânlarını geliştirdiği yönünde olumlu düşünmemektedir

Tablo 70. CD43.Üniversite, yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağlamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	59	14,8	14,8	14,8
Katılmıyorum	89	22,3	22,3	37,0
Kısmen Katılıyorum	118	29,5	29,5	66,5
Katılıyorum	74	18,5	18,5	85,0
Kesinlikle Katılıyorum	60	15,0	15,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların ."Üniversite, yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağlamaktadır" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranlarına bakıldığında % 29,5 (118) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer almaktadır. İkinci olarak % 22,3 (89) ile katılmıyorum ifadesi gelirken bu ifadeyi sırasıyla ve çok az bir fark ile kesinlikle katılıyorum ve kesinlikle katılmıyorum ifadeleri takip etmektedir. Bu durumda kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir cevap olduğu dikkate alındığında halkın önemli bir kısmının üniversitenin yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağladığını düşündüğü görülmektedir.

Tablo 71. CD44. "Üniversite, şehrin dışında yer almalıdır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	69	17,3	17,3	17,3
Katılmıyorum	72	18,0	18,0	35,3
Kısmen Katılıyorum	84	21,0	21,0	56,3
Katılıyorum	75	18,8	18,8	75,0
Kesinlikle Katılıyorum	100	25,0	25,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, şehrin dışında yer almalıdır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın % 25 (100) ile kesinlikle katılıyorum ifadesine verdikleri görülmektedir. Bu cevabı ikinci olarak % 21 (84) kısmen katılıyorum cevabı izlerken ardından üçüncü olarak % 18,8 ile katılıyorum ifadesi gelmektedir. Bu durumda bakıldığında Bayburt Halkının öneli bir kısmı üniversitenin şehrin dışında yer alması gerektiğini düşünmektedir. Bayburt'un küçük bir yerleşim merkezi olması üniversitenin şu anki konumunu kaldıramadığından halk şehrin üniversite ile büyüyüp genişleyeceğini düşündüğü için Üniversitenin şehrin dışına yayılmasını istemektedir.

Tablo 72. CD45. Üniversitenin büyümesi sayesinde Bayburt da büyüyüp gelişmektedir

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	44	11,0	11,0	11,0
Katılmıyorum	41	10,3	10,3	21,3
Kısmen Katılıyorum	124	31,0	31,0	52,3
Katılıyorum	99	24,8	24,8	77,0
Kesinlikle Katılıyorum	92	23,0	23,0	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversitenin büyümesi sayesinde Bayburt da büyüyüp gelişmektedir" ifadesine vermiş oldukları cevapların oranına bakıldığında ilk sırada %31 (124) ile kısmen katılıyorum ifadesi yer almaktadır. Bu ifadeyi ikinci olarak %24,8 (99) ile katılıyorum ifadesi takip ederken üçüncü olarak % 23 (92) ile kesinlikle katılıyorum cevabı gelmektedir. Bu duruma bakıldığında halkın bir kısmının bu düşünceye kısmen katılmasının yanında yarıya yakın bir kısmı üniversitenin büyümesinin Bayburt'un büyümesine de katkı sağladığını düşünmektedir. Bu durumda Bayburt halkı üniversitenin şehre olan katkılarının farkında olduğunu göstermektedir.

Tablo 73. CD46. Üniversite, Bayburt'un yurtiçi ve yurtdışı tanıtımında önemli katkılar sağlamaktadır

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	41	10,3	10,3	10,3
Katılmıyorum	92	23,0	23,0	33,3
Kısmen Katılıyorum	138	34,5	34,5	67,8
Katılıyorum	80	20,0	20,0	87,8
Kesinlikle Katılıyorum	49	12,3	12,3	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, Bayburt'un yurtiçi ve yurtdışı tanıtımında önemli katkılar sağlamaktadır" ifadesine verdikleri cevapların oranlarına bakıldığında en fazla cevabın % 34,5 (138) ile kısmen katılıyorum ifadesine verdiği görülmektedir. Bu cevabı % 23 (92) ile katılmıyorum ifadesi takip ederken üçüncü olarak % 20 (80) ile katılıyorum ifadesi ve ardından da % 12,3 (49) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi gelmektedir. Bu durumda bakıldığında kısmen katılıyorum seçeneğinin de olumlu bir ifade olduğunu dikkate alındığında, Bayburt halkı üniversitenin Bayburt'u tanıtmadaki etkisi hakkında olumlu düşünmektedir.

Tablo 74.CD47.Üniversite, şehrin hızlı büyümesindeki en önemli faktördür

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	49	12,3	12,3	12,3
Katılmıyorum	59	14,8	14,8	27,0
Kısmen Katılıyorum	116	29,0	29,0	56,0
Katılıyorum	81	20,3	20,3	76,3
Kesinlikle Katılıyorum	95	23,8	23,8	100,0
Toplam	400	100,0	100,0	

Katılımcıların "Üniversite, şehrin hızlı büyümesindeki en önemli faktördür" ifadesine verdiklerin cevapların oranlarına bakıldığında en fazla verilen cevabın % 29 (116) ile kısmen katılıyorum ifadesi olduğu görülmektedir. Bu cevabı ikinci olarak % 23,8 (95) ile kesinlikle katılıyorum ifadesi izlerken, üçüncü olarak % 20,3 (81) ile katılıyorum ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Bu durumda bakıldığında katılımcıların önemli bir kısmı üniversiteyi şehrin büyümesindeki önemli faktörlerden biri olarak görmektedir.

3.10.2. Fark Testleri Bulguları

3.10.2.1. Cinsiyete Göre T Testi Bulguları

Bu bölümde kadın ve erkeklerin üniversitenin ekonomi, nüfus, gelenek ve görenek, sosyo kültürel, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişiklikler açısından etkilerine yönelik

düşüncelerinin karşılaştırılması, aralarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi bulguları sunulmaktadır.

Varyansların homojen olup olmadığının testi için her grupta Levene testi uygulanmıştır. Tüm değişkenler için yapılan testte $p>0,05$ olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir.

Tablo 75'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin il ekonomisine yaptığı katkı konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0,105$) bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Kadınların üniversitenin il ekonomisine yaptığı katkı konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,651 iken, erkeklerin üniversitenin il ekonomisine yaptığı katkı konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,507'dir. Görüldüğü üzere kadın ve erkeklerin düşüncelerinin ortalamaları arasında farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 75. Kadın ve erkeklerin üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerinin karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	P
F	P	Erkek	283	3,507	0,836	-1,623	398	,105
1,740	,188	Kadın	117	3,651	0,729			

Tablo 76'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin il nüfusu üzerine yaptığı katkı konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0,01$) bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0,05$). Kadınların üniversitenin il nüfusuna yaptığı katkı konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,344 iken, erkeklerin üniversitenin il nüfusuna yaptığı katkı konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,102'dir.

Tablo 76. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Nüfus Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T	df	p
F	P	Erkek	283	3,102	0,874	-2,605	398	,010
2,818	0,094	Kadın	117	3,344	0,762			

Üniversitenin ilin nüfusunu arttırdığı yönündeki soruya kadın ve erkeklerin verdiği cevapların farklılaştığı t testi ile -2,605 (,010) tespit edilmiştir. Erkeklerin kadınlara göre bu konuda daha olumsuz düşündükleri ortalama istatistiklerinde açıkça görülmektedir. Bayburt halkı genel olarak üniversitenin nüfus üzerine etkisinden pek memnun değildir. Öğrenci sayısının artırılması görüşüne olumlu bakmamaktadırlar ve üniversitenin dışarıya verilen göçü azalttığını düşünmemektedirler aynı zamanda nüfus artışının şehirde karmaşaya sebep olacağını düşünmektedirler.

Tablo 77'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin gelenek ve görenekler üzerinde yaptığı etki konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.295$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Kadınların üniversitenin gelenek ve görenekler üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,177 iken, erkeklerin üniversitenin gelenek ve görenekler üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,112'dir. Görüldüğü üzere kadın ve erkeklerin düşüncelerinin ortalamaları arasında farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 77. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Gelenek ve Görenek Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
F	P	Erkek	283	3,112	0,587	-1,049	398	0,295
1,068	0,302	Kadın	117	3,177	0,509			

Kadın ve erkeklerin üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık -1,049 (,295) bulunamamıştır.

Tablo 78'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.004$) bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Kadınların üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,487 iken, erkeklerin üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,247'dir.

Tablo 78. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Sosyo Kültürel Açından Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
F	P	Erkek	283	3,247	0,758	-2,909	398	,004
1,106	0,294	Kadın	117	3,487	0,724			

Sosyo kültürel açıdan üniversitenin şehre yönelik etkisine ilişkin kadın ve erkek katılımcıların düşüncelerinin farklılık gösterdiği -2,909 (,004) görülmektedir. Kadınlar erkeklere göre üniversitenin şehre daha olumlu katkıları olduğunu düşünmektedir. Genel olarak bakıldığında üniversitenin şehrin sorunlarına yönelik politikalar ürettiği fikri olumlu karşılanmaktadır. Üniversitenin kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde sosyal yaşama katkısının olduğu düşünülmektedir ve halk bu tarz etkinlikleri daha fazla istemektedir. Bu etkinliklerin Bayburt halkı tarafından çok da takip edilmediği düşünülmektedir. Üniversitenin genel olarak şehre canlılık getirdiği düşünülmekte ve bu doğrultuda sosyal mekânların artırılması fikri Bayburt halkı tarafından beklenmektedir.

Tablo 79'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.058$) bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0.05$). Kadınların üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,1346 iken, erkeklerin üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,0183'dir.

Tablo 79. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Hizmet ve Olanaklar Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	Df	p
F	P	Erkek	283	3,018	,562	-1,898	398	,058
0,055	0,814	Kadın	117	3,134	,545			

Tablo 80'deki analiz sonuçları incelendiğinde, kadın ve erkeklerin üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.00$) bir farklılık olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Kadınların üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,4359 iken,

erkeklerin üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,122'dir.

Tablo 80. Kadın ve Erkeklerin Üniversitenin Çevresel Değişiklikler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T	df	p
F	P	Erkek	283	3,122	,785	-3,664	398	0,00
0,055	0,814	Kadın	117	3,435	,759			

Kadın ve erkeklerin üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık -3,664 (,001) tespit edilmiştir. Özellikle kadınlar erkeklere göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerine etkisi konusunda daha olumlu düşünmektedirler.

3.10.2.2. Medeni Hale Göre T Testi Bulguları

Bu bölümde medeni hale göre, üniversitenin ekonomi, nüfus, gelenek ve görenek, sosyo kültürel, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişiklikler açısından etkilerine yönelik düşüncelerinin aralarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem t testi bulguları sunulmaktadır.

Varyansların homojen olup olmadığının testi için her grupta Levene testi uygulanmıştır. Tüm değişkenler için yapılan testte $p > 0,05$ olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir.

Tablo 81'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin ekonomi üzerinde yaptığı etki konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.596$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p > 0.05$). Evlilerin üniversitenin ekonomi üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,5351 iken, bekârların üniversitenin ekonomi üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,5819'dur. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 81. Evli ve Bekârların Üniversitenin Ekonomi Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T	df	p
F	P	EVLİ	280	3,535	0,789	-0,53	398	0,596
0,874	0,35	BEKAR	120	3,581	0,853			

Evli ve bekârların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık -0,53 (,596) tespit edilmemiştir.

Tablo 82'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin nüfus üzerinde yaptığı etki konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.169$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Evlilerin üniversitenin nüfus üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,1348 iken, bekârların üniversitenin nüfus üzerinde yaptığı etki konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,2625'dir. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 82. Evli ve Bekârların Üniversitenin Nüfus Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	P
F	P	EVLİ	280	3,134	0,8553	-1,379	398	0,169
0,335	0,563	BEKÂR	120	3,262	0,833			

Evli ve bekârların üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık -1,379 (,169) tespit edilmemiştir.

Tablo 83'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin sosyo kültürel etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.592$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Evlilerin üniversitenin sosyo kültürel etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,3311 iken, bekârların üniversitenin sosyo kültürel etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,2969'dur. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında çok az da olsa farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 83. Evli ve Bekârların Üniversitenin Sosyo Kültürel Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
F	P	EVLİ	280	3,331	0,726	0,536	398	0,592
2,86	0,092	BEKAR	120	3,286	0,821			

Evli ve bekârların üniversitenin Sosyo-Kültürel etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık 0,536 (,592) tespit edilmemiştir.

Tablo 84'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin gelenek ve göreneklere etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.114$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Evlilerin üniversitenin gelenek ve göreneklere etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,1607 iken, bekârların üniversitenin gelenek ve göreneklere etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,063'dur. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında çok az da olsa farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 84. Evli ve Bekârların Üniversitenin Gelenek ve Görenekler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T	df	P
F	P	EVLİ	280	3,160	0,572	1,585	398	0,114
0,251	0,616	BEKAR	120	3,063	0,546			

Evli ve bekârların üniversitenin Gelenek ve Görenekler üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık 1,585 (,114) tespit edilmemiştir.

Tablo 85'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin hizmet ve olanaklara etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.096$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Evlilerin üniversitenin hizmet ve olanaklara etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,0827 iken, bekârların üniversitenin hizmet ve olanaklara etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 2,9813'dür. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında çok az da olsa farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Tablo 85. Evli ve Bekârların Üniversitenin Hizmet ve Olanaklar Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	T	df	P
F	P	EVLİ	280	3,082	0,572	1,666	398	0,096
0,179	0,672	BEKAR	120	2,981	0,523			

Tablo 86'deki analiz sonuçları incelendiğinde, evli ve bekârların üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşünceleri arasında anlamlı ($p=0.744$) bir farklılık olmadığı olduğu görülmektedir ($p>0.05$). Evlilerin üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalamaları 3,2226 iken, bekârların üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisi konusunda düşüncelerinin ortalaması 3,1944'dur. Görüldüğü üzere evli ve bekârların düşüncelerinin ortalamaları arasında çok az da olsa farklılık vardır ancak bu farklılık istatistiki olarak anlamlı değildir.

Evli ve bekârların üniversitenin Hizmet ve Olanaklar üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık 1,666 (,096) tespit edilmemiştir.

Tablo 86. Evli ve Bekarların Üniversitenin Çevresel Düzenlemeler Üzerindeki Etkisine Yönelik Düşüncelerinin Karşılaştırılması

Levene test		Grup	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	P
F	P	EVLİ	280	3,2226	0,831	0,326	398	0,744
6,616	0,01	BEKAR	120	3,1944	0,688			

Evli ve bekârların üniversitenin Çevresel Düzenlemeler üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık 0,326 (,744) tespit edilmemiştir.

3.10.2.3. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Bulguları

Bu bölümde kişilerin Bayburt'ta eğitim durumları 5 grup altında incelenmiştir. İlgili gruplar şöyledir; ilkokul, ortaokul, lise, lisans, lisansüstü.

Eğitim durumuna göre, üniversitenin ekonomi, nüfus, gelenek ve görenek, sosyo kültürel, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişiklikler açısından etkilerine yönelik

düşüncelerinin aralarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ANOVA bulguları aşağıda sunulmaktadır.

Varyansların homojen olup olmadığının testi için her grupta Levene testi uygulanmıştır. Tüm değişkenler için yapılan testte $p>0,05$ olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir. ANOVA sonuçları Tablo 87'de sunulmaktadır.

Tablo 87. Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

		Karelerin toplamı	Serbestlik	Ortalamaların karesi	F	p
Ekonomik	Gruplar arası	8,426	4	2,106	3,298*	0,011
	Gruplar içi	252,274	395	0,639		
	TOPLAM	260,7	399			
Nüfus	Gruplar arası	1,848	4	0,462	0,637	0,636
	Gruplar içi	286,226	395	0,725		
	TOPLAM	288,074	399			
Sosyo kültürel	Gruplar arası	4,957	4	1,239	2,197	0,069
	Gruplar içi	222,753	395	0,564		
	TOPLAM	227,709	399			
Gelenek görenek	Gruplar arası	3,65	4	0,912	2,898*	0,022
	Gruplar içi	124,346	395	0,315		
	TOPLAM	127,996	399			
Hizmet ve olanaklar	Gruplar arası	2,644	4	0,661	2,136	0,076
	Gruplar içi	122,269	395	0,31		
	TOPLAM	124,913	399			
Çevresel Değişim	Gruplar arası	1,605	4	0,401	0,64	0,634
	Gruplar içi	247,548	395	0,627		
	TOPLAM	249,153	399			

*,05 ve **,01 düzeyinde anlamlıdır.

Yapılan ANOVA testi ile ölçeğin farklı boyutlarının eğitim gruplarına göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmıştır. Eğitim grupları arasında sadece ekonomik faktörler ($p= 0,011$) ve gelenek-görenek özellikleri açısından anlamlı ($p= 0,022$) farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Diğer özellikler için eğitim gruplarının düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık ($p= 0,636$, $p=0,069$, $p=0,076$, $p=0,634$) bulunamamıştır ($p>0.05$).

Anlamalı farklılıkların olduğu grupların tespit edilmesi için post hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tukey testi sonuçlarına göre ekonomik özellikler için lise mezunu (3,53) katılımcılar ile lisansüstü mezunu (3,92) olan katılımcıların düşünceleri arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Bu grupların ortalamalarının farkları incelendiğinde lisansüstü mezunu olan katılımcıların lise mezunu olan katılımcılara göre daha olumlu düşüncelere sahip olduklarını söylemek mümkündür. Lisansüstü mezunlar Üniversitenin şehrin ekonomik yaşama daha çok katkı sağladığını üniversitenin yeni iş yerlerinin ve meslek alanlarının açılmasını sağladığını daha çok düşünmektedirler. Bunun yanında üniversitenin ev ve iş yeri kiralarını artırdığını düşünürken üniversitenin şehre olan ekonomik ve sosyal katkılarının farkında olduklarını göstermişlerdir. Bu veriler ışığında eğitim seviyesinin arttıkça üniversitenin Bayburt'un ekonomik yaşama olumlu katkı sağladığı düşüncesi artmaktadır.

Diğer grupların ekonomik etkiye yönelik ifadelerine vermiş oldukları cevapların ortalaması da Tablo 88'de sunulmaktadır. Tablo 88'de diğer göre eğitim gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamaların farklı olduğu görülebilmektedir.

Tablo 88. Ekonomik etkiye yönelik ifadelerin Ortalamaları

Eğitim Durumu	Ortalama
1: İlkokul	3,3274
2: Ortaokul	3,3844
3: Lise	3,5362
4: Lisans	3,6311
5: Lisansüstü	3,9259

Gelenek ve görenek etkilerinin eğitim durumuna göre hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit etmek için Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre ortaokul (3,10) ve lisans (3,31) arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Gelenek görenek özellikleri için ise ortaokul mezunu katılımcılar ile lisans mezunu olan katılımcıların düşünceleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu grupların ortalamalarının farkları incelendiğinde ortaokul mezunu katılımcılar, lisans mezunu katılımcılara göre kesinlikle katılıyorum seçeneğine daha yakın cevaplar vermişlerdir.

Yani üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerini daha olumlu değerlendirdiklerini söylemek mümkündür.

Diğer grupların gelenek ve görenek etkisine yönelik ifadelerine vermiş oldukları cevapların ortalaması da Tablo 89’da sunulmaktadır. Tablo 89’e göre diğer eğitim gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar açısından farklılık olduğu görülebilmektedir.

Tablo 89. Gelenek ve Görenek Etkilerine yönelik ifadelerin Ortalamaları

Eğitim Durumu	Ortalama
1: İlkokul	3,0859
2: Ortaokul	3,1021
3: Lise	3,1975
4: Lisans	3,3175
5: Lisansüstü	3,4300

3.10.2.4. Gelir Durumuna Göre ANOVA Bulguları

Bu bölümde kişilerin Bayburt’ta gelir durumları 11 grup altında incelenmiştir. İlgili gruplar şöyledir; (1)500 -1000 TL, (2) 1001-1500 TL, (3) 1500-2000 TL, (4) 2001-2500 TL, (5) 2501-3000 TL, (6) 3001-3500 TL, (7) 3501-4000 TL, (8) 4001-4500 TL, (9) 4501-5000 TL, (10) 5501-6000 TL, (11) 6001 TL.

Gelir durumuna göre, üniversitenin ekonomi, nüfus, gelenek ve görenek, sosyo-kültürel, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişiklikler açısından etkilerine yönelik düşüncelerinin aralarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ANOVA bulguları aşağıda sunulmaktadır.

Varyansların homojen olup olmadığının testi için her grupta Levene testi uygulanmıştır. Tüm değişkenler için yapılan testte $p>0,05$ olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir. ANOVA sonuçları Tablo 90’da sunulmaktadır.

Tablo 90. Gelir gruplarına göre ANOVA sonuçları

		Karelerin toplamı	Serbestlik	Ortalamaların karesi	F	P
Ekonomik	Gruplar arası	16,65	10	1,665	2,654*	0,004
	Gruplar içi	244,049	389	0,627		
	TOPLAM	260,7	399			
Nüfus	Gruplar arası	8,994	10	0,899	1,254	0,255
	Gruplar içi	279,08	389	0,717		
	TOPLAM	288,074	399			
Sosyo kültürel	Gruplar arası	6,171	10	0,617	1,083	0,374
	Gruplar içi	221,539	389	0,57		
	TOPLAM	227,709	399			
Gelenek görenek	Gruplar arası	2,155	10	0,216	0,666	0,756
	Gruplar içi	125,841	389	0,323		
	TOPLAM	127,996	399			
Hizmet ve olanaklar	Gruplar arası	4,716	10	0,472	1,526	0,128
	Gruplar içi	120,197	389	0,309		
	TOPLAM	124,913	399			
Çevresel Değişim	Gruplar arası	7,99	10	0,799	1,289	0,235
	Gruplar içi	241,163	389	0,62		
	TOPLAM	249,153	399			

Gelir grupları arasında sadece ekonomik faktörler açısından anlamlı ($p=0,004$) farklılık bulunmuştur. Diğer özellikler için gelir gruplarının düşünceleri arasında anlamlı ($p=0,255$, $p=0,374$, $p=0,756$, $p=0,128$, $p=0,235$) bir farklılık bulunamamıştır. Anlamlı farklılıkların olduğu grupların tespit edilmesi için post hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tukey testi sonuçlarına göre ekonomik özellikler için 1 ve 8, 2 ve 8, 3 ve 8, 4 ve 8 numaralı gelir grupları düşünceleri arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. İlgili grupların hangi gelir aralığını temsil ettiği Tablo 91’de görülebilmektedir. Bu grupların ortalamalarının farkları incelendiğinde en düşük gelir grubundaki katılımcılar, 4001-4500 tl gelir grubundaki katılımcılara göre daha olumsuz düşünceye sahiptirler. Bu

veriler ışığında bakıldığında gelir seviyesi arttıkça üniversitenin Bayburt'un ekonomik hayatını olumlu yönde etkilediği düşüncesi de artmaktadır.

Diğer grupların ekonomik etkisine yönelik ifadelere vermiş oldukları cevapların ortalaması da Tablo 91'de sunulmaktadır. Tablo 91'e göre diğer gelir gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar açısından farklılık olduğu görülebilmektedir.

Tablo 91. Ekonomik Etkiye yönelik ifadelerin Ortalamaları

Gelir Durumu	Ortalama
1: 500 -1000 TL	3,0741
2: 1001-1500 TL	3,3556
3: 1500-2000 TL	3,4596
4: 2001-2500 TL	3,3958
5: 2501-3000 TL	3,5985
6: 3001-3500 TL	3,5242
7: 3501-4000 TL	3,6333
8: 4001-4500 TL	4,0591

3.10.2.5. İkamet Durumuna Göre ANOVA Bulguları

Bu çalışmada kişilerin Bayburt'ta ikamet süreleri 5 grup altında incelenmiştir. İlgili gruplar şöyledir; 1-5, 6-10, 11-15, 16-20, 20 den fazla.

İkamet durumuna göre, üniversitenin ekonomi, nüfus, gelenek ve görenek, sosyo-kültürel, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişiklikler açısından etkilerine yönelik düşüncelerinin aralarında bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ANOVA bulguları aşağıda sunulmaktadır

Varyansların homojen olup olmadığının testi için her grupta Levene testi uygulanmıştır. Tüm değişkenler için yapılan testte $p>0,05$ olduğu için varyansların homojen olduğuna karar verilmiştir. ANOVA sonuçları Tablo 92'de sunulmaktadır. Anlamlı farklılıkların olduğu grupların tespit edilmesi için post hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Tablo 92. İkamet gruplarına göre ANOVA sonuçları

		Karelerin toplamı	Serbestlik	Ortalamaların karesi	F	p
Ekonomik	Gruplar arası	13,098	4	3,274	5,224*	0,00
	Gruplar içi	247,602	395	0,627		
	TOPLAM	260,7	399			
Nüfus	Gruplar arası	4,595	4	1,149	1,601	0,173
	Gruplar içi	283,479	395	0,718		
	TOPLAM	288,074	399			
Sosyo kültürel	Gruplar arası	6,915	4	1,729	3,093*	0,016
	Gruplar içi	220,794	395	0,559		
	TOPLAM	227,709	399			
Gelenek görenek	Gruplar arası	1,886	4	0,471	1,477	0,208
	Gruplar içi	126,11	395	0,319		
	TOPLAM	127,996	399			
Hizmet ve olanaklar	Gruplar arası	1,626	4	0,406	1,302	0,269
	Gruplar içi	123,287	395	0,312		
	TOPLAM	124,913	399			
Çevresel Değişim	Gruplar arası	2,233	4	0,558	0,893	0,468
	Gruplar içi	246,92	395	0,625		
	TOPLAM	249,153	399			

İkamet grupları arasında sadece ekonomik faktörler ($p=0.00$) ve sosyo kültürel faktörler açısından anlamlı ($p= 0,016$) farklılık bulunmuştur ($p<0.05$). Diğer özellikler için ikamet gruplarının düşünceleri arasında anlamlı ($p=0,173$, $p=0,208$, $p=0,269$, $p=0,128$, $p=0,468$) bir farklılık bulunamamıştır. Anlamlı farklılıkların olduğu grupların tespit edilmesi için post hoc testlerinden Tukey testi uygulanmıştır.

Ekonomik etkilerinin ikamet durumuna göre hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit etmek için Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre 1-5 yıl (3,8086) ve 20 yıldan fazla (,4072) ikamet edenler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Diğer grupların ekonomik etkisine yönelik ifadelere vermiş oldukları cevapların ortalaması da Tablo 93’de sunulmaktadır. Tablo 93’a göre diğer ikamet gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar açısından farklılık olduğu görülebilmektedir.

Tablo 93. Ekonomik Etkiye yönelik ifadelerin Gruplara Göre Ortalamaları

İkamet Durumu	Ortalama
1-5	3,8086
6-10	3,7325
11-15	3,6548
16-20	3,4314
20 yıldan fazla	3,4072

Diğer özellikler için ikamet gruplarının düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu grupların ortalamalarının farkları incelendiğinde ikamet süresi en az olan katılımcılar ikamet süresi en fazla olan katılımcılara göre bu konularda daha olumlu düşünmektedirler. Bayburt Üniversitesinin kuruluşunun 10 yılın üzerinde olduğu dikkate alındığında katılımcıların büyük bir çoğunluğunun Bayburt Üniversitesi etkileşim içerisinde olduğu söylenebilir. Bu veriler ışığında ikamet yılı düştükçe üniversitenin Bayburt’un ekonomik yaşama olumlu katkı sağladığı düşüncesi artmaktadır.

Sosyo kültürel etkilerinin ikamet durumuna göre hangi gruplar arasında farklılık olduğunu tespit etmek için Tukey testi yapılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre 1-5 yıl (3,5403) ve 20 yıldan fazla (3,2404) ikamet edenler arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Diğer grupların sosyo kültürel etkisine yönelik ifadelere vermiş oldukları cevapların ortalaması da Tablo 94’de sunulmaktadır. Tablo 94’ye göre diğer ikamet gruplarına göre anlamlı bir farklılık olmasa da ortalamalar açısından farklılık olduğu görülebilmektedir.

Tablo 94. Sosyo Kültürel Etkiye yönelik ifadelerin Gruplara Göre Ortalamaları

İkamet Durumu	Ortalama
1-5	3,5403
6-10	3,2068
11-15	3,2551
16-20	3,3445
20 yıldan fazla	3,2404

3.10.3. İlişki Testi Bulguları

3.10.3.1. Regresyon Analizi Bulguları

Regresyon analizi ile katılımcıların gelenek görenek ve ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki değişimlerin sosyo kültürel özelliklere ilişkin düşüncelerini nasıl etkilediği araştırılmıştır. Bu faktörler arasındaki neden sonuç ilişkisi yorumlanmıştır.

Tablo 95. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler

Model	R	R kare	Düzeltilmiş R kare	Tahminin standart hatası
1	.557 ^a	.310	.307	.62911

a. Tahminci: (Sabit), YORTGG, ORTEKO

b. Bağımlı Değişken: ORTSK

Regresyon analizi bulgularına göre modelin düzeltilmiş determinasyon katsayısı $R^2 = 0,307$ olarak hesaplanmıştır. Sosyo kültürel faaliyetlere ilişkin değişimlerin yaklaşık yüzde 31 lik bir kısmı ekonomik ve gelenek görenek özellikleri tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 96. Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi

Model	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortlaması	F	Anlamlılık
1 Regresyon	70.586	2	35.293	89.175	.000 ^b
Hatalar	157.123	397	.396		
Toplam	227.709	399			

a. Bağımlı değişken: ORTSK

b. Tahminci: (Sabit), YORTGG, ORTEKO

Regresyon modeli topluca katsayı anlamlılık testi olan F testi ile ($F=89,175$ $p<0,05$) ile modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, varyans şişirme faktörü (VIF) istatistiklerine bakıldığında çoklu doğrusallık sorununun olmadığı görülmektedir.

Tablo 97. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları

Model	Standartlaştırılmamış katsayılar		Standart katsayılar	t	Anlamlılık.		
	B	Std. Hata	Beta			Tolerance	VIF
(Sabit)	.764	.198		3.854	.000		
1 ORTEKO	.142	.041	.152	3.462	.001	.906	1.104
YORTGG	.655	.058	.491	11.210	.000	.906	1.104

a. Bağımlı Değişken: ORTSK

Bağımsız değişken katsayılarına bakıldığında her iki katsayının da pozitif ve $p<0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Katılımcıların ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki pozitif yönlü değişimler sosyo kültürel özelliklere ilişkin düşüncelerinin de pozitif yönlü olarak değişmesine neden olmaktadır. Benzer şekilde katılımcıların gelenek görenek özelliklerine ilişkin düşüncelerindeki pozitif yönlü değişimler sosyo kültürel özelliklere ilişkin düşüncelerinin de pozitif yönlü olarak değişmesine neden olmaktadır.

Regresyon analizi ile katılımcıların sosyo kültürel ve ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki değişimlerin gelenek görenek özelliklere ilişkin düşüncelerini nasıl etkilediği araştırılmıştır. Bu faktörler arasındaki neden sonuç ilişkisi yorumlanmıştır.

Tablo 98. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler

Model	R	R kare	Düzeltilmiş R kare	Tahminin standart hatası
1	.559 ^a	.312	.309	.47091

a. Tahminci: (Sabit), ORTEKO, ORTSK

Regresyon analizi bulgularına göre modelin düzeltilmiş determinasyon katsayısı $R^2 = 0,309$ olarak hesaplanmıştır. Gelenek görenek özelliklerine ilişkin değişimlerin yaklaşık yüzde 31 lik bir kısmı ekonomik ve sosyo-kültürel özellikler tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 99.Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi

Model	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortlaması	F	Anlamlılık .
Regresyon	39,957	2	19,979	90,091	,000 ^b
1 Hatalar	88,039	397	,222		
Toplam	127,996	399			

a. Bağımlı değişken: YORTGG

b. Tahminci: (Sabit), ORTEKO, ORTSK

Regresyon modeli topluca katsayı anlamlılık testi olan F testi ile ($F=90,091$ $p<0,05$) ile modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, varyans şişirme faktörü (VIF) istatistiklerine bakıldığında çoklu doğrusallık sorununun olmadığı görülmektedir.

Tablo 100. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları

Model	Standartlaştırılmamış katsayılar		Standart katsayılar	t	Anlamlılık.		
	B	Std. Hata	Beta			Tolerance	VIF
(Sabit)	1,518	,130		11,637	,000		
1 ORTSK	,367	,033	,490	11,210	,000	,908	1,101
ORTEKO	,112	,031	,159	3,645	,000	,908	1,101

a. Bağımlı değişken: YORTGG

Bağımsız değişken katsayılarına bakıldığında her iki katsayının da pozitif ve $p<0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Katılımcıların sosyo-kültürel özelliklere ilişkin düşüncelerindeki pozitif yönlü değişimler gelenek görenek özelliklerine ilişkin düşüncelerinin de pozitif yönlü olarak değişmesine neden olmaktadır. Benzer şekilde katılımcıların ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki pozitif yönlü değişimler de gelenek görenek özelliklerine ilişkin düşüncelerinin de pozitif yönlü olarak değişmesine neden olmaktadır.

Regresyon analizi ile katılımcıların ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki değişimlerin hizmet ve olanak özelliklere ilişkin düşüncelerini nasıl etkilediği araştırılmıştır. Bu faktörler arasındaki neden sonuç ilişkisi yorumlanmıştır.

Tablo 101. Tahmin edilen modele ilişkin istatistikler

Model	R	R kare	Düzeltilmiş R kare	Tahminin standart hatası
1	,204 ^a	,042	,039	,54847

a. Tahminci: (Sabit), ORTEKO

Regresyon analizi bulgularına göre modelin düzeltilmiş determinasyon katsayısı $R^2 = 0,039$ olarak hesaplanmıştır. Hizmet ve olanaklara ilişkin değişimlerin yaklaşık yüzde 4 lük bir kısmı ekonomik özellikler tarafından açıklanmaktadır.

Tablo 102. Tahmin modeli için katsayıların topluca anlamlılık testi

Model	Kareler toplamı	Serbestlik derecesi	Kareler ortlaması	F	Anlamlılık	
1	Regresyon	5,188	1	5,188	17,247	,000 ^b
	Hatalar	119,725	398	,301		
	Toplam	124,913	399			

a. Bağımlı değişken: ORTHVO

b. Tahminci: (Sabit), ORTEKO

Regresyon modeli topluca katsayı anlamlılık testi olan F testi ile ($F=17,247$ $p<0,05$) ile modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, varyans şişirme faktörü (VIF) istatistiklerine bakıldığında çoklu doğrusallık sorununun olmadığı görülmektedir.

Tablo 103. Tahmin edilen modele ilişkin değişken katsayıları

Model	Standartlaştırılmamış katsayılar		Standart katsayılar	t	Anlamlılık			
	B	Std. Hata	Beta			Tolerance	VIF	
1	(Sabit)	2,552	,124		20,637	,000		
	ORTEKO	,141	,034	,204	4,153	,000	1,000	1,000

a. Bağımlı değişken: ORTHVO

Bağımsız değişken katsayılarına bakıldığında pozitif ve $p<0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Katılımcıların ekonomik özelliklere ilişkin düşüncelerindeki pozitif yönlü değişimler hizmet ve olanak özelliklerine ilişkin düşüncelerinin de pozitif yönlü olarak değişmesine neden olmaktadır.

Araştırma için geliştirilen hipotezler kapsamında cinsiyet ve medeni hale göre üniversitenin ekonomi üzerine etkisi, nüfus üzerine etkisi, sosyo- kültürel açıdan etkisi, gelenek ve görenekler üzerine etkisi, hizmet ve olanaklar üzerine etkisi ve çevresel değişimler üzerine olan etkisi T testi yapılarak; eğitim, gelir ve ikamet grupları için ise bu etkiler ANOVA testi yapılarak bu konudaki düşünceler arasında farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Ekonomik etkiler üzerindeki değişimler, gelenek ve görenekler üzerindeki değişimler, hizmet ve olanaklar üzerindeki değişimler arasındaki düşüncelerin birbirlerini nasıl etkilediğini test etmek amacı ile regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizlerde elde edilen bulgular ışığında hipotezlerin kabul ve reddedilme durumları tablo 104’de verilmiştir.

Tablo 104. Hipotez Kabul/Red Durum Değerlendirilmesi

Hipotezler	Kabul/Red
H1a: Cinsiyete göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H1b: Cinsiyete göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H1c: Cinsiyete göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H1d: Cinsiyete göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H1e: Cinsiyete göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H1f: Cinsiyete göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H2a: Medeni duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H3b: Medeni duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H3c: Medeni duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H3d: Medeni duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H3e: Medeni duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red

Tablo 104. (Devamı)

H3f: Medeni duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H4a: Eğitim duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H4b: Eğitim duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H4c: Eğitim duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır	Kabul
H4d: Eğitim duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H4e: Eğitim duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H4f: Eğitim duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5a: Gelir duruma göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5b: Gelir duruma göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5c: Gelir duruma göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5d: Gelir duruma göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5e: Gelir duruma göre üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H5f: Gelir duruma göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H6a: İkamet süresine göre üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H6b: İkamet süresine göre üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H6c: İkamet süresine göre üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red
H6d: İkamet süresine göre üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Kabul
H6f: İkamet süresine göre üniversitenin çevresel değişiklikler üzerindeki etkisine yönelik düşünceler farklılaşmaktadır.	Red

Tablo 104. (Devamı)

H7: Katılımcıların üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşüncelerini anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.	Kabul
H8: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşüncelerini anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.	Kabul
H9: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin gelenek ve görenek açısından etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.	Kabul
H10: Katılımcıların üniversitenin sosyo kültürel açıdan etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.	Kabul
H11: Katılımcıların üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri, üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisine yönelik düşünceleri anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.	Kabul

3.10.4. Katılımcılar Tarafından Ayrıca Eklenen Görüş ve Yorumlar

Anket formları değerlendirildiğinde değerlendirilmeye alınan 400 anket içerisinde sadece 38 katılımcının anketin sonundaki eklemek istediğiniz düşünceleriniz kısmına fikirlerini yazdığı görülmüştür. Yazılan bu düşünceler bir araya getirilip derlenerek en çok hangi konular üzerine değinildiği açıklanmıştır.

Katılımcıların birçoğu üniversitelerin temel fonksiyonları olan beklentilerini dile getirerek Bayburt Üniversitesi'nin bilimsel çalışmalar yapmasını ve aynı zamanda bu çalışmalarını yaparken de Bayburt'un tarihini, kültürünü sosyal yapısını geliştirmesi beklenmektedir. Aynı zamanda üniversitenin ve şehrin birbirine uyum sağlamasını istedikleri söylemişler ve üniversitenin her zaman halka açık bir kurum olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bayburt'tun tanıtımında ve adının duyurulmasında üniversiteye büyük iş düşüğünü söyleyerek bu yönde beklentilerinin yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcılar üniversitenin halkı bilinçlendirmesini ve buna uygun faaliyetler sosyal, kültürel ve eğitim amaçlı, faaliyetler gerçekleştirmesini beklemektedir.

Düşüncelerini ekleyen katılımcıların en çok değindikleri noktalardan bir tanesi de üniversitedeki bölümlerin yetersiz olduğu olmuştur ve yeni bölümlerin açılmasını istedikleri görülmüştür. Özellikle tarım ve hayvancılıkla ilgili bölümlerin açılması ilk

sıralarda yer almaktadır. Düşüncelerini ekleyen katılımcılar üniversitenin ekonomik katkısının olduğunu, üniversite sayesinde yeni iş yeri mekânlarının açıldığını söylemişlerdir. Katılımcılar Bayburt'un doğal kaynaklarının üniversite tarafından iyice araştırılarak bu kaynakların il ekonomisine aktarılmasını böylece Bayburt'un daha çok kalkınacağını ifade etmişlerdir.

Eklenen düşüncelerde dikkat çekici bir şekilde en çok ele alınan konu üniversite öğrencilerinin insanlara açık ortamlardaki uygunsuz hal ve hareketleri olmuştur. Düşüncelerini ekleyen katılımcılar üniversite öğrencilerinin bu rahat ve ahlak dışı hareketlerinden son derece rahatsız olduklarını dile getirmişlerdir. Yine katılımcılar öğrencilerin bu davranışlarının çevredeki gençlere kötü örnek olduğunu ve onların ahlaki yapılarını bozduklarını söylemişlerdir. Hatta üniversiteden bu konuda öğrencilerin uyarılması ve daha uygun davranmaları gerektiğinin söylenmesi beklenmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Üniversitelerin buldukları bölgenin ya da şehrin kalkınmasında yaşamsal olan faydaları günümüzde kesinlik kazanmış unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Üniversiteler artık geleneksel görevlerinin dışına çıkıp buldukları bölgelere ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel bir canlılık getirmektedir. Çalışmada ele alıp incelenen konularda üniversitelerin gelişiminin içinde buldukları şehirlerin cazibesinin artışına önemli katkılar sağladığı görülmüştür. Bu tezin amacı üniversite şehir ilişkisini inceleyerek üniversitelerin şehirlere olan sosyal, kültürel ve ekonomik etkilerini araştırmaktır. Bu bağlamda Türkiye'nin en genç üniversitelerinden biri olan Bayburt Üniversitesi ve Bayburt ili örnek olarak alınmıştır. Bayburt Üniversitesi sadece bilgi üreten ve öğrenci yetiştiren bir üniversiteden öte, ürettiği bilgiyi ve akademik tecrübesini, içinde bulunduğu şehir başta olmak üzere bölge, ülke ve dünya ile paylaşmayı görev bilmektedir. Bu görevin bir parçası da kaliteli eğitim, araştırma ve hizmet programları yoluyla bölge ve ülke insanının sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarını geliştirmektir. Bu sebeple Bayburt ve Bayburt Üniversitesi arasındaki ilişki incelenmiş Bayburt Üniversitesinin şehre olan katkısı tüm olumlu ve olumsuz yönleri ile araştırılmış ve Bayburt Üniversitesinin kurulduğu yıldan itibaren Bayburt'ta ekonomik, kültürel ve sosyal yönden ne gibi etkiler yapmış olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Araştırmada kullanılan anket soruları literatürde geçerlik ve güvenilirlikleri önceden tespit edilmiş H. Sankır, E. Dirimeşe, A. Barutçu, F. Özdemir (2016) ve D. Taşçı, E. Gökalp, E. Genç Kumtepe, A. T. Kumtepe, E. Toprak, B. T. Tosunoğlu, (2011) çalışmaları incelenerek hazırlanmıştır. Anketin ilk bölümünde yer alan sosyo-ekonomik, kültürel ve demografik sorular Sankır vd.'lerinin (2016) çalışmasından alınmıştır. İkinci bölümde kullanılan anket soruları Taşçı vd. (2011) ile yine Sankır vd (2016) çalışmaları arasından benzer sorular seçilerek katılımcıların üniversite hakkındaki düşünceleri önermeler temelindeki toplumsal değişim potansiyelleri açısından ekonomik, nüfus, sosyo-kültürel, gelenek ve görenek, hizmet ve olanaklar ve çevresel değişimler gibi altı farklı açıdan ele alınıp hazırlanmıştır. Çalışmanın örneklem seçimi olasılıklı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi benimsenerek, yüz yüze anket yoluyla 500 katılımcının 400 ü için sağlıklı veriler elde edilmiştir. Bazı anketlerin samimi

doldurulmaması, çoğu soruların boş bırakılması gibi nedenlerden dolayı geri kalan verilerin güvenilirlik ve geçerliğini etkilememesi amacıyla analize dâhil edilmemiştir.

Bu çalışma üniversitenin kültürel, sosyal ve ekonomik etkisine yönelik bir araştırma olduğu gibi aynı zamanda halkla ilişkilere yönelik bir araştırmadır. Bayburt Üniversitesi'nin şehre olan etkileri tek yönlü olmayıp karşılıklı bir ilişkinin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Üniversitenin ekonomi üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda Bayburt halkının büyük bir çoğunluğu üniversitenin ekonomik katkısının olduğunu ve şehrin ekonomik gelişimini olumlu yönde etkilediğini, yeni iş yeri mekânlarının açıldığını ve şehri ekonomik anlamda canlandırıldığını belirterek üniversitenin şehre olan ekonomik katkılarının farkında olduklarını göstermişlerdir. Ancak Bayburt halkı üniversitenin olumlu ekonomik etkisini kabul etmekle birlikte ev ve iş yeri kiralarının arttığını, mal ve hizmet fiyatlarının da yükselmesine neden olduğunu düşünmektedirler. Son olarak halkın büyük çoğunluğu üniversitenin işsizliği azaltmada bir etkisinin olmadığını belirtmektedirler. Çalışmadan elde edilen sonuçları destekler nitelikte olan Çalışkan (2010), Yılmaz ve Kaynak (2011) üniversitenin şehre ekonomik bir hareketlilik getirdiğini, yeni iş yeri mekânlarının açılmasını sağladığını ve şehirde yapılacak yatırımlar için bir cazibe merkezi oluşturduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca çalışmalarında öğrencilerin yapmış oldukları harcamaların şehir ekonomilerine çok ciddi katkılar sağladığını tespit etmişlerdir.

Üniversitenin nüfus üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda üniversitenin şehrin ekonomik seviyesini artırması, yeni iş mekânlarının ve yeni meslek alanlarının açılması yönündeki etkisi gibi nedenlerden ötürü Bayburt halkı üniversiteye gelen öğrenci sayısının artmasını istemektedir. Bununla beraber Bayburt halkının büyük çoğunluğu üniversitenin göç üzerinde bir etkisinin bulunmadığını il dışına göçün engellenmesinde çok önemli bir faktör olmadığını belirtmişlerdir. Üniversitenin şehrin nüfusunu artırdığını söylemekle beraber artan nüfusun şehirde kargaşaya yol açtığı algısı oluşmuştur. Bayburt'tun fiziki olarak yeterli bir alana sahip olmaması nedeni ile katılımcıların çok büyük bir çoğunluğunun şehrin kalabalıklaşmasını olumsuz olarak algıladıkları görülmüştür. Genel anlamda Bayburt halkının şehrin üniversite sayesinde gelişip büyümesinden memnun olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmadan elde edilen

sonuçları destekler nitelikte olan Yavuzçehre (2016), Gültekin vd. (2008) Akengin ve Kaykı. (2013), üniversitelerin şehirlere kurulmasından sonra en hızlı ve belirgin etkilerinin demografik etkiler olduğunu belirtmiş ve bu etkilerin özellikle küçük ölçekli şehirlerde daha belirgin olduğunu söylemişlerdir.

Üniversitenin sosyo-kültürel açıdan etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda katılımcıların büyük bir kısmının üniversitenin şehrin sorunlarına ilişkin politikalar üretmediğini belirtmişlerdir ve üniversiteden şehrin sorunlarına yönelik daha fazla çalışma yapmasını istedikleri görülmüştür. Fakat bununla beraber üniversitenin kültürel ve sosyal etkinlikleri sayesinde sosyal yaşama katkıda bulunduğunu, üniversitenin Bayburt'taki bilimsel, sanatsal ve sosyal etkinliklerin artmasına katkı sağladığını ve üniversitenin şehre sosyal ve kültürel bir canlılık getirdiğini düşündükleri görülmüştür. Çalışmadan elde edilen sonuçları destekler nitelikte olan Sağır ve İnci (2013), Özbay, (2013) şehir dışından gelen üniversite personelinin ve üniversite öğrencilerinin beraber getirdikleri kültürel değerler ile şehre alışma çabaları, şehirde yaşanan değişimin rotasını çizdiğini ve belirtmişlerdir. Ayrıca üniversitelerin düzenlemiş oldukları panel, konferans, söyleşi gibi çeşitli aktiviteler ile bölge halkının bilgilendirilmesi hususunda çok önemli bir role sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Üniversitenin gelenek ve görenek üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda halkın önemli bir kısmı üniversitenin şehrin modern yaşamına katkısının olduğunu, hoşgörü ve demokrasi ortamının oluşmasını sağladığını, üniversitenin toplumsal ve kültürel değerlerin olumsuz değişmesine neden olmadığını, öğrencilerin halkla kaynaşarak sosyal ve kültürel bütünlüğün sağlanmasına katkıda bulduklarını düşündükleri görülmüştür. Ancak bununla beraber öğrencilerin davranışları, giyim ve kuşamları ve çevreye karşı bazı tutumları ile ilgili olumlu düşüncelere sahip olmadıkları görülmüştür. Genel olarak ele alındığında üniversitenin halk tarafından olumlu değerlendirildiği tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçları destekler nitelikte olan Gültekin vd. (2008), (Torun ve Öztürk, 2013;202) çalışmalarında üniversitelerin sadece bilgi üreten kurumlar olma özelliklerinden ayrılıp özellikle kuruldukları bölgelerde sosyo-kültürel yaşama önemli katkılar yapan kurumlar olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca ortak kimliğin oluşması, demokrasi kültürünün benimsenmesi ve vatandaşlık bilincinin artması üniversite sayesinde şehre gelen farklılıkların ortak katkısı ile mümkün olduğunu dile getirmişlerdir.

Üniversitenin hizmet ve olanaklar üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda üniversitenin hızla gelişen bir üniversite olduğu, şehrin tarihi, kültürü ve sosyal yapısı ile ilgili bilimsel çalışmalar yaptığı ve şehrin gelişmesine katkı sağladığı ve halkın bunlardan memnun oldukları görülmüştür. Ancak bununla beraber üniversiteden daha fazla etkinlik ve bilimsel çalışma beklediklerini, yapılan faaliyetlerden ve üniversitenin çalışmalarından çoğu zaman haberdar olmadıklarını, üniversitenin gerektiği kadar basında yer almadığı ve üniversitenin radyo ve tv kanalının olmasını yapılan etkinliklerden haberdar olmalarını sağlayacağını düşündükleri anlaşılmıştır. Halkın üniversitenin genel yapısından, açılan bölümlerinden memnun olduğu anlaşılırken üniversitenin henüz bölgesinin en nitelikli ve gelişmiş üniversitesi pozisyonunda olmadığını farkında oldukları görülmüştür. Bu açıdan değerlendirildiğinde şehir halkını Bayburt Üniversitesi'nden beklentilerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçları destekler nitelikte olan Yılmaz ve Kaynak (2011), Charles (2003), Yavuzçehre (2016), çalışmalarında üniversitelerin kuruldukları bölgelerdeki topluma, ekonomiye, toplumun refah seviyesine ve yaşam standartlarına, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak oldukça geniş bir açıdan fayda sağladıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca üniversitelerin düzenlemiş olduğu konferanslar, paneller, çalıştaylar, kongreler gibi akademik etkinlikler ile şehre bir canlılık ve hareketlilik getirdiğini söylemişlerdir. Tüm bu faaliyetler, aktiviteler, etkinlikler ve eğitimlerin sonucunda şehirlerin sosyal ve kültürel yapısına etki ederek olumlu gelişmelerin yaşanmasını sağladığını da belirtmişlerdir.

Üniversitenin çevresel değişimler üzerindeki etkisine yönelik düşüncelerin değerlendirilmesi sonucunda üniversitenin şehre duyarlı olduğu, şehrin ulaşım imkânlarını geliştirdiği, yapmış olduğu çevre düzenlemeleriyle şehrin modern görünüm kazanmasına katkı sağladığı, üniversitenin büyümesinin Bayburt'un büyümesine de katkı sağladığı düşüncesinin halkın önemli bir kısmında olduğu görülmüştür. Aynı zamanda Bayburt halkının üniversitenin Bayburt'un yurtiçi ve yurtdışı tanıtımında önemli katkılar sağladığını düşündükleri anlaşılmıştır. Bayburt'un küçük bir yerleşim merkezi olması üniversitenin şu anki konumunu kaldıramadığından halkın şehrin üniversite ile büyüyüp genişleyeceğini düşündüğü için üniversitenin şehrin dışına yayılmasını istedikleri görülmüştür. Bununla beraber üniversite öğrencilerinin sayısının artmasının trafik sorununa neden olduğunu düşünmektedirler. Bayburt'un fiziki alanı dikkate alındığında

şehrin nüfusunun artması böyle bir durumun oluşmasına neden olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmadan elde edilen sonuçları destekler nitelikte olan Gültekin vd. (2008), Bilginoğlu vd. (2002), Sağır ve İnci (2013), çalışmalarında üniversitelerin özellikle az gelişmiş bölgelerde bulunan hantallaşmış, modern hayatın gerekliliklerine uyum sağlayamamış yapıların ortadan kalkmasını sağlarken aynı zamanda da çağdaş yapıların ortaya çıkmasına etki ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca nüfus artışı ile beraber konut ihtiyacına olan talep arttığını bu da yeni yapılan konutlarla şehrin daha da büyümesine neden olduğunu vurgulamışlardır.

Sonuç olarak Bayburt Üniversitesi'nin şehrin ekonomik hayatına çok önemli katılar sağladığı şehir ekonomisini canlandırdığı anlaşılmaktadır. Bunun paralelinde yeni iş yerlerinin açılması, yeni konutların yapılması, pansiyon ve konut sayısının artması şehre ekonomik yönden ayrı bir ivme kazandırmıştır.

Üniversite sayesinde artan nüfus her ne kadar Bayburt'un fiziki şartlarından dolayı olumsuz algılanmış olsa da nüfus potansiyelinin şehirde oluşturmuş olduğu ihtiyaçlar yine Bayburt'tun ekonomik hayatına olumlu etkiler yapmıştır. Üniversitenin işsizliği azalttığı fikri oluşmasa da Bayburt'ta yapılan yatırımlar sayesinde yeni istihdam alanları oluşmaya başlamış, birçok insan yeni iş yeri ve mekân açarak kendi işini kurmuştur.

Bayburt Üniversitesi'ne ülkenin farklı şehirlerinden gelen öğrencilerin ortaya koymuş oldukları kültürel farklılıkları sosyal yaşama olumlu katkılar sunarak demokratik ve hoşgörüye dayalı bir ortamın oluşmasını sağlamıştır. Üniversitenin halk ile öğrencileri kaynaştırıcı ortamların oluşmasını sağladığı halkın farklı kültürleri tanıma imkânı bulduğu anlaşılmaktadır. Bayburt halkının öğrencilerin şehre getirmiş oldukları çok kültürlü ve demokratik yaşam tarzından memnun kalırken, bazı öğrencilerin çevredeki tutum ve davranışlarından bir hayli rahatsız oldukları gözlemlenmiştir. Bu durum farklı sosyal kültürel değerlerin ve yaşam biçimlerinin aynı olmamasından kaynaklanmaktadır.

Bayburt halkının üniversitenin büyümesi sayesinde Bayburt'un da büyüyüp geliştiğinin ve üniversitenin yurt içinde ve yurt dışı tanıtımına önemli katkılar sağladığının farkında oldukları anlaşılmaktadır. Bununla beraber üniversiteye yeni bölümlerin açılması ve öğrenci sayılarının arttırılmasına yönelik beklentilerin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversitelerin bilim yuvası olduğu noktasından hareketle Bayburt Üniversitesi'nin yapmış olduğu bilimsel çalışmalardan memnun olmakla beraber Bayburt halkı üniversiteden daha çok bilimsel çalışma yapmasını istediği görülmektedir.

Tüm değerlendirmeler doğrultusunda bölgesel değişim hareketleri bağlamında Bayburt Üniversitesinin Bayburt'a sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel olarak fayda sağladığı, üniversitenin gelişmesi ile birlikte şehrin de büyüyüp geliştiği görülmüştür. Öğrencilere yönelik bazı olumsuz algılar oluşmuş olsa da bu tüm öğrencileri kapsamamakta ve genel olarak öğrencilere yönelik olumlu düşüncelerin olduğu görülmüştür.

Bu çalışma Türkiye'nin en küçük ili olan Bayburt'ta gerçekleştirilmiştir. Bayburt Üniversitesi'nin de yeni kurulan butik bir üniversite olması sebebi ile üniversitenin şehre olan etkileri büyük şehirlerde kurulan üniversitelerin etkilerinden daha farklı olabilecektir. Bayburt ekonomisinin önemli bir kısmının üniversiteye bağlı olarak gerçekleştiği bilinmektedir. Dolayısıyla Bayburt şehrinin üniversiteden beklentileri de bu ölçüde büyüktür. Bu nokta çalışmanın sınırlılıklarından biri olarak düşünülebilir. Örneklem seçimi yapılırken büyük şehirlerin çalışmaya dâhil edilmesi gelecekteki çalışmalar için farklı ve önemli sonuçlar ortaya koyabilir.

Halkın beklentilerine yönelik üniversitede açılacak fakülte ve bölümlerin bölgenin ön planda ve avantajlı olduğu alanlara yönelik açılması, hem o şehirdeki öğrenciler için tercih sebebi hem de diğer öğrencilere farklı alternatif olması açısından tercih nedeni olabilir. Ayrıca bu beklentiler karşılanmaya çalışılırken sadece bu istekler dikkate alınmamalı ve daha objektif gerçekler doğrultusunda hareket edilmelidir. Açılacak bölümler doğrultusunda öğrenci sayısındaki artışın getireceği etkiler de dikkate alınmalı ve bu öğrencilerin oluşturacağı taleplerin önceden tespit edilerek önlem alınması gerekmektedir.

Bayburt Üniversitesi halkın ihtiyaçları doğrultusunda daha çok sosyal, kültürel ve bilimsel faaliyetler düzenlemeli ve halkı daha çok bünyesine katmaya çalışmalıdır. Şehir halkına yönelik, eğitimler verilmeli, sertifika programları düzenlemeli ve sosyal yaşama katacak farklı aktiviteler oluşturulmalıdır. Bunları yaparken halkın beklentileri dikkate alınmalı ve bu faaliyetleri duyurmada üniversite daha fazla çaba göstermelidir. Bu konuda

yerel basın ile ve diğer bölgesel aktörelere ile daha çok işbirliği yaparak şehir halkına daha çok ulaşılması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Üniversitenin halkın gözündeki olumlu imajını devam ettirebilmesi için halkla ilişkiler çalışmalarına ağırlık verilmeli ve üniversite ile halk arasındaki ilişki sürekli sıcak tutulmalıdır. Üniversite kendini tanıtmada bünyesindeki basın yayın organlarını ve özellikle de sosyal medya mecralarını iyi kullanmalıdır. Üniversite kendini halka onların anlayacağı dilde ifade etmeli ve onlara her konuda yardım etmede gönüllü olduğunu belirtmelidir. Böylece üniversite, halk ile gönül bağı oluşturarak kendisinin daha çok benimsenmesini sağlayacaktır.

Hızla gelişen ve değişen yapısı ile şehrin önemli aktörleri arasında yer alan üniversitenin göstermiş olduğu bu ivmeyi devam ettirebilmesi ve daha verimli hâle getirebilmesi için çevresindeki diğer özel, kamu ve sivil toplum kuruluşları ile sürekli temasta bulunup işbirlikleri sağlaması gerekmektedir.

Bayburt halkının bazı üniversite öğrencilerinin tutum ve davranışlarından rahatsız oldukları görülmüştür. Bayburt içine kapanık ve muhafazakâr yapısı gereği bu tür davranışları kaldıracak bir yapıda değildir. Bir arada yaşamak zorunda olan insanların farklı yaşam tarzları, farklı sosyo-kültürel davranışları birbirlerine uyum sağlamayabilmektedir. Fakat karşılıklı hoşgörü, saygı ve anlayışla bu durum sorun olmaktan çıkıp kültürel bir zenginliğe dönüşebilmektedir. Bu konuda üniversite arabulucu olma görevi üstlenerek şehri ve öğrencileri aynı potada bir araya getirerek toplumsal bir mutabakat sağlayabilir. Örneğin düzenlemiş olduğu organizasyonlarda ve faaliyetlerde halk ile öğrencileri bir araya getirerek kaynaşmalarını ve birbirlerini daha yakından tanımalarını imkân sunabilir. Önyargılardan sıyrılarak öğrencilerin Bayburt'tun toplumsal ve kültürel yapısını dikkate alarak hareket etmeleri ve halkın da yerine göre öğrencilerin davranışlarını hoş görmeleri toplumsal huzur için daha faydalı olacaktır ve üniversitenin “güvenli şehrin huzurlu üniversitesi” sloganı ile örtüşecektir.

KAYNAKLAR

- Akçakanat, T. Çarıkçı, H, İ. Dulupçu, A, M. (2011). “Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencilerinin Isparta’da Ki Yaşam Kalitesi ve Isparta Halkına İlişkin Tutumların Değerlendirilmesi”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*. 3.(4). 1-18.
- Akengin, H. Kaykı, A. (2013). “Şehirleşme Üniversite İlişkinine Bir Örnek”, *Gazimağusa. Marmara Coğrafya Dergisi* Sayı:28. 501-525.
- Aktan, C.C. (2007). “Yükseköğretimde Değişim: Global Trendler ve Yeni Paradigmalar”, İçinde Aktan C.C. *Değişim Çağında Yüksek Öğretim*. İzmir: Yaşar Üniversitesi Yayını. 1-43.
- Albeni, M. (2000). *Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının Rolü: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi,
- Altınışık, İ., Peker, S., H. (2012). “Eğitimin Ekonomik Kalkınmaya Etkisi.” *Sosyoteknik Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*. 2. (4). 1-13.
- Arap, K, S. (2010). “Türkiye Yeni Üniversitelerine Kavuşurken: Türkiye’de Yeni Üniversiteler ve Kuruluş Gerekçeleri”. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*. 65(1), 1-29.
- Arslan F. (2016). “Üniversite Öğrencilerinin Şehirle Kurduğu Ekonomik ve Sosyal İlişkilerden Memnuniyet Analizi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği”. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. Cilt:5. Sayı:4. 1103-1120.
- Atik H. (1999). “Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerinde Bir Uygulama”. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. Sayı:15. 99-110.
- Atik, H. (1999). “Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama”. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. Sayı:15.99-109.
- Bayburt Bilim Eğitim ve Kültür Derneği (201). *Kültürün Kale Kenti Bayburt*. Ankara: BEKDER yayınları.

- Bayburt İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2012). *Tarih ve Kültür Şehri Bayburt*. Tanıtım Seti Projesi. Tanıtım Rehberleri.
- Bayburt Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, Faaliyet Raporu. (2017). Erişim: 04.04.2019. <https://www.bayburt.edu.tr/tr/faaliyet-raporlari-5>
- Bayburt Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Faaliyet Raporu (2018). Erişim: 04.04.2019. <https://www.bayburt.edu.tr/tr/faaliyet-raporlari-4>
- Bayburt Üniversitesi Stratejik Planı (2017-2021). Erişim: 04.04.2019. <https://www.bayburt.edu.tr/tr/stratejik-planlar>
- Bayburt Üniversitesi Tanıtım Kataloğu (2018). Erişim: 04.04.2019. <https://www.bayburt.edu.tr/tr/>
- Bayburt Üniversitesi. (2012). *Bayburt'un, Sosyal, Kültürel, ve Ekonomik Kalkınma Raporu*. Bayburt Üniversitesi Yayınları. İstanbul: Has Matbaacılık.
- Bayburt Valiliği. (2000). *İl Oluşunun 10. Yılında Bayburt Tarihi*. Bayburt Valiliği Yayınları. Bayburt: Özer Ofset Matbaacılık.
- Bilginoğlu, M.A. Atık, H. Türker, O. Pamuk, Y. Düzgün, R. (2002). "Erciyes Üniversitesi'nin Kayseri İlinin Ekonomik", *Sosyal ve Kültürel Yapısına Etkileri*. Sayı:135. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.
- Borland, J. Dawkins, P. Johnson D and Williams, R. (2000). "Returns to Investment in Higher Education The Melbourne Economics of Higher Education Research Program Report No. 1" *Report to the Vice Chancellor, the University of Melbourne*. 7-8
- Charles, D. (2001). "Universities and Regional Development", *Project funded by the European Community under the Targeted Socio-Economic Research (TSER)*, Final Report, July.
- Charles, D. (2003). "Universities and Territorial Development: Reshaping the Regional Role of UK Universities", *Local Economy*, 18(1), 7-20.
- Chatterton, P. - Goddard, J. B. (2000). "The Response of Higher Education Institutions to Regional Needs", *European Journal of Education*, 35 (4), 475-496.

- Çakmak, Ö. (2008). “Eğitimin Ekonomiye ve Kalkınmaya Etkisi”. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi 11*, 33-41
- Çalışkan, Ş. (2010). “Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Kent Ekonomisine Katkısı. (Uşak Üniversitesi Örneği)”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 9. (31)*. 169-179.
- Çatalbaş, N. (2007). “Üniversite-Yerel Ekonomi İlişkisinde Kutuplaşma Teorisi İyi Bir Model Olabilir mi?”, *Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi Yerel Ekonomiler Özel Sayısı*. Mayıs. 90-101.
- Çetin, M. (2007). “Bölgesel Kalkınma ve Girişimci Üniversiteler”. *Ege Akademik Bakış 7 (1)*. 217-238.
- Çınar İ. (2008). “Üniversite ve bazı sorunları”. *Eğitim Dergisi*, 18. erişim: 06.09.2018. <http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/52-18/307-ikram-universite.html>,
- Çınar, R., Emsen, S. (2001). “Eğitim ve İktisadi Gelişme: Atatürk Üniversitesi'nin Erzurum İl Ekonomisi ve Sosyal Yapısı Üzerindeki Etkileri”. *İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. Cilt:15. Sayı: 1-2. 91-104.
- Dalğar, H., Tunç, H., Kaya, M. (2009). “Bölgesel Kalkınmada Yüksek Öğretimin Rolü ve Bucak Örneği”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Yıl:1 Sayı:1.39-50.
- DeVellis, R. F. (2011). *Scale Development: Theory and Applications*. Thousand Okas, CA: SAGE Publications.
- Doğan, D. (2013). “Yeni Kurulan Üniversitelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 3. (2). 108-116.
- Drucker, J., Goldstein, H. (2007). “Assessing The Regional Economic Development Impacts Of Universities: A Review Of Current Approaches”. *International Regional Science Review 30*, 1. 20-46.
- Dura C. (1994). “Üniversite-Sanayi İşbirliği Üzerine Bir Deneme”. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*. Cilt:49. Sayı:3.102-102.
- Dursun, İ., Aydın, R., Tekin, H, H. (2016). “Üniversite Öğrencilerinin Şehir ve Güvenlik Algısı”. *Güvenlik Çalışmaları Dergisi*. 18 (2). 1-23.

- Durukan, H. (2004). “Ülkemizin Kalkınmasında Çağdaş Üniversitelerin Yeri”. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6 (2).19-25.
- Eflatun (1980). *Devlet* (Çev. Sabahattin Eyüboğlu - M. Ali Cimcoz) İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ergun. C (2014). “Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı:31. 216-237.
- Erkekoğlu H (2000). “Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği”. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 16. 211-229
- Felsenstein D (1996). “The University in the Metropolitan Arena Impacts and Public Policy Implications”. 33(9). 1565-1580.
- Geçikli, F (2008). *Halkla İlişkiler ve İletişim*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- George, D., & Mallery, P (2003). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*. Boston: Allyn & Bacon.
- Görkemli, N. H. (2009). “Selçuk Üniversitesi’nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı:22. 169-189
- Gültekin, N. Çelik, A. Nas, Z (2008). “Üniversitelerin Kuruldukları Kente Katkıları”. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. C.7. S.24. 264-269.
- Günay D., Günay, A (2011). “1933’den Günümüze Türk Yükseköğretiminde Niceliksel Gelişmeler”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 1 (1). 1-22.
- Gürkaynak, R, M. Kasımoğlu M (2004). “Türkiye’de Üniversite-Komşu Çevre Etkileşimi”, *İşbirliği İçin Bir Ön Çalışma*. 37 (3). 147-162.
- H. Sankır, E. Dirimeşe, A. Barutçu, F. Özdemir (2016). *Zonguldak-Bülent Ecevit Üniversitesi Etkileşimi: Üniversitenin Şehre Olan Etkileri ve Şehrin Üniversite Algısı*. Bülent Ecevit Üniversitesi Yayınları No:10 Ankara: Mattek Matbaacılık.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E (2010). *Multivariate Data Analysis*. Amerika Birleşik Devletleri: Pearson.
- Hatipoğlu, M,T (2000). *Türkiye Üniversite Tarihi*. Ankara: Selvi Yayınevi.

http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 Erişim: 05.05.2019

Huggins, R., Cooke P (1997). “The economic impact of Cardiff University: innovation, learning and job generation”. *GeoJournal, Universities in Urban Economics* 41 (4). 325-337

Işık, Ş (2008). “Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt: 10. Sayı:3. 159-181.

Işık, Ş (2008). “Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri”. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 10 (3). 159-181.

İşkur (2011). *Sosyal ve Ekonomik Göstergeler Doğrultusunda Bayburt İli İşgücü Piyasası Analiz Çalışması*. MG Yayınları.7. İstanbul: İnkılap Kitapevi.

Karakaş, M (2003-2004). “Yeni Üniversitelerden Beklentilere İlişkin Sosyolojik Bir Değerlendirme (Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği)”. *Akademik Araştırmalar Dergisi*. Sayı:19. 249-274.

Karataş, M (2002). *Üniversitelerin Sosyo Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi.

Karataş, M (2002). *Üniversitelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmedeki Rolü ve Önemi (Muğla Üniversitesi Örneği)* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Muğla: Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Korkut H (1979). “Türkiye’de Üniversite Açma Politikası”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Sayı: 1 Cilt: 25. 69-91.

Köksal,S. Işık, Ş. Pürçek, Y. Karahan, F. Üniversitelerin Buldukları Şehirlere Ekonomik Katkıları Üzerine Bir Literatür Değerlendirmesi. Erişim: 31.10.2018 https://www.academia.edu/9065493/%C3%9CN%C4%B0VERS%C4%B0TELER%C4%B0N_BULUNDUKLARI_%C5%9EEH%C4%B0RLERE_EKONOM%C4%B0K_KATKILARI_%C3%9CZER%C4%B0NE_B%C4%B0R_L%C4%B0TERAT%C3%9CR_DE%C4%9EERLEND%C4%B0RMES%C4%B0

Munnich, L., Nelson, K (2003). “The University in the City: An Agenda for Community and Economic Development”, *Humphrey School of Public Affairs, Minnesota*. 11-19

- Nunnally, J. C. ve Bernstein, I. H (1994). *Psychological theory*. MacGraw-Hill.
- Odabaşı Y (2006). “Değişimin ve Dönüşümün Aracı Olarak Girişimci Üniversite”. *Araştırma Makaleleri (Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi)*. 11/1. 87-104.
- Onsekiz, D, Atmaca, İ (2016). “Öğrencileşen Kentlerde Konut Sorununun Yeniden Tanımlanması: Uşak Kenti Örneği”. *4. Uluslararası Kentsel ve Çevresel Sorunlar ve Politikalar Kongresi, 20-22 Ekim 2016, İstanbul, Türkiye, Oturum IX A, Kentsel Hizmetler ve Kalkınma*. 650-661.
- Onsekiz, D. (2018). “Üniversitelerin Anadolu Kentlerine Etkileri: Bir Literatür Taraması”. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* Cilt: 11 Sayı: 55, 400-405.
- Öncü, Ayşe (2002), “Akademisyenler: Üniversite Reformu Söyleminde Batı”, (edt. Kocabaşoğlu, U.) *Modernleşme ve Batıcılık* Cilt:3 İstanbul: İletişim Yayınları: 521-536.
- Özbay, Ö (2013). “Üniversite ve Sosyal Çevresi: Niğde Üniversitesi ve Niğde”. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.4(1) DOI:10. 1-63.
- Öztürk S. Torun, İ. Özkök, Y (2011). “Anadolu’da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları”. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 8 (16). 145-158.
- Öztürk S. Torun, İ. Sayın, S (2009). “Üniversitenin Sosyo- Ekonomik Gelişmeye Etkisi Kafkas Üniversitesi Örneği”. *İktisat Dergisi*. 491.71-84.
- Phelps, R (1998). “The Effect Of University Host Community Size on State Growth”, *Economics Of Education Review*, Vol 17: No 2, 149-158.
- Rashdall, H (1936). *The Universirties of Europe in The Middle Ages*, Oxford University Press. <https://ia802205.us.archive.org/21/items/universitieseur00unkngoog/universitieseur00unkngoog.pdf>
- Sallan Gül S., Gül, H (2014). “Türkiye’de Yükseköğretimin Gelişimi, Güncel Durumu ve Eleştirisi”. *Toplum ve Demokrasi*. Yıl:8. Sayı:17-18. 51-56.
- Sankır H. Gürdal Demir A.(2013). *Bülent Ecevit Üniversitesi’nin Zonguldak’a Etkileri ve Şehrin Üniversite Algısı*. Bülent Ecevit Üniversitesi Yayınları Ankara: Orient Yayıncılık Reklamcılık Araştırma

- Sankır H. Gürdal Demir A.(2014). “Bülent Ecevit Üniversitesi’nin Zonguldak’a Etkileri ve Kentin Üniversite Algısı”. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. Cilt:4. Sayı:2. 90-98.
- Sargın S (2007). “Türkiye’de Üniversitelerin Gelişim Süreci ve Dağılımı”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Yıl:3 Sayı:5. 113-150
- Streiner, D. L (2003). “Starting at the Beginning: An Introduction to Coefficient Alpha and Internal Consistency”. *Journal of Personality Assessment*, 80(1), 99-103.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Genç Kumtepe, E., Kumtepe, T, A., Toprak, E (2011). “Kentın Üniversite Algısı: Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Örneği”. *Amme İdaresi Dergisi*. Cilt:44. Sayı: 2. 131-146.
- Taşçı, D., Gökalp, E., Genç Kumtepe, E., Kumtepe, T, A., Toprak, E. Sürmeli A. (2008). *Anadolu Üniversitesi’nin ve Eskişehir’e Etkileri ve Şehrin Üniversite Algılayışı*. Eskişehir Anadolu Üniversitesi
- Timur, T (2000). *Toplumsal Değişme ve Üniversiteler*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Torun İ. Öztürk S (2013). “Yükseköğrenimin Etkinleştirilmesi ve Taşra Üniversitelerinin Önemi”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt:27. Sayı:1.197-208.
- Torun, İ. Öztürk, S. Gelibolu L (2009). “Yöre Halkının Üniversiteye Bakışı ve Beklentileri: Kars Kafkas Üniversitesi Örneği”. *Sosyal Bilimler Dergisi*. Sayı:21. 169-188.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). T.C Resmi Gazete.17844. 7.11.1982
- Türkiye İstatistik Kurumu.(2011). *Seçilmiş Göstergelerle Bayburt*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu
- Türkkahraman, M. Tutar, H (2009). “Sosyal Değişme, Bütünleşme ve Çözülme Bağlamında Toplumda Farklı Kültür ve Anlayışların Yeri ve Önemi”. *Alanya İşletme Fakültesi Dergisi* 1/1. 1-16.
- Vergin, N (1999). “Bilim Camiası ve Tanınma İsteği”. *Doğu Batı Dergisi*. Sayı:7. 43-61

Yavuzçehre, P. S (2016). “Üniversitelerin Kentlerine Etkileri: Denizli Pamukkale Üniversitesi Örneği”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.21, S.1.235-250.

Yılmaz C (2011). “Anadolu Kentlerinin Öğrencileşmesi: Başka Bir Kent Deneyimi”. *Sosyoloji Dergisi*. 25. 1-17.

Yılmaz, M.ve Kaynak, S. (2011), “Sosyo –’Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Üniversitelerin Rolü ve Yöre Halkının Üniversite’den Beklentileri İle İlgili Bir Uygulama”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 4. 55-73

Yükseköğretim Kanunu (1981). T.C Resmi Gazete. 17506. 4.11.1981.

Yükseköğretim Kurumu (<https://istatistik.yok.gov.tr/>).

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Gökhan KÖMÜR
Doğum Yeri ve Tarihi	Erzincan 01.07.1985
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Selçuk Üniversitesi Kamu Yönetimi
Y. Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Kamu Yönetimi
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	Bayburt Üniversitesi
İletişim	
E-Posta Adresi	gkomur@bayburt.edu.tr
Tarih	25.06.2019